

โครงการฟื้นฟูโบราณสถานอันเนื่องมาจากอุทกภัย พ.ศ.๒๕๔๘

รายงานการบูรณะโบราณสถานวัดพุทธไสสวรรคย์

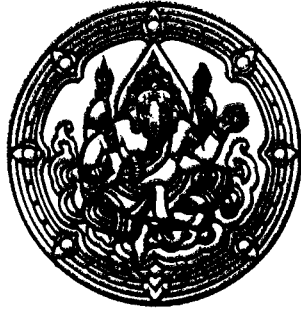
ตำบลภูสำเภาล้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เสนอ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

สำนักศิลปากรที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา กรมศิลปากร

จัดทำโดย ห้างหุ้นส่วนจำกัด ชงชัยกายเพชร

โครงการฟื้นฟูโบราณสถานอันเนื่องมาจากอุทกภัย พ.ศ.๒๕๔๕
รายงานการบูรณะโบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์
ตำบลภูสำเภาลุ่ม อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
เสนอ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
สำนักศิลปากรที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา กรมศิลปากร
จัดทำโดย ห้างหุ้นส่วนจำกัด ชงชัยกายเพชร

คำนำ

โบราณสถานซึ่งเป็นมรดกที่สำคัญของชาตินั้น นอกจากจะชำรุดทรุดโทรมตามกาลเวลาแล้ว ยังได้ผ่านวิกฤตการณ์ต่างๆ ทั้งจากภัยธรรมชาติและน้ำมือมนุษย์มาหลายครั้งหลายครา ในส่วนของภัยจากน้ำมือมนุษย์นั้น กรมศิลปากรได้ออกมาตรการควบคุมและป้องกันไว้อย่างเข้มงวดแล้ว แต่ในส่วนของภัยธรรมชาติที่ไม่สามารถควบคุมได้นั้น ถึงแม้ว่าจะเกิดขึ้นไม่บ่อยนัก แต่ก็ทำให้เกิดความเสียหายแก่โบราณสถานอย่างมาก

สำหรับโบราณสถานในความดูแลของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาหลายร้อยแห่งนั้น ภัยธรรมชาติที่มักเกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้งนั้นคืออุทกภัย เนื่องมาจากภูมิประเทศของเกาะเมืองอยุธยา นั้นมีแม่น้ำสามสายล้อมรอบและมีคูคลองอยู่มากมาย ทุกครั้งที่น้ำเหนือไหลบ่าลงมามาก โบราณสถานในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาก็จะประสบกับอุทกภัยทุกครั้ง โดยเฉพาะเหตุการณ์อุทกภัยเมื่อช่วงปลายปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่ผ่านมาซึ่งถือเป็นอุทกภัยครั้งใหญ่อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งสร้างความเสียหายให้แก่จังหวัดภาคกลางของประเทศไทยรวมถึงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งทางอุทยานฯ ก็ได้ดำเนินการเฉพาะหน้าด้วยการป้องกันและควบคุมน้ำไม่ให้เข้าสู่ภายในโบราณสถาน อย่างไรก็ตามโบราณสถานบางแห่งก็ยังคงประสบปัญหาน้ำท่วมขังและการหลุดตัวจากน้ำใต้ดินอยู่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สำหรับโบราณสถานวัดภูเขาทอง ก็เป็นโบราณสถานในอุทยานฯ ที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัยในครั้งนั้น

อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาในฐานะผู้รับผิดชอบ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการบูรณะซ่อมแซมและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ เพื่อให้โบราณสถานคงอยู่สืบไป โดยมอบหมายให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด ธงชัยกายเพชร เป็นผู้ดำเนินการ ในกรณีนี้ทางห้างฯ ขอขอบพระคุณอุทยานฯ เป็นอย่างสูงที่ได้มอบความไว้วางใจให้ทางห้างฯ ได้เป็นผู้ดำเนินการบูรณะโบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ในครั้งนี้

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ธงชัยกายเพชร

เมษายน ๒๕๕๑

รายชื่อคณะกรรมการตรวจการจ้างและผู้ควบคุมงาน

คณะกรรมการตรวจการจ้าง

๑. นายเมธาตล วิจักขณะ	ผู้อำนวยการอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
๒. นายภัทรพงษ์ เก่าเงิน	นักโบราณคดี ๗ว.
๓. นางสาวทัศนลักษณ์ สุทธาศวิน	นายช่างศิลปกรรม ๖
๔. นายอรรถสิทธิ์ อินต๊ะ	นายช่างโยธา ๕
๕. นายวิเชียร กิจสนาโยธิน	นายช่างโยธา ๕

ผู้ควบคุมงาน

๑. นายภัทรพงษ์ เก่าเงิน	นักโบราณคดี ๗ว.
๒. นายอรรถสิทธิ์ อินต๊ะ	นายช่างโยธา ๕

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	ก
สารบัญภาพถ่าย	ข
บทนำ	๑
บทที่ ๑ ที่ตั้งและประวัติความสำคัญของโบราณสถาน	๖
บทที่ ๒ สภาพโบราณสถานก่อนการบูรณะ	๑๕
บทที่ ๓ การบูรณะโบราณสถาน	๑๖
บทที่ ๔ โบราณสถานหลังการบูรณะ	๒๒
ภาพถ่าย	๒๓
บรรณานุกรม	๔๕
ภาคผนวก	
- คำบรรยายป้าย	๔๖
- บันทึกการปฏิบัติงานประจำวัน	๔๘
- สัญญาจ้าง	

สารบัญภาพถ่าย

ภาพที่ ๑	ปรารงค์ประธานวัดพุทธโศภนาราม	๒๓๓
ภาพที่ ๒	ปรารงค์ประธานวัดพุทธโศภนาราม	๒๓๓
ภาพที่ ๓	วัชพีชที่ขึ้นอยู่บนโบราณสถาน	๒๓๔
ภาพที่ ๔	วัชพีชที่ขึ้นอยู่บนโบราณสถาน	๒๓๔
ภาพที่ ๕	หญ้าที่เสียหายจากน้ำท่วม	๒๓๕
ภาพที่ ๖	หญ้าที่เสียหายจากน้ำท่วม	๒๓๕
ภาพที่ ๗	คราบราสีดำที่เกาะติดบนผิวโบราณสถาน	๒๓๖
ภาพที่ ๘	คราบราสีดำที่เกาะติดบนผิวโบราณสถาน	๒๓๖
ภาพที่ ๙	พื้นทางเท้าที่ชำรุด	๒๓๗
ภาพที่ ๑๐	พื้นทางเท้าที่ชำรุด	๒๓๗
ภาพที่ ๑๑	ขุมป้ายคำบรรยายที่ชำรุดเสียหาย	๒๓๘
ภาพที่ ๑๒	ขุมป้ายคำบรรยายที่ชำรุดเสียหาย	๒๓๘
ภาพที่ ๑๓	ศาลาท่าน้ำที่ชำรุดเสียหาย	๒๓๙
ภาพที่ ๑๔	ศาลาท่าน้ำที่ชำรุดเสียหาย	๒๓๙
ภาพที่ ๑๕	การกำจัดวัชพีชที่ขึ้นอยู่บนโบราณสถาน	๓๓๐
ภาพที่ ๑๖	การกำจัดวัชพีชที่ขึ้นอยู่บนโบราณสถาน	๓๓๐
ภาพที่ ๑๗	การขัดล้างทำความสะอาดผิวโบราณสถาน	๓๓๑
ภาพที่ ๑๘	การขัดล้างทำความสะอาดผิวโบราณสถาน	๓๓๑
ภาพที่ ๑๙	การก่อสร้างทางเท้า	๓๓๒
ภาพที่ ๒๐	การก่อสร้างทางเท้า	๓๓๒
ภาพที่ ๒๑	การปรับปรุงพื้นทางเท้าเดิม	๓๓๓
ภาพที่ ๒๒	การปรับเตรียมดินสำหรับปลูกหญ้า	๓๓๓
ภาพที่ ๒๓	การปลูกหญ้า	๓๓๔
ภาพที่ ๒๔	การรดน้ำบำรุงหญ้า	๓๓๔
ภาพที่ ๒๕	การปลูกไม้ยืนต้น	๓๓๕

ภาพที่ ๒๖ การปลูกไม้ยืนต้น	๓๕
ภาพที่ ๒๗ การซ่อมแซมซุ้มป้ายคำบรรยาย	๓๖
ภาพที่ ๒๘ การซ่อมแซมซุ้มป้ายคำบรรยาย	๓๖
ภาพที่ ๒๙ การซ่อมแซมป้ายคำบรรยาย	๓๗
ภาพที่ ๓๐ การซ่อมแซมป้ายคำบรรยาย	๓๗
ภาพที่ ๓๑ โบราณสถานหลังการกำจัดวัชพืช	๓๘
ภาพที่ ๓๒ โบราณสถานหลังการกำจัดวัชพืช	๓๘
ภาพที่ ๓๓ โบราณสถานหลังการขุดล้างทำความสะอาดผิว	๓๙
ภาพที่ ๓๔ โบราณสถานหลังการขุดล้างทำความสะอาดผิว	๓๙
ภาพที่ ๓๕ ไม้ยืนต้นที่ปลูก	๔๐
ภาพที่ ๓๖ ไม้ยืนต้นที่ปลูก	๔๐
ภาพที่ ๓๗ สภาพพื้นที่ภายหลังจากการปลูกหญ้า	๔๑
ภาพที่ ๓๘ สภาพพื้นที่ภายหลังจากการปลูกหญ้า	๔๑
ภาพที่ ๓๙ ภายหลังจากก่อสร้างและปรับปรุงพื้นที่ทางเท้า	๔๒
ภาพที่ ๔๐ ภายหลังจากก่อสร้างและปรับปรุงพื้นที่ทางเท้า	๔๒
ภาพที่ ๔๑ ศาลาทำนํ้าภายหลังจากซ่อมแซม	๔๓
ภาพที่ ๔๒ ศาลาทำนํ้าภายหลังจากซ่อมแซม	๔๓
ภาพที่ ๔๓ ซุ้มป้ายคำบรรยายโบราณสถาน	๔๔
ภาพที่ ๔๔ ป้ายบรรยายโบราณสถาน	๔๔

บทนำ

หลักการและเหตุผล

วัดพุทไธศวรรย์เป็นวัดที่มีความสำคัญมากที่สุดวัดหนึ่งในสมัยกรุงศรีอยุธยา พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาระบุว่าวัดนี้สร้างขึ้นโดยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) เมื่อปี พ.ศ. ๑๘๙๖ ในบริเวณ ตำบลเวียงเหล็ก (หรือเวียงเล็ก) ตรงบริเวณพระราชวังเดิมก่อนสถาปนากรุงศรีอยุธยา หลังจากที่พระองค์โปรดฯ ให้สร้างพระราชวังขึ้นใหม่ที่ตำบลหนองโสน (บริเวณบึงพระราม) ในปี พ.ศ. ๑๘๙๓ จึงสถาปนาวัดพุทไธศวรรย์ขึ้นเป็นอนุสรณ์ถึงความสำคัญของพื้นที่บริเวณนี้

ภายในวัดประกอบด้วยปราสาทประธาน ระเบียบคดกลุ่มเจดีย์รายจำนวน ๑๒ องค์ วิหารพระนอน พระอุโบสถ และตำหนักพระพุทธรูปโฆษาจารย์ ภายในพระตำหนัก มีภาพจิตรกรรมฝาผนังสมัยอยุธยาเรื่องทศชาติชาดก และเรื่องสมเด็จพระพุทธรูปโฆษาจารย์ไปนมัสการพระพุทธรูปที่ลังกาทวีป ในส่วนของปราสาทประธานได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ด้านหน้าของมุขปราสาทนั้นเดิมมีพระรูปพระเจ้าอู่ทองตั้งอยู่ ต่อมาใน พ.ศ. ๒๓๒๗ พระเจ้าลูกยาเธอกรมหมื่นเทพพลภักดิ์ ซึ่งบัญชาการกรมพระศบาลเสด็จออกไปชมเพนียด ทรงพบเข้าจึงกราบทูลมายังสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกฯ พระองค์จึงโปรดให้เชิญเทวรูปนั้นลงมากองเทพฯ แล้วโปรดให้หล่อดัดแปลงใหม่เป็นพระพุทธรูปทรงเครื่องหุ้มเงินทั้งองค์ และโปรดให้ประดิษฐานไว้ ณ ปราสาทพระเทพบิดร ภายในวัดพระศรีรัตนศาสดารามในปัจจุบัน

วัดพุทไธศวรรย์ ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๗๕ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๔๗๔

วัดพุทไธศวรรย์เป็นวัดที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมมากที่สุดแห่งหนึ่ง ซึ่งโบราณสถานภายในวัดก็ได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี แต่ภายหลังเหตุอุทกภัย องค์เจดีย์ประธานทรงปราสาท ระเบียบคด พระอุโบสถและพระวิหารอันเป็นโบราณสถานสำคัญก็เกิดคราบดำอันเนื่องมาจากเชื้อรา ซึ่งอาจจะเป็นอันตรายต่อเนื้ออิฐในภายภาคหน้า ซึ่งจำเป็นจะต้องเร่งดำเนินการขจัดล้างทำความสะอาดโดยด่วน นอกจากนี้ยังควรเร่งดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีสภาพดีดังเดิม เช่นปลูกหญ้าทดแทนในส่วนที่ตายไป รวมถึงเปลี่ยนรูปแบบของแผ่นป้ายบรรยายซึ่งตัวอักษรกลางเลือนแล้ว ในปัจจุบัน

เนื่องจากในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ตลอดจนถึงต้นปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้เกิดภาวะวิกฤตจากฝนตกหนักและน้ำท่วมโบราณสถาน ประกอบกับสภาพของโบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ที่ชำรุดทรุดโทรม ถ้าปล่อยไว้อาจทำให้เกิดการพังทลายมาก่อนเวลาอันควร

ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันการพังทลายของโบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการบูรณะซ่อมแซมและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานวัด พุทธไสวรรย์ เพื่อให้โบราณสถานคงอยู่สืบต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อบูรณะเสริมความมั่นคงโบราณสถานให้มีอายุยืนนานสืบไป
๒. เพื่อรักษาแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมของชาติให้เป็นหลักฐานด้านการศึกษา และเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา นักประวัติศาสตร์โบราณคดี และบุคคลทั่วไป
๓. เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อน และแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของจังหวัด พระนครศรีอยุธยา
๔. เพื่อเป็นการส่งเสริมนโยบายด้านการท่องเที่ยว และปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน ในท้องถิ่น ตามเป้าหมายของรัฐบาลโดยส่วนรวม

เป้าหมายดำเนินการ

อนุรักษ์โบราณสถานวัดพุทธไสวรรย์ ตำบลลำไทร อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. งานจัดทำรูปเล่มรายงานการปฏิบัติงานพร้อมซีดีรอม จำนวน ๒๐ ชุด (ต้นฉบับ)
๒. งานทำความสะอาดและกำจัดวัชพืช
  - งานกำจัดวัชพืช (๒๐% ของพื้นที่)
  - ทำความสะอาดผิวโบราณสถาน ที่ระดับความสูงประมาณ ๑.๐๐ เมตร
๓. งานก่อสร้างพื้นทางเดิน
  - ๓.๑ ก่อสร้างพื้นทางเท้า
    - อิฐ บปก. ลายก้างปลา
    - ปรับดินและทรายหยาบรองพื้น
    - ขอบคันทิน
  - ๓.๒ ซ่อมแซมพื้นทางเท้า
    - อิฐ บปก. ลายก้างปลา
    - ปรับดินและทรายหยาบรองพื้น
๔. งานวัสดุพืชพันธุ์
  - ไถปรับพื้นดินและปลูกหญ้าธรรมชาติ ๖๐% ของพื้นที่
  - ปลูกไม้ยืนต้น เช่น ลั่นทมดอกสีขาวยาว ขนาด ๘ ๑๐"
๕. งานป้ายและสาธารณูปโภค

๕.๑ สร้างและติดตั้งป้ายและสาธารณูปโภค

- แผ่นป้ายของป้ายชื่อโบราณสถาน
- ชูมโครงสร้างไม้และแผ่นป้ายบรรยายขนาดใหญ่
- แผ่นป้ายของชูมป้ายบรรยายขนาดใหญ่
- แผ่นป้ายของป้ายบรรยายขนาดเล็ก
- แผ่นป้ายของป้ายบรรยาย
- ถังขยะ

๕.๒ ซ่อมแซมชูมป้ายและสาธารณูปโภค

- ปรับปรุงซ่อมแซมโครงสร้างเหล็กของป้ายชื่อโบราณสถาน
- ปรับปรุงซ่อมแซมโครงสร้างไม้ชูมป้ายบรรยายขนาดใหญ่
- ปรับปรุงซ่อมแซมโครงสร้างเหล็กของป้ายบรรยายขนาดเล็ก
- ปรับปรุงซ่อมแซมโครงสร้างเหล็กของป้ายบรรยาย
- ปรับปรุงซ่อมแซม ศาลาท่าน้ำ

งบประมาณ

๖๗๐,๐๐๐.- บาท (หกแสนเจ็ดหมื่นบาทถ้วน)

ระยะเวลาดำเนินงาน

๑๒๐ วัน (๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ – ๘ เมษายน ๒๕๕๑) โดยแบ่งการทำงานออกเป็น ๓ งวด ดังนี้

งวดที่ ๑ จำนวนเงินร้อยละ ๓๐ เป็นจำนวนเงิน ๒๐๑,๐๐๐.- บาท (สองแสนหนึ่งพันบาทถ้วน) ระยะเวลาดำเนินการ ๔๐ วัน ตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๑ เพื่อดำเนินการ

๑. งานทำความสะอาดและกำจัดวัชพืช แล้วเสร็จ

- กำจัดวัชพืช (๒๐% ของพื้นที่)
- ทำความสะอาดผิวโบราณสถาน ที่ระดับความสูงประมาณ ๑.๐๐ เมตร

๒. งานก่อสร้างพื้นทางเดิน แล้วเสร็จ

๒.๑ ก่อสร้างพื้นทางเท้า แล้วเสร็จ

- อิฐ บปก. ลายก้างปลา
- ปรับดินและทรายหยาบรองพื้น

- ขอบคันหิน

๒.๒ ซ่อมแซมพื้นทางเท้า แล้วเสร็จ

- อิฐ บปก. ลายกังปลา
- ปรับดินและทรายหยาบรองพื้น

๓. งานวัสดุพืชพันธุ์ แล้วเสร็จ

- ไถปรับพื้นดินและปลูกหญ้าธรรมชาติ ๖๐% ของพื้นที่

งวดที่ ๒

จำนวนเงินร้อยละ ๓๐ เป็นจำนวนเงิน ๒๐๑,๐๐๐.- บาท (สองแสนหนึ่งพันบาทถ้วน)
ระยะเวลาดำเนินการ ๔๐ วัน ตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๒๘
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เพื่อดำเนินการ

๑. งานป้ายและสาธารณูปโภค แล้วเสร็จ

๑.๑ สร้างและติดตั้งป้ายและสาธารณูปโภค แล้วเสร็จ

- แผ่นป้ายของป้ายชื่อโบราณสถาน
- ชูมโครงสร้างไม้และแผ่นป้ายบรรยายขนาดใหญ่
- แผ่นป้ายของชูมป้ายบรรยายขนาดใหญ่
- แผ่นป้ายของป้ายบรรยายขนาดเล็ก
- แผ่นป้ายของป้ายบรรยาย
- ถังขยะ

๑.๒ ซ่อมแซมชูมป้ายและสาธารณูปโภค

- ปรับปรุงซ่อมแซมโครงสร้างเหล็กของป้ายชื่อโบราณสถาน
- ปรับปรุงซ่อมแซมโครงสร้างไม้ชูมป้ายบรรยายขนาดใหญ่
- ปรับปรุงซ่อมแซมโครงสร้างเหล็กของป้ายบรรยายขนาดเล็ก
- ปรับปรุงซ่อมแซมโครงสร้างเหล็กของป้ายบรรยาย
- ปรับปรุงซ่อมแซมศาลาท่าน้ำ

งวดที่ ๓ (งวดสุดท้าย) จำนวนเงินร้อยละ ๔๐ เป็นจำนวนเงิน ๒๖๘,๐๐๐.- บาท (สองแสนหกหมื่นแปดพัน บาทถ้วน) ระยะเวลาดำเนินการ ๔๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๑ เพื่อดำเนินการ

๑. งานวัสดุพืชพันธุ์ แล้วเสร็จ

- ปลูกไม้ยืนต้น เช่น ลั่นทมดอกสีขาวยาว ๒ ขนาด ๑๐"

๒. งานจัดทำรูปเล่มรายงานการปฏิบัติงานพร้อมแผ่นซีดี จำนวน ๒๐ ชุด แล้วเสร็จ

๓. ดำเนินการทำความสะอาดพื้นที่ฯ ดำเนินงานภายในโครงการฯ แล้วเสร็จ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เป็นการอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่สืบไป

๒. เป็นการพัฒนาและปรับปรุงมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติให้เกิดประโยชน์ในสังคมปัจจุบัน

๓. เป็นการสร้างความมั่นใจอันดีงามให้กับประชาชนโดยทั่วไป ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาโบราณสถานของกรมศิลปากร

๔. เป็นการระงับและป้องกันการพังทลายของโบราณสถาน

๕. เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งศึกษาการท่องเที่ยว

๖. เพื่อก่อให้เกิดรายได้กับชุมชนในท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยว

บทที่ ๑

ที่ตั้งและประวัติความสำคัญของโบราณสถาน

๑.๑ ตำแหน่งที่ตั้ง

วัดพุทไธศวรรย์อยู่ภายนอกพื้นที่เกาะเมืองด้านทิศใต้ ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาในท้องที่ตำบลลำภาลมุ่ม ใกล้กับวัดวัดตำหนัก วัดน้อยหน้า และวัดท่าทรายซึ่งอยู่ห่างออกมาทางด้านทิศตะวันตก พิกัดกริด ๖๘๔๘๕๖ แผนที่ทางทหารมาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ระวัง 5137 IV ลำดับชุด L 7017 พิมพ์ครั้งที่ 1 – RTSD จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับแม่น้ำเจ้าพระยา
ทิศใต้	ติดต่อกับที่ของวัดตำหนัก (ร้าง)
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับโรงเรียนพุทไธศวรรย์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับบ้านเรือนราษฎร

กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ ตอนที่ ๗๕ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๔๗๘

๑.๒ ประวัติโบราณสถาน

วัดพุทไธศวรรย์เป็นวัดสำคัญแห่งหนึ่งในสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยมีฐานะเป็นพระอารามหลวง (พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา, ๒๕๑๐, หน้า ๒๑๕) ซึ่งสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นหลังจากเสด็จขึ้นครองราชสมบัติแล้ว ๓ ปี โดยเลือกภูมิสถานบริเวณที่เรียกกันว่า ตำบลเวียงเหล็ก เรื่องราวของการสร้างวัดนี้ปรากฏอยู่ในพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาว่า

“ คักราช ๗๑๕ ปีมะเส็ง เบญจศก (พ.ศ. ๑๘๙๖) วันพฤหัสบดี เดือน ๔ ขึ้น ๑ ค่ำ เพลา ๒ นาฬิกา ๕ บาท ทรงพระกรุณาตรัสว่า ที่พระตำหนักเวียงเหล็ก นั้นให้สถาปนาพระวิหารและพระมหาธาตุเป็นพระอารามแล้ว ให้นามชื่อ วัด พุทไธศวรรย์ ” (พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา, ๒๕๐๗, หน้า ๓)

พระตำหนักเวียงเหล็กที่กล่าวไว้ในพงศาวดารนี้ คือ บริเวณที่ประทับเดิมของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) ก่อนที่จะยกข้ามแม่น้ำไปสร้างพระราชวังที่ตำบลหนองโสน หรือ ที่เรียกว่า “บึงพระราม” ในปัจจุบัน และสถาปนากรุงศรีอยุธยาขึ้นเป็นราชธานีใน พ.ศ. ๑๘๙๓

ส่วนเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของสมเด็จพระเจ้าอู่ทองผู้ทรงสถาปนากรุงศรีอยุธยานั้น ในปัจจุบันยังคงเป็นประเด็นสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ซึ่งยังหาข้อสรุปที่ยุติยังไม่ได้ นักโบราณคดีและนักประวัติศาสตร์ ได้ศึกษาเรื่องราวความเป็นมาของสมเด็จพระเจ้าอู่ทอง และสรุปได้ ๓ ทฤษฎี คือ

ทฤษฎีที่ ๑ เชื่อกันว่าพระเจ้าอู่ทอง เป็นชามาตา(ลูกเขย) เจ้าเมืองสุพรรณบุรี เป็นเชื้อสายของเจ้าชายไชยศิริ แห่งเมืองเชียงราย ซึ่งอพยพถอยร่นกันมาจากเมืองเหนือ ผ่านดินแดนต่างๆ จนกระทั่งมาตั้งถิ่นทำกินที่เมืองอู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ต่อมาได้อพยพหนีภัยโรคห่ามาตั้งนครหลวงใหม่ที่เมืองอโยธยา ในปี พ.ศ. ๑๘๙๐ นักปราชญ์รุ่นต่อมาจึงเรียกกษัตริย์ที่สืบเชื้อสายต่อกันมาว่า ราชวงศ์เชียงราย

ทฤษฎีที่ ๒ เป็นเจ้าเมืองเพชรบุรี ซึ่งสืบเชื้อสายมาจากชาวจีนโพ้นทะเลที่อพยพเข้ามายังเมืองปัตตานี แล้วอพยพเดินทางเข้ามาทางเมืองนครศรีธรรมราช และเพชรบุรี จนกระทั่งตั้งพระนครศรีอยุธยาเป็นราชธานี ทฤษฎีนี้ไม่ได้ให้กำเนิดชาติวงศ์ไว้ชัด แต่ก็ได้สรุปเป็นแนวทางว่า พระเจ้ากรุงจีนได้เมตตาอนุญาตให้เข้าไปค้าขายในประเทศจีนได้เป็นกรณีพิเศษ

ทฤษฎีที่ ๓ เป็นเจ้าชายเมืองลพบุรี (อาจมีเชื้อสายขอม?) เจ้าของทฤษฎีนี้ได้แก่ สมเด็จพระยาตำราจราชานุภาพ ซึ่งทรงพระราชทานกระแสดพระราชมหารัศแก้ว พระยาอนุমানราชธน อธิบดี กรมศิลปากร แต่ไม่ทันได้ให้เหตุผลชัดเจน ท่านได้ทิวงคดีเสียก่อน พระยาโบราณราชธานินทร์ จึงกำหนดอายุของเมืองอยุธยาว่า ในสมัยต้นเป็นทวารวดี และนายมานิต วัลลิโภดม อดีตภัณฑารักษ์พิเศษกรมศิลปากร ได้ศึกษาขยายความ ปรากฏรายละเอียดเพิ่มเติมในบทความเรื่องละโว้ – อโยธยา ตามพรลิงค์ ว่าเป็นกษัตริย์เมืองละโว้ – อโยธยา

ในจดหมายเหตุโหรได้กล่าวถึงเหตุการณ์ครั้งที่พระเจ้าอู่ทองทรงอพยพพาไพร่พลหนีโรคภัยมาจากเมืองอู่ทองนั้น ในตอนแรกได้มาตั้งที่ตำบลเวียงเหล็กเมื่อ ปีกุน จุลศักราช ๗๐๙ (พ.ศ. ๑๘๙๐) และได้พักไพร่พลอยู่ ณ ที่นี้ถึง ๓ ปี จนกระทั่งเห็นว่าไพร่พลของพระองค์พ้นจากความอดโรยมีความเข้มแข็งขึ้น จึงยกพลข้ามฟากแม่น้ำมาสร้างพระนครศรีอยุธยาอยู่ในบริเวณปัจจุบัน และทำพระราช

พิธีราชาภิเษกสถาปนาพระนคร เมื่อ ปีเถาะ โทศก จุลศักราช ๗๑๒ พ.ศ. ๑๘๙๓ (กรมศิลปากร, พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาฉบับพระราชหัตถเลขา เล่ม ๑, ๒๕๑๖, หน้า ๓๘๒)

ครั้นเมื่อพระองค์ครองราชสมบัติได้ ๓ ปี ใน พ.ศ. ๑๘๙๖ (จ.ศ. ๗๑๕) จึงได้สถาปนาพระอารามขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์ในการสร้างชาติของพระองค์ ด้วยความสำคัญของพื้นที่ดังกล่าวข้างต้น

การศึกษาของประยูร อุลุชาฎะ (หรือ น. ณ ปากน้ำ) ได้ระบุว่าบริเวณที่ตั้งพระตำหนักเวียงเหล็กนั้น ตั้งอยู่ภายในเขตของเมืองปะทาคูจาม (ปะทา แปลว่า ป้อม และ จาม หมายถึง ชาวเวียดนามที่นับถือศาสนาอิสลาม) ซึ่งตั้งอยู่บริเวณคลองปะจาม ซึ่งอยู่ถัดวัดพุทไธศวรรย์ไปทางทิศตะวันออกไม่ไกลนัก (น. ณ ปากน้ำ, ๒๕๑๖, หน้า ๔๕) อันปรากฏในแผนที่ของชาวต่างชาติว่าเป็นบริเวณที่ตั้งถิ่นฐานของชาวจวนในสมัยอยุธยา (อัมพร สายสุวรรณ, แผนผังกรุงศรีอยุธยา ไม่มีเลขหน้า) ในสมัยอยุธยาในบริเวณปากคลองคูจามนี้เป็นตลาดน้ำที่ใหญ่ที่สุด ๑ ใน ๔ ตลาดของกรุงศรีอยุธยา ซึ่งแสดงให้เห็นได้ว่าเป็นบริเวณที่มีชุมชนขนาดใหญ่และมีความสำคัญอาศัยอยู่บริเวณนี้ (กรมศิลปากร, ๒๕๑๑, หน้า ๑๗๐)

ประยูร อุลุชาฎะ ได้สันนิษฐานว่าคลองคูจามนี้มีความสำคัญในฐานะที่เป็นคูเมืองของเมืองปะทาคูจาม ตัวเมืองอาจเป็นที่ดินซึ่งเรียกว่าแหลมบางกะจะ ในเขตตำบลลำภาลุ่ม อันโอบด้วยแม่น้ำเจ้าพระยาทางทิศเหนือ และแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งไหลโอบจากวัดพันธุเชิงลงใต้ทางทิศตะวันออก ส่วนคลองปะจามนั้นอยู่ทางทิศตะวันตก หรือตัวเมืองปะทาคูจามก็อาจจะเป็นบริเวณตำบลเวียงเหล็กที่วัดพุทไธศวรรย์ โดยมีคลองปะจามเป็นคูเมืองทางทิศตะวันออก คลองตะเคียนเป็นคูเมืองทางทิศตะวันตก มีแม่น้ำเจ้าพระยาโอบทั้งทางทิศเหนือและใต้

และจากข้อความที่ระบุเหตุการณ์ในสมัยอยุธยาตอนต้นเกี่ยวกับพื้นที่บริเวณปะทาคูจามในพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ทำให้พอจะสันนิษฐานได้ว่าในสมัยอยุธยาตอนต้นนั้นปะทาคูจามมีลักษณะเป็นวังหน้า ดังข้อความนี้

" ศักราช ๗๔๙ ปีเถาะนพศก สถาปนาวัดภูเขาทองเพลาเย็น เสด็จไป ณ พระที่นั่งมังคลาภิเษก ทำวรมณเฑียรซึ่งถึงอนิจกรรม แต่ก่อนหน้านั้นมานั่งขวางทางเสด็จอยู่ แล้วแลหายไป สมเด็จพระรามเมศวรบรมพิตรก็เสด็จสวรรคต อยู่ในราชสมบัติหกปี จึงพระยารามผู้เป็นพระราชบุตรได้ครองราชย์สมบัติได้ห้าปี สมเด็จพระยารามเจ้ามีความพิโรธแก่เจ้าพระยามหาเสนาบดี ดำรัสสั่งให้กุมเอาตัวไป เจ้าพระยามหาเสนาบดีหนีรอดไปอยู่ฟากปะทาคู

จาม จึงให้เชิญเสด็จสมเด็จพระอินทราชา ณ เมืองสุพรรณบุรีเสด็จเข้ามาถึง
 จึงเจ้าพระยามหาเสนาบดียกเข้าปล้นเอาพระนครศรีอยุธยาได้ จึงเชิญ
 สมเด็จพระอินทราชาขึ้นครองราชสมบัติในศักราช ๗๖๓ ปีมะเส็งตรีศก ให้
 สมเด็จพระยารามไปกินเมืองปะทาคูจาม" (น. ณ ปากน้ำ, ๒๕๑๖, หน้า
 ๔๕)

ในรัชกาลสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ วัดพุทไธศวรรย์ได้ถูกใช้เป็นสถานที่ตั้งทัพของพม่าใน
 คราวที่พม่ายกทัพมาล้อมกรุงฯ เพื่อทำการรบกับกรุงศรีอยุธยา เนื่องจากวัดพุทไธศวรรย์เป็นวัดซึ่งตั้งอยู่
 นอกกำแพงเมืองกรุงศรีอยุธยา กล่าวคือ เมื่อครั้งที่พระเจ้าบุเรงนองแห่งกรุงหงสาวดี ทรงส่งพระราชสาส์น
 มาขอฆ่าและช้างเผือกจากสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ แต่ถูกปฏิเสธ พระเจ้าบุเรงนองจึงยกทัพเข้ามาและ
 กวาดต้อนเอากำลังทางหัวเมืองของไทยมาสมทบด้วยเมื่อยกทัพมาถึงกรุงศรีอยุธยา ดังข้อความว่า

"ในวันพุธ เดือนยี่ แรม ๑๐ ค่ำ ศักราช ๙๑๑ ปีระกา เอกศก (พ.ศ. ๒๐๙๒) จึง
 โปรด ให้พระมหาอุปราชาเป็นกองหน้าตั้งค่าย ณ ตำบลเพนียด ทัพพระเจ้า
 แปรเป็นปีกซ้าย ตั้งค่าย ณ ตำบลทุ่งโพธาราม ทัพพระเจ้าอังวะเป็นปีกขวา ตั้งค่าย
 ณ ตำบลพุทไธศวรรย์ ทัพพระยาตองอู ทัพพระยาจัตตอง ทัพพระยาละเค็ง
 เกียกกาย ตั้งค่ายวัดท่ากร่อง ลงไปถึงวัดไชยวัฒนาราม ทัพพระยาพลิน, ทัพ
 พระยาสะเรียง กองหน้าทัพหลวงตั้งค่าย ณ ตำบลลุ่มพลี ทัพหลวงตั้งค่าย ณ
 ตำบลวัดโพธิ์เผือกทุ่งขนอนปากคู ทัพสมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราช ตั้งค่าย ณ
 ตำบลมะขามหย่อง (หลังค่ายหลวง)" (พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา, ๒๕๑๕
 หน้า ๗๕)

ในรัชกาลสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๘ (ขุนหลวงสรศักดิ์ หรือ สมเด็จพระเจ้าเสือ) ราว พ.ศ.
 ๒๒๔๓ สมเด็จพระมหาลวงโยธาเทพ และสมเด็จพระมหาลวงโยธาทิพ สมเด็จพระอัครมเหสีฝ่ายซ้าย และฝ่าย
 ขวา ในสมเด็จพระเพทราชา ได้ทูลลาสมเด็จพระเจ้าเสือออกจากพระราชวัง พร้อมด้วยเจ้าตรีสร้อยราชบุตร
 (พระราชโอรสของสมเด็จพระเพทราชา) ไปตั้งนิवासสถานอยู่ใกล้วัดพุทไธศวรรย์ ครั้นเมื่อปีมะโรง โทศก เจ้า
 ตรีสร้อยพระชนม์ครบ ๑๓ พระพรรษา เจ้ากรมหลวงโยธาเทพพระราชมารดานั้น ก็ให้กระทำนามงคลพิธี
 โสกันต์พระราชบุตร ครั้นโสกันต์แล้วจึงให้ไปทรงผนวชเป็นสามเณรอยู่ในสำนักพระพุทโธษาจารย์ราชา
 คณะ เพื่อทรงเรียนพระปริยัติไตรปิฎกธรรม และคัมภีร์เลขยันต์มนตร์คาถาสรรพวิทยาคุณต่างๆ จนกระทั่ง

พระชนม์ได้ ๑๘ พรรษา จึงลาผนวชออกเที่ยวเรียนศิลปศาสตร์แขนงต่างๆ จนพระชนม์ครบอุปสมบทก็ทรงผนวชเป็นภิกษุ (กรมศิลปากร, ๒๕๑๖, หน้า ๑๗๕)

ในช่วงสมัยอยุธยาตอนปลายได้มีเหตุการณ์ในพระราชพงศาวดารระบุว่าบริเวณวัดพุทไธศวรรย์นั้นได้ใช้เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมที่สำคัญถึง ๒ ครั้ง กล่าวคือ

ในรัชกาลพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระ ปี พ.ศ. ๒๒๕๔ กรมหลวงโยธาเทพทิววงศ์ ณ ตำหนักกรมวัดพุทไธศวรรย์ จึงได้จัดงานพระศพตามพระราชประเพณี ดังข้อความว่า

" ณ ปีมะแม สัปตศกนั้น...ในปีนั้นเจ้าพระอัยยิกากรมหลวงโยธาเทพทิววงศ์ ณ ตำหนักวัดพุทไธศวรรย์นั้น สมเด็จพระเจ้าแผ่นดินให้ช่างไม้กระทำการเมรุ ซื่อยาว ๕ วา ๒ ศอก โดยสูง ๒๐ วา ๒ ศอก และพระเมรุทองกลาง และการพระเมรุทั้งปวงนั้น ๖ เดือนเศษจึงแล้วเชิญพระโกศทองขึ้นราชรถพร้อมเครื่องอลงกตแห่แห่นเป็นอันมาก นำมาสู่พระเมรุทอง และการที่บูชาให้ทานทั้งปวงตามอย่างราชประเพณีมาแต่ก่อนสมโภช ๗ วัน การพระศพนั้นสำเร็จบริบูรณ์" (กรมศิลปากร, ๒๕๑๖, หน้า ๒๐๒)

ต่อมาในรัชกาลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ สมเด็จพระหลวงโยธาเทพ ได้ทิวคตลง ณ ตำหนักกรมวัดพุทไธศวรรย์ พระองค์ได้โปรดให้ทำการพระเมรุ ณ วัดพุทไธศวรรย์ ดังข้อความว่า

" ในปีเถาะ สมเด็จพระอัยยิกากรมหลวงโยธาเทพ ซึ่งเสด็จอยู่ ณ ตำหนักกรมวัดพุทไธศวรรย์นั้นดับสูญสิ้นพระชนม์ จึงโปรดให้ทำพระเมรุมาศขนาดเล็ก ณ วัดพุทไธศวรรย์นั้น แล้วเชิญพระโกศขึ้นพระยานุมาศแห่มาเข้าพระเมรุพระราชทานพระสงฆ์สดับปกรณ์และมีงานมหรสพสามวัน แล้วเสด็จไปพระราชทานเพลิงตามโบราณราชประเพณีสืบๆ กันมา " (กรมศิลปากร, ๒๕๑๖, หน้า ๒๒๑)

วัดพุทไธศวรรย์น่าจะมีความสำคัญมากขึ้นใน พ.ศ. ๒๒๕๓ เมื่อสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ได้ทรงมีพระบรมราชโองการให้นำคณะทูตชาวสิงหลไปนมัสการและประกอบศาสนกิจที่วัดพุทไธศวรรย์ โดยการเข้ามาของคณะทูตชาวสิงหลในครั้งนี้ปรากฏข้อความในพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาว่า

" ลุคักราช ๑๑๑๕ ปีระกา เบญจศก ฝ่ายพระเจ้ากิตติศิริราชสีห์ได้เสวย
 สมบัติ ในเมืองสิงขันทนคร เป็นอิสราธิบดีในลังกาทวีป ครั้งนั้น
 พระพุทธศาสนาใน เกาะลังกาหาพระภิกษุสงฆ์ไม่ได้ จึงแต่งให้ศิริวัฒนอำมาตย์
 เป็นราชทูต กับ อุปทูต ตรีทูต จำทูลพระราชสาส์นคุมเครื่องมงคลราช
 บรรณาการมีพระบรม สารีริกธาตุเป็นอาทิ มากับกำปั่นโอดันชาพานิช
 วิลันดาเข้ามาจำเริญทางพระ ราชไมตรี ณ กรุงเทพมหานคร จะขอ
 พระภิกษุสงฆ์ออกไปให้อุปสมบทบวช กุลบุตรสืบพระพุทธศาสนาใน
 ลังกาทวีป ทรงพระกรุณาดำรัสสั่งให้จัดแจงรับ ทูตานุทูตลังกาตามธรรมเนียม
 ...แล้วโปรดให้อาราธนาพระอุบาลี พระอริย มุนี พระราชาคณะสอง
 พระองค์กับพระสงฆ์อันดับสิบสองรูป ออกไปตั้ง พระพุทธศาสนาบวช
 กุลบุตรไว้ในลังกาทวีป..." (กรมศิลปากร, ๒๕๑๖, หน้า ๒๓๕)

ในหนังสือ "เรื่องประดิษฐานพระสงฆ์สยามวงศ์ในลังกาทวีป" ของสมเด็จพระยาตำรา
 ราชานุภาพได้ทรงกล่าวถึงเหตุการณ์เมื่อครั้งที่คณะราชทูตลังกาได้เข้ามาในรัชกาลสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ
 นี้ โดยได้ระบุว่าในจดหมายเหตุราชทูตลังกาซึ่งเข้ามาในช่วงนั้น ได้มีการเขียนบันทึกพรรณนาถึงสภาพของ
 วัดพุทไธศวรรย์ไว้อย่างละเอียด ซึ่งถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่สำคัญส่วนหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นถึงสิ่งก่อสร้างภายใน
 วัดพุทไธศวรรย์ในช่วงอยุธยาตอนปลาย (สมเด็จพระยาตำราราชานุภาพ, ๒๕๐๓, หน้า ๑๒๔) แต่
 พระองค์ทรงตัดตอนไม่ได้บรรยายไว้ในหนังสือนั้น เอกสารที่ระบุนายละเอียดของวัดพุทไธศวรรย์นี้ได้รับการ
 แปลและตีพิมพ์ในวารสาร Journal of the Royal Asiatic Society, Ceylon Branch, Vol. XVIII, No. ๕๔
 (๑๙๐๓). pp. ๒๒-๒๖. โดยอ้างอิงจาก P.E. Pieris, "An Account of King Kirti Sri' Embassy to Siam in
 ๑๖๗๒ Saka (๑๗๕๐ A.D.)" มีข้อความดังนี้

" เจ็ดวัดต่อมาในวันศุกร์ เป็นวันเพ็ญ ข้าราชการสองคนมาพบเราและบอกว่า
 มีพระบรมราชโองการให้เราไปที่วัดสองวัดในวันนี้ เราจึงเดินทางโดยเร็วไปที่
 วัดเรียกว่าวัดพุทไธศวรรย์ (Puthi Suwan) ซึ่งจะอธิบายดังต่อไปนี้ ทางด้าน
 ขวามือของแม่น้ำใหญ่มีทุ่งกว้างที่สิ้นสุดลงที่ฝั่งแม่น้ำ ณ ที่นี้มีอาคารหลังคา
 สองชั้นสร้างเป็นรูปจตุรัส มีประตูอยู่สี่ประตู ทั้งสี่ด้าน ผนังทั้งสี่ประดิษฐาน
 พระพุทธรูปปิดทองสองร้อยองค์ ภายในประตูทางด้านทิศตะวันออกมีรอย

พระพุทธรูปจำลอง รูปมณฑลบนรอยพระพุทธรูปนั้นเปิดทองตรงกลางของ จตุรัสมีพระปรางค์ (Dagava) ใหญ่เปิดทอง มีสี่ประตู เมื่อเข้าประตูด้านทิศ ตะวันออกแล้วจะมีบันไดศิลาเปิดทอง พระมหาธาตุนั้นประดิษฐานอยู่ใน หอคูหาของพระปรางค์ หอนี้สร้างขึ้นเพื่อให้เดินประทักษิณได้โดยรอบพระ มหาธาตุ โดยไม่ต้องเข้าไปใกล้พระธาตุ ภายในพระปรางค์ยังมีรอยพระบาท จำลองเปิดทองอีกด้วย เคียงข้างประตูทิศตะวันออกมีพญานาคห้าเศียรเลื้อย ลงสู่พื้นดิน ทางด้านทิศเหนือของพระปรางค์มีวิหารหลังคาสองชั้น มีชุกชีอยู่ ตรงกลาง บนฐานนี้มีพระพุทธรูปประทับเปิดทองสูง ๑๒ ศอก ทางด้านทิศ ตะวันออกหันหน้าไปทางพระปรางค์ มีวิหารหลังคาห้าชั้น ผูกเพดานด้วยผ้า และประดับด้วยจิตรกรรมปิดทอง เสากลางห้องปิดด้วยแผ่นทองคำ บน ชุกชีกลางห้องนั้นมีพระพุทธรูปทองคำขนาดเท่าคน เคียงข้างด้วยรูปเปิดทอง คล้ายกันสองรูปพระสาวกสำคัญ พระสารีบุตรมหาสามี และพระมหาโมค คลานะ มหาสามี และรูปอื่นๆ อีกมากมาย ตอนบนของประตูทางเข้าตั้งแต่ หลังคาถึงทับหลังประตู มีจิตรกรรมปิดทองรูปพระพุทธรูปเจ้าในสวรรค์ของท้าวม ลักกะ พระพุทธรูปประทับบนบัลลังก์สีขาว ทรงเทศนาพระอภิธรรมอัน ประเสริฐโปรดพระอิศวร (Maha Deva) และเทพ และพรหมในโลกที่ยังไม่มี การครบถ้วน และมีภาพตอนเมื่อทรงเทศนาเสร็จลงจากสวรรค์โดยบันไดทอง สู่ศากยะปุระ (Sakaspura) พระวิหารหลังนี้มีกำแพงและประตูล้อมอย่าง มั่นคง รอบๆมีอาคารที่รื่นรมย์และภูมิสงฆ์เต็มไปด้วยผู้ทรงศีล ผู้ศรัทธาที่สูง ศักดิ์ อุบาสิกา" (พิริยะ ไกรฤกษ์, ๒๕๓๖, หน้า ๓๕)

หลังจากเสียดวงศรีอยุธยาแล้วก็ไม่มีหลักฐานทางด้านเอกสารใดกล่าวถึงวัดพุทไธศวรรย์ อีก จนกระทั่งถึงในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ในสมัยสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกฯ พระเจ้าลูกยาเธอกรมหมื่นเทพพลภักดิ์ ซึ่งบัญชาการกรมพระคชบาล เสด็จออกไปชมพินียดทรงพบที่ด้านหน้ามุขของปรางค์ ประธานวัดพุทไธศวรรย์นั้นมีพระรูปพระเจ้าอยู่หัวตั้งอยู่ต่อมาเข้าจึงกราบทูลมายังสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า จุฬาโลกฯ พระองค์จึงโปรดให้เชิญเทวรูปนั้นลงมากกรุงเทพฯ ใน พ.ศ. ๒๓๒๗ แล้วโปรดให้หล่อดัดแปลงใหม่ เป็นพระพุทธรูปทรงเครื่องหุ้มเงินทั้งองค์ และโปรดให้ประดิษฐานไว้ ณ หอพระเทพบิดร ภายในวัดพระศรีรัตนศาสดารามในปัจจุบัน ส่วนรูปที่เรียกกันว่า "พระเจ้าอยู่หัว" ในปัจจุบันนี้ เป็นของหล่อขึ้นใหม่แทน

ของเดิมทำเป็นพระพุทธรูปทรงเครื่องน้อยประทับยืนอยู่ในซุ้มจะนำบริเวณผนังด้านทิศเหนือของมุขด้านทิศตะวันออก (พงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๑) เหตุการณ์ดังกล่าวปรากฏข้อความในพระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๑ ดังนี้

"...โปรดให้เชิญพระเทพบิดร คือ พระรูปสมเด็จพระรามาธิบดี (คู่ทอง) ซึ่งเป็นปฐมวงศ์สร้างกรุงเก่า มาแปลงเป็นพระพุทธรูปหุ้มเงินปิดทองประดิษฐานไว้ในพระวิหาร พระวิหารนั้นพระราชทานนามว่าหอพระเทพบิดร..." (เจ้าพระยาทิพากรวงศ์, ๒๕๒๖, หน้า ๔๘)

ในรัชกาลสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว วัดพุทไธศวรรย์ เป็นวัดในกรุงศรีอยุธยาวัดหนึ่งที่พระองค์ทรงเสด็จมาพระราชทานพระกฐิน โดยขบวนพระยุหยาตราทางชลมารค เมื่อครั้งเสด็จพระราชทานพระกฐิน ณ เมืองปทุมธานี และกรุงเก่าหรือพระนครศรีอยุธยา ดังปรากฏข้อความเกี่ยวกับเหตุการณ์พระราชทานพระกฐินครั้งนี้ในจดหมายเหตุในรัชกาลที่ ๔ ดังนี้

"...จะเสด็จทางชลมารคเป็นกระบวนพยุหยาตราตามอย่างครั้งเมื่อเสด็จในเดือน ๔ แล้วมา แต่ครั้งนี้จะทรงพระราชทานพระกฐินเมืองประทุมธานี เมืองกรุงเก่า เป็นพระราชประสงค์ กำหนด ณ วันอาทิตย์ เดือน ๑๒ ขึ้น ๒ ค่ำ ปีมะเส็ง สัปตศก เพล่า ๓ ยาม ให้กระบวนพร้อม จะเสด็จแต่ยังไม่รุ่งเมื่อจะ ออกเรือพระที่นั่งนั้น จะไต่ยั้งปืนในเรือพระที่นั่ง ๓ นัด ให้ ๓ ลา เป็นสำคัญ เป็นสัญญาณ แล้วจึงให้เรือที่มีปืนหน้าเรือยิงรับต่อๆ ไปลำละนัดตลอดกระบวน แล้วเดินกระบวนตามลำน้ำขึ้นไป ณ วันเดือน ๑๒ ขึ้น ๓ ค่ำ เมื่อเสด็จถึงเมือง ประทุมธานี ให้ประทับเรือพระที่นั่งที่ฉนวนวัดประทุมทองที่เดียว อย่าประทับ ที่ฉนวนพลับพลาก่อน ต่อพระราชทานพระกฐินเสร็จแล้ว จึงจะเสด็จมา พลับพลาคูหนึ่งแล้วจะเสด็จเดินกระบวนต่อไปไม่ประทับแรมที่เมืองประทุมธานี เมื่อจะออกเรือพระที่นั่งจากวัดประทุมทองนั้น จะไต่ยั้งปืนสัญญาณทุกลำ เหมือนอย่างแรกออกอีกครั้งหนึ่ง เดินกระบวนตามทางลำน้ำขึ้นไปประทับ ณ ค่ายหลวงป้อมเพชรกรุงเก่า ในวันเดือน ๑๒ ขึ้น ๓ ค่ำ ให้ได้ตามอย่างครั้งก่อน ครั้งรุ่งขึ้น ณ วันเดือน ๑๒ ขึ้น ๔ ค่ำ เพล่าบ่ายเสด็จทรงพระราชทานพระกฐิน วัดสุวรรณดารามที่ ๑ วัดพนัญเชิงที่ ๒ สองพระ

อาราม ครั้น ณ วันเดือน ๑๒ ขึ้น ๕ ค่ำเพลาเช้า เสด็จเป็นกระบวนพยุ
 หายাত্রาทรงเรือพระที่นั่งเอกไชย ตามกระบวนที่จะจัดที่กรุงเก่า เมื่อออก
 กระบวนให้ให้รับกันไปตามธรรมเนียม จะประทับพระราชทานพระกฐิน
 วัดพุทธโทยสวรรค์ที่ ๑ วัดกระษัตรารามที่ ๒ วัดโลกยสุทธาศาลาปูนที่ ๓ วัด
 หน้าพระเมรุที่ ๔ สี่พระอาราม ณ วันเดือน ๑๒ ขึ้น ๖ ค่ำ เสด็จเป็น
 กระบวนอย่างขึ้นไปจากกรุงเทพฯ ให้ทอดกระบวนให้ยาว ยืด เมื่อจะออก
 เรือพระที่นั่งให้ยิงปืนเป็นสัญญาณตลอดกระบวนอีกครั้งหนึ่ง แล้ว เสด็จไป
 พระราชทานพระกฐินวัดป่าโมกข์พระอารามหนึ่ง ถ้าเวลายังมีจะ เสด็จไป
 นมัสการพระพุทธไสยาสน์วัดอินทประมูลด้วย แล้วเสด็จกลับมาที่ ปี่ อ ม
 เพ็ชรในวันนั้น แลเมื่อออกเรือกลับให้ยิงปืนอย่างเมื่อไป ครั้น ณ วัน เดือน
 ๑๒ ขึ้น ๗ ค่ำ เพลาเช้า เสด็จเป็นกระบวนตามธรรมเนียมพระกฐินใน
 กรุงเทพฯ จะพระราชทานพระกฐินวัดธรรมารามที่ ๑ วัดขุนญวนที่ ๒ สอง
 พระ อาราม แล้วเสด็จไปทรงนมัสการพระเจดีย์วัดภูเขาทอง แล้วกับทาง
 แหลมศิรี ษะร่อ ประทับที่วัดมณฑปทรงถวายไตรปิพระสมุทมนี แล้วเสด็จกลับ
 ที่ ประทับพลับพลาก่อน ถวายไตรปิพระสงฆ์ที่พลับปลาเพลบาย พระราชา
 คณะ พระถานานุกรม เจ้าอธิการ ที่ได้รับไตรปิและพระกฐิน จะได้สวดพระ
 พุทธมนต์ รุ่งขึ้น ณ วันเดือน ๑๒ ขึ้น ๘ ค่ำ เพลาเช้า พระราชาคณะ พระครู
 พระถานานุกรม เจ้าอธิการอันดับที่ได้จีวรเข้ามารับบิณฑบาตฉลองพระกฐิน
 ฉลองไตรปิ..." (กรมศิลปากร, ๒๔๘๑, หน้า ๖๘-๗๐)

ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ปรากฏหลักฐานว่าชาว
 พระนครศรีอยุธยาได้ช่วยกันบูรณปฏิสังขรณ์ยอดปราสาทประธานของวัดขึ้นในราว พ.ศ. ๒๔๔๑ (ตรี อมาตย
 กุล, ๒๕๐๕, หน้า ๕๓)

บทที่ ๒

สภาพโบราณสถานก่อนการบูรณะ

วัดพุทธไสยาสน์ได้รับการขุดแต่งทางโบราณคดี และบูรณะ รวมถึงประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานแล้วโดยกรมศิลปากร

สภาพโบราณสถานและสภาพภูมิทัศน์ ภายหลังจากน้ำท่วมขังเป็นระยะเวลานานกว่าสองเดือนเศษ ได้รับความเสียหายจากน้ำท่วมขังที่มีความสูงประมาณ ๑.๐๐ เมตร โดยรายการความเสียหายมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. โบราณสถานส่วนที่เป็นแนวกำแพงเกิดคราบฝุ่นเกาะอยู่ที่ผิวอิฐเป็นความสูงจากระดับดินเฉลี่ยประมาณ ๑.๐๐ เมตร สาเหตุเนื่องมาจากตะกอนฝุ่นที่พัดพามากับน้ำที่ได้ท่วมขังเป็นเวลานาน
๒. องค์เจดีย์ประธาน ผนังระเบียงคด พระอุโบสถและพระวิหาร เกิดคราบดำอันเนื่องมาจากความชื้นและเชื้อรา
๓. ต้นหญ้า ภายในเขตโบราณสถานตายระหว่างน้ำท่วมขัง
๔. โครงสร้างป้ายที่เป็นไม้และโลหะ ผุกร่อนและเป็นสนิมเนื่องจากแช่น้ำอยู่เป็นเวลานาน นอกจากนั้นแผ่นป้ายต่างๆยังสูญหายไปแล้วบางส่วน

บทที่ ๓

การบูรณะโบราณสถาน

๓.๑ แนวทางในการบูรณะและฟื้นฟูโบราณสถาน

วัดพุทธไสยาสน์เป็นวัดที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมมากที่สุดแห่งหนึ่ง ซึ่งโบราณสถานภายในวัดก็ได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี แต่ภายหลังเหตุอุทกภัย องค์เจดีย์ประธานทรงปรางค์ระเบียงคด พระอุโบสถและพระวิหารอันเป็นโบราณสถานสำคัญก็เกิดคราบดำอันเนื่องมาจากเชื้อรา ซึ่งอาจจะเป็นอันตรายต่อเนื้ออิฐในภายภาคหน้า ซึ่งจำเป็นจะต้องเร่งดำเนินการขุดล้างทำความสะอาดโดยด่วน นอกจากนี้ยังควรเร่งดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีสภาพดีดังเดิม เช่นปลูกหญ้าทดแทนในส่วนที่ตายไป รวมถึงเปลี่ยนรูปแบบของแผ่นป้ายบรรยายซึ่งตัวอักษรลางเลือนแล้ว ในปัจจุบัน

๓.๒ การเตรียมการก่อนการดำเนินการบูรณะ

๓.๑ จัดหาบุคคลากรที่มีประสบการณ์และความชำนาญตรงกับหน้าที่ของงานแต่ละส่วน เช่นช่างโยธา ช่างไม้ ช่างปูน ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

๓.๒ ตรวจสอบแบบ รายการประกอบแบบและบริเวณสถานที่ที่จะดำเนินการและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสถานที่และแบบโดยละเอียด เพื่อตรวจสอบว่ารูปแบบและรายการถูกต้องตรงกับสภาพพื้นที่จริง หากรูปแบบหรือรายการใดที่มีความขัดแย้งกับสภาพพื้นที่จริงก็จะแจ้งให้ผู้ว่าจ้างวินิจฉัยตัดสินใจว่าจะดำเนินการอย่างไร แต่สำหรับการดำเนินงานที่วัดพุทธไสยาสน์ในครั้งนี้ไม่มีรูปแบบและรายการใดที่ขัดกับสภาพพื้นที่จริง

๓.๓ ปรึกษาวางแผนการดำเนินงานร่วมกับผู้คุมงานก่อนที่จะลงมือดำเนินงาน

๓.๔ จัดหาวัสดุต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ในรูปแบบหรือรายการว่าให้ได้คุณภาพและปริมาณตามที่กำหนดไว้ในรูปแบบและรายการ ก่อนที่จะนำวัสดุต่างๆ มาใช้งานต้องนำเสนอเพื่อให้ผู้ว่าจ้างหรือผู้ควบคุมงานได้วินิจฉัยเห็นชอบก่อนทุกครั้ง

๓.๕ ระหว่างการดำเนินงานจะต้องจัดวางสิ่งของ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ สำหรับการก่อสร้างให้เป็นระเบียบ ไม่เกะกะขวางทางสัญจรของนักท่องเที่ยว และเก็บรักษาให้วัสดุมีคุณสมบัติตามเดิมไม่ชำรุดเสียหายจนเกิดความไม่เหมาะสมสำหรับใช้ในการก่อสร้าง

๓.๖ เก็บรายละเอียดทุกขั้นตอนทั้งก่อนการดำเนินงานในระหว่างการปฏิบัติงานและเมื่อปฏิบัติงานแล้วเสร็จ ด้วยภาพถ่ายดิจิทัลความละเอียด ๓.๒ ล้านพิกเซล เพื่อนำเสนอผู้ควบคุมงานผู้ออกแบบและคณะกรรมการตรวจการจ้างตรวจสอบได้ และสำหรับเก็บไว้ประกอบรายงานการปฏิบัติงานหลังจากปฏิบัติงานแล้วเสร็จ

๓.๗ แต่งตั้งหัวหน้างานฝ่ายผู้รับจ้างอยู่ประจำ ณ สถานที่ปฏิบัติงาน เพื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานฝ่ายผู้ว่าจ้างจะได้สั่งงานได้สะดวก และรับรู้ในเรื่องที่ส่งนั้นแทนผู้รับจ้าง

๓.๘ ตรวจสอบสภาพโครงสร้างโบราณสถานก่อนลงมือปฏิบัติงาน ส่วนของโบราณสถานที่ทำรุดหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายระหว่างปฏิบัติงาน จะต้องจัดทำค้ำยันและอุปกรณ์ป้องกันโครงสร้างส่วนนั้นให้อยู่ในสภาพปลอดภัยก่อนลงมือปฏิบัติงาน

๓.๙ ในระหว่างการดำเนินงานจะต้องดูแลรักษาทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงานและบริเวณใกล้เคียงให้สะอาดเรียบร้อยอยู่ตลอดเวลา

๓.๑๐ จัดทำรายงานการปฏิบัติงาน ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินงานครบถ้วน ตั้งแต่เริ่มตรวจสอบสถานที่จนส่งมอบงานของแต่ละแหล่งที่ได้ดำเนินการ โดยจะต้องผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้ควบคุมงาน และนำเสนอผู้ว่าจ้างและคณะกรรมการตรวจสอบ ก่อนส่งมอบงานงวดสุดท้าย และจะต้องนำส่งรายงานเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ เป็นต้นฉบับพร้อมซีดีรอมบันทึกข้อมูลและรูปถ่ายในการดำเนินงานจำนวน ๒๐ ชุด ในวันส่งมอบงานงวดสุดท้าย

๔. รายละเอียดการบูรณะและฟื้นฟูโบราณสถาน

๔.๑ งานทำความสะอาดและกำจัดวัชพืช (CL = Cleaning)

๔.๑.๑ กำจัดวัชพืชโดยตัดหรือถอนรากไม้ที่ฝังในชั้นอิฐของโบราณสถานภายในวัดประกอบด้วย เจดีย์ประธาน พระวิหาร พระอุโบสถ เจดีย์ราย วิหารราย กำแพงแก้ว ฯลฯ ออกให้หมด โดยทำด้วยความระมัดระวัง สำหรับในพื้นที่โบราณสถานที่เป็นต้องหรือชั้นอิฐบางส่วนออกเพื่อถอนรากวัชพืช ต้องปรึกษาผู้ควบคุมงานหรือคณะกรรมการตรวจการจ้างถึงวิธีขั้นตอนการทำงานก่อนทำงาน และต้องทำด้วยความระมัดระวังเป็นพิเศษเท่าที่จำเป็นเท่านั้น โดยในขั้นตอนการรื้ออิฐนี้ต้องมีผู้เชี่ยวชาญมีประสบการณ์ในการถอดรื้อชั้นอิฐควบคุมโดยใกล้ชิด หลังจากกำจัดวัชพืชโดยตัดหรือถอนรากไม้ที่ฝังในชั้นอิฐของโบราณออกทั้งหมดแล้ว หากพื้นที่ส่วนใดที่ไม่สามารถนำตอหรือรากของวัชพืชออกมาได้ทั้งหมด

อันจะเป็นเหตุให้วัชพืชดังกล่าวงอกขึ้นใหม่ในเวลาอันรวดเร็ว จะใช้น้ำยาฆ่าตอไม้หยอดเพื่อให้วัชพืชดังกล่าวไม่สามารถงอกขึ้นมาใหม่ได้อีก ทั้งนี้จะกระทำเท่าที่จำเป็นเท่านั้นเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อตัวโบราณสถาน (ดูรายละเอียดพื้นที่งานทำความสะอาดและกำจัดวัชพืชใน CL1 ในรูปแบบประกอบ)

๔.๑.๒ ทำความสะอาดผิวปูนฉาบและผิวอิฐเดิมทั้งหมดที่ปรากฏอยู่ ในบริเวณที่มีควาบนูนเกาะติดระดับน้ำท่วม(ที่ระดับความสูงประมาณ ๐.๘๐ เมตร) ด้วยการเช็ดพร้อมทั้งขัดล้างโดยใช้แปรงขนอ่อนแปรงเบาๆ แล้วล้างด้วยน้ำจนสะอาดและทิ้งไว้ให้แห้งสนิท(ดูรายละเอียดพื้นที่งานทำความสะอาดผิวปูนฉาบและผิวอิฐเดิมใน CL2 ในรูปแบบประกอบ)

๔.๒ งานก่อสร้างพื้นทางเดิน(PA = Pavement)

๔.๒.๑ ทำการก่อสร้างพื้นทางเดิน ตามพื้นที่ที่กำหนดไว้ในรายการ โดยยึดรูปแบบมาตรฐานงานองค์ประกอบภูมิทัศน์ของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา(LA 2.6)เป็นหลัก(ดูรายละเอียดพื้นที่งานทำการก่อสร้างพื้นทางเดินใน PA1 ในรูปแบบประกอบ)

๔.๒.๒ ทำรั้วถอนและซ่อมแซมพื้นทางเดิน ตามพื้นที่ที่กำหนดไว้ในรายการ โดยยึดรูปแบบมาตรฐานงานองค์ประกอบภูมิทัศน์ของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา(LA 2.6)เป็นหลัก(ดูรายละเอียดพื้นที่งานการรั้วถอนและซ่อมแซมพื้นทางเดิน ใน PA2 ในรูปแบบประกอบ)

๔.๓ งานวัสดุพืชพันธุ์(PL = Planting)

๔.๓.๑ ปลูกหญ้าธรรมชาติ (หญ้าพื้นเมืองในพื้นที่)

- เตรียมดินสำหรับปลูกหญ้า โดยการไถปรับกำจัดวัชพืชเดิมออกจากพื้นที่ด้วยการใช้แรงงานคน ใส่ดินสำหรับปลูกหญ้าและปุ๋ยเพื่อปรับปรุงดิน ปรับพื้นที่ให้เรียบเสมอกัน รดน้ำเพื่อให้ดินมีความชุ่มชื้นสำหรับเตรียมปลูกหญ้า

- ปลูกหญ้าธรรมชาติ (หญ้าพื้นเมืองในพื้นที่) โดยปลูกเป็นกอ (ลักษณะเหมือนการดำนา) ให้แต่ละกอห่างกันประมาณ ๑๕ - ๒๐ เซนติเมตร รดน้ำและใส่ปุ๋ยดูแลเพื่อให้หญ้าขึ้นเต็มพื้นที่ สำหรับพื้นที่บริเวณให้ร่มไม้ใหญ่ที่หญ้าพื้นเมืองไม่สามารถขึ้นได้ก็นำหญ้ามาเลเซียหรือหญ้านวลน้อยมาปลูกเสริม (ดูรายละเอียดพื้นที่งานปลูกหญ้าธรรมชาติใน PL1 ในรูปแบบประกอบ)

๔.๓.๒ ปลูกไม้ยืนต้น

- ทำการปลูกไม้ยืนต้นซึ่งในวัดนี้คณะกรรมการตรวจการจ้างได้พิจารณาเลือกใช้ ต้นประดู่ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑๐ นิ้ว จำนวน ๙ ต้น โดยปลูกในบริเวณที่กำหนด (ดูรายละเอียดตำแหน่ง งานปลูกไม้ยืนต้นใน PL2 ในรูปแบบประกอบ)
- เตรียมดินสำหรับปลูกไม้ยืนต้น โดยการขุดหลุมขนาด ๑.๕ x ๑.๕ x ๑.๕ เมตร ใส่ดินสำหรับปลูกต้นไม้และปุ๋ยเพื่อปรับปรุงดิน รดน้ำเพื่อให้ดินมีความชุ่มชื้น สำหรับเตรียมปลูกไม้ยืนต้น
- ทำการปลูกต้นไม้ โดยการนำต้นไม้ปลูกลงไปหลุมที่ขุดเตรียมไว้ จากนั้นใส่ดินสำหรับปลูกต้นไม้และปุ๋ยเพื่อปรับปรุงดินจนเต็มหลุม รดน้ำเพื่อให้ดินมีความชุ่มชื้น ติดตั้งไม้ค้ำยันประคองต้นไม้โดยรอบ แล้วรดน้ำดูแลเพื่อให้ต้นไม้เจริญงอกงามต่อไป

๔.๔ งานป้ายและสาธารณูปโภค(SN = Signage and Site Materials)

(ดูรายละเอียดตำแหน่งงานป้ายและสาธารณูปโภคใน SN1 ในรูปแบบประกอบ)

๔.๔.๑ ซ่อมแซมซุ้มป้ายและสาธารณูปโภค ในตำแหน่งที่กำหนดไว้ในแบบ โดยยึดรูปแบบมาตรฐานงานองค์ประกอบภูมิทัศน์ของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาเป็นหลัก โดยมีรายการดังนี้(ดูรายละเอียดพื้นที่งานซ่อมแซมซุ้มป้ายและสาธารณูปโภค ใน SN2 ในรูปแบบประกอบ)

๔.๔.๑.๑ ซุ้มป้ายบรรยายขนาดใหญ่(LA 1.2)จำนวน ๓ ซุ้ม

- ทำการสำรวจโครงสร้างเสาไม้ ส่วนใดที่มีการผุเพียงเล็กน้อยให้ทำการอุดโป๊วและทาสีใหม่ แต่ถ้าสำหรับส่วนที่ชำรุดเสียหายจนไม่สามารถใช้งานได้หรือเป็นอันตรายต่อโครงสร้างให้ทำการซ่อมเปลี่ยนใหม่ ซึ่งในส่วนของโครงสร้างไม้ซุ้มป้ายบรรยายขนาดใหญ่นี้ส่วนใหญ่จะชำรุดผุเพียงเล็กน้อยเท่านั้น
- บัวและฐานเสาคอนกรีต ที่แตกร้าวให้ทำการฉาบปูนซ่อมให้เรียบร้อย
- ซ่อมเปลี่ยนกระเบื้องหลังคาดินเผาที่ชำรุดหรือสูญหาย
- ชัดและทาสีซุ้มป้ายบรรยายขนาดใหญ่ใหม่ทั้งหมด

๔.๔.๑.๒ ป้ายบรรยาย(LA 1.4)จำนวน ๑ ป้าย(ด้านหลังอุโบสถ) ทำการซ่อมแซม

บัวและฐานเสาคอนกรีตที่แตกร้าว โดยให้ทำการฉาบปูนซ่อมให้เรียบร้อย

๔.๔.๑.๓ โครงป้ายบรรยายขนาดเล็กที่เป็นโลหะจำนวน ๒๒ ป้ายและป้ายชื่อโบราณสถานจำนวน ๑ ป้าย ให้ทำการขัดและทำสีใหม่ ตามรายการบูรณะ SN2

๔.๔.๑.๔ ศาลาท่าน้ำจำนวน ๓ แห่ง

-ทำการสำรวจโครงสร้างเสาไม้ ส่วนใดที่มีการผุเพียงเล็กน้อยให้ทำการอุดโป๊วและทำสีใหม่ แต่ถ้าสำหรับส่วนที่ชำรุดเสียหายจนไม่สามารถใช้งานได้หรือเป็นอันตรายต่อโครงสร้างให้ทำการซ่อมเปลี่ยนใหม่ ซึ่งในส่วนของโครงสร้างไม้ศาลาท่าน้ำนี้ส่วนใหญ่จะชำรุดผุเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

- บัวและฐานเสาคอนกรีต ที่แตกร้าวให้ทำการฉาบปูนซ่อมให้เรียบร้อย

- ซ่อมเปลี่ยนกระเบื้องหลังคาดินเผาที่ชำรุดหรือสูญหาย

- ขัดและทาสีใหม่ทั้งหมด

๔.๔.๒ จัดสร้างและติดตั้งขุ่มป้ายและสาธารณูปโภค ประกอบไปด้วย

๔.๔.๒.๑ แผ่นป้ายของขุ่มป้ายบรรยายขนาดใหญ่(LA 1.2) จำนวน ๒ ชุด

(บริเวณศาลาท่าน้ำทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของวัดและบริเวณที่จอดรถทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของวัด)

๔.๔.๒.๒ ขุ่มป้ายบรรยายขนาดใหญ่(LA 1.2) จำนวน ๑ ขุ่ม(บริเวณหน้าตำหนัก

กัมมะเลียน)

๔.๔.๒.๓ แผ่นป้ายของป้ายบรรยาย(LA1.4) จำนวน ๑ ชุด (บริเวณหน้าวิหาร

ประธาน)

๔.๔.๒.๔ แผ่นป้ายของป้ายบรรยายขนาดเล็ก จำนวน ๒๒ ชุด (ยึดตามขนาด

เดิมแต่เปลี่ยนวัสดุตามข้อ SN1)

๔.๔.๒.๕ แผ่นป้ายของป้ายชื่อโบราณสถาน จำนวน ๑ ชุด (ขนาด 2.00x0.60

เมตร ยึดรูปแบบอักษรตาม LA1.1)

๔.๔.๒.๖ ถังขยะ(LA 5.2) จำนวน ๓ ชุด

โดยป้ายและสาธารณูปโภคยึดรูปแบบมาตรฐานงานองค์ประกอบภูมิทัศน์ของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาเป็นหลัก โดยแก้ไขและเพิ่มเติมรายละเอียดบางอย่างดังต่อไปนี้

- วัสดุที่ใช้ทำแผ่นป้ายให้เปลี่ยนจากแผ่นอลูมิเนียมเป็นแผ่นเหล็กชุบ Zinc โดยใช้เทคนิคการทำสีรองพื้นและติดสติ๊กเกอร์ในส่วนที่เป็นภาพและตัวอักษร และให้ยึดกับโครงป้ายด้วยน็อตสแตนเลส และกาวติดโลหะอย่างแน่นหนา
- โครงสร้างป้ายในส่วนที่เป็นไม้ทั้งหมด ให้ทำการทาสียาป้องกันปลวกชนิดใสและสีรองพื้นไม้อลูมิเนียมเพื่อป้องกันเชื้อรา ก่อนการทาสีทับหน้าด้วยสีน้ำอะคริลิก ผลิตภัณฑ์ทั้งหมดใช้ของไอซีไอ ทาทับ ๓ ชั้น
- โครงสร้างป้ายในส่วนที่เป็นโลหะทั้งหมด ให้ทำการทาสีรองพื้นโลหะกันสนิม อย่างน้อย ๒ เที้ยว และทาสีทับหน้าด้วยสีน้ำมันอย่างน้อย ๒ เที้ยว ผลิตภัณฑ์ทั้งหมดใช้ของไอซีไอ ทาทับ ๓ ชั้น
- ก่อนทำการติดตั้งป้ายต้องแจ้งแก่ทางอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาเพื่อยืนยันตำแหน่งป้ายอีกครั้งหนึ่ง
- ข้อมูลรายละเอียดของป้ายจะทำได้เป็น ๒ ภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยฝ่ายวิชาการของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาเป็นผู้เรียบเรียงและแปลข้อมูลในป้ายทั้งหมด (ดูรายละเอียดข้อมูลคำบรรยายป้ายในภาคผนวก)

บทที่ ๔

โบราณสถานหลังการบูรณะ

หลังจากดำเนินการบูรณะโบราณสถานและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์โบราณสถานวัดภูเขาทองแล้ว โบราณสถานภายในวัดสภาพภูมิทัศน์และสิ่งอำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยวก็ได้รับการบูรณะพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น ดังมีรายละเอียดดังนี้

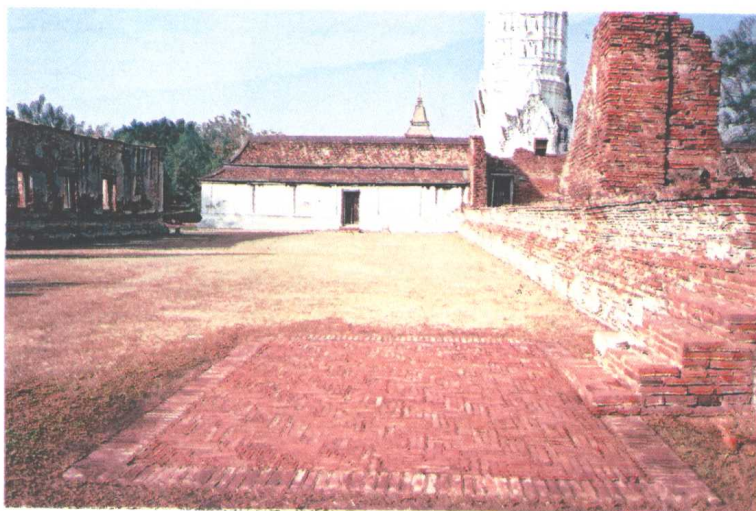
๑. คราบราสีดำที่เกาะจับอยู่บริเวณโบราณสถานโดยเฉพาะในส่วนฐานของโบราณสถาน เช่น กำแพงและเจดีย์ต่างๆ ได้ถูกขัดล้างออกจนทำให้โบราณสถานมีความสะอาดดูสวยงามมากยิ่งขึ้น
๒. วัชพืชต่างๆ ที่ขึ้นอยู่ตามแนวอิฐโบราณสถานซึ่งจะเป็นสาเหตุให้แนวอิฐโบราณสถานผุกร่อนและแตกร้าวในที่สุด ถูกกำจัดออกทำให้โบราณสถานดูสะอาดงามตามากยิ่งขึ้น และยังเป็น การช่วยชะลอการเสื่อมสภาพของโบราณสถานอีกด้วย
๓. ทางเดินเท้าได้รับการจัดสร้างและปรับปรุงซ่อมแซมใหม่ ทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยดูสวยงาม และเป็นประโยชน์แก่ผู้มาเที่ยวชมโบราณสถาน
๔. ต้นหญ้าและไม้ยืนต้นบริเวณโบราณสถานได้ถูกปลูกขึ้นใหม่เต็มบริเวณพื้นที่ ทำให้ภูมิทัศน์โดยรอบโบราณสถานมีความร่มรื่นงดงามมากยิ่งขึ้น
๕. ป้ายชื่อโบราณสถานซุ้มป้ายบรรยายโบราณและศาลาท่าน้ำได้รับการซ่อมแซมให้มีความสวยงามมั่นคง ทำให้ผู้มาเที่ยวชมสามารถเดินทางเข้าสู่วัดได้สะดวกมากขึ้น ได้ความสะดวกสบายและรับทราบข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับโบราณสถานมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ ๑ - ๒ ปรากฏประธานวัดพนมโศภน

ภาพที่ ๓ - ๔ วัดพีชที่ขึ้นอยู่บนโบราณสถาน

ภาพที่ ๕ - ๖ หน้าที่เสียหายจากน้ำท่วม

ภาพที่ ๗ - ๘ คราบราสีดําที่เกาะติดบนผิวโบราณสถาน

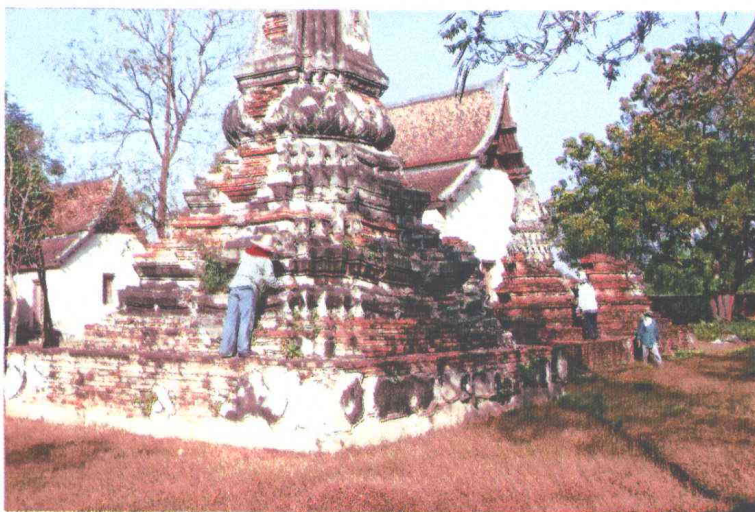
ภาพที่ ๙-๑๐ พื้นที่ทางเท้าที่ชำรุด

ภาพที่ ๑๑ - ๑๒ ชุ้มน้ำคำบรรยายที่ชำรุดเสียหาย

ภาพที่ ๑๓ - ๑๔ ศาลาทำน้ำที่ชำรุดเสียหาย

ภาพที่ ๑๕ - ๑๖ การกำจัดวัชพืชที่ขึ้นอยู่บนโบราณสถาน

ภาพที่ ๑๗ - ๑๘ การขุดล้างทำความสะอาดผิวโบราณสถาน

ภาพที่ ๑๙ - ๒๐ การก่อสร้างทางเท้า

ภาพที่ ๒๑ การปรับปรุงพื้นทางเท้าเดิม

ภาพที่ ๒๒ การปรับเตรียมดินสำหรับปลูกหญ้า

ภาพที่ ๒๓ การปลูกรองเท้า

ภาพที่ ๒๔ การรดน้ำบำรุงหญ้า

ภาพที่ ๒๕ - ๒๖ การปลูกไม้ยืนต้น

ภาพที่ ๒๗ - ๒๘ การซ่อมแซมซุ้มป้ายคำบรรยาย

ภาพที่ ๒๙ - ๓๐ การซ่อมแซมป้ายคำบรรยาย

ภาพที่ ๓๑ - ๓๒ โบราณสถานหลังการกำจัดวัชพืช

ภาพที่ ๓๓ - ๓๔ โบราณสถานหลังการขุดล้างทำความสะอาดผิว

ภาพที่ ๓๕ - ๓๖ ไม้ยืนต้นที่ปลูก

ภาพที่ ๓๗ - ๓๘ สภาพพื้นที่ภายหลังการปลูกหญ้า

ภาพที่ ๓๙ - ๔๐ ภายหลังจากก่อสร้างและปรับปรุงพื้นที่ทางเท้า

ภาพที่ ๔๑ - ๔๒ ศาลาท่าน้ำภายหลังการซ่อมแซม

ภาพที่ ๔๓ ชู่มป้ายคำบรรยายโบราณสถาน

ภาพที่ ๔๔ ป้ายบรรยายโบราณสถาน

บรรณานุกรม

คำให้การชาวกรุงเก่า คำให้การขุนหลวงหาวัด และพระราชพงศาวดารฉบับหลวงประเสริฐอักษร
นิติ, พระนคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, ๒๕๑๐.

พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม) กับพระจักรพรรดิพงศ์ (จาด), พระนคร :
คลังวิทยา, ๒๕๐๗.

พระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา เล่ม ๑ – ๒, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คลังวิทยา, ๒๕๑๖.

ศิลปากร, กรม, นำชมอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา, กรุงเทพฯ : บริษัท ศรีเมืองการพิมพ์
, ๒๕๔๖.

ศิลปากร, กรม, พระราชวังและวัดโบราณในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พร้อมทั้งรูปถ่ายและแผนผัง,
พระนคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๑. (จัดพิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพนาย
จำรัส เกียรติก้อน ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๑)

ศิลปากร, กรม, วัดพุทธไสยาสน์, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๖.

ศิลปากร, กรม, ประชุมพงศาวดารภาคที่ ๖๓ เรื่องกรุงเก่า, พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๑๑. (พิมพ์
เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพนายพิมพ์มิล บุญอาภา ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส วันที่ ๒๓
มิถุนายน ๒๕๑๑.)

อัมพร สายสุวรรณ (แปล), ไทยในจดหมายเหตุแกมปีเฟอร์, ธนบุรี : โรงพิมพ์สินเจริญ, ๒๕๐๘ (อนุสรณ์
เนื่องในงานฉาบปกกิจศพนางบุญเรือน มะลิพันธ์ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๐๘).

วัดพุทธไสยวรรย

ตั้งอยู่นอกเกาะเมืองอยุธยาทางด้านทิศใต้ ริมแม่น้ำเจ้าพระยา มีพระปรางค์เป็นประธานของวัด ด้านหน้าหรือด้านทิศตะวันออกของปรางค์ประธานเป็นพระวิหาร ส่วนด้านทิศตะวันตกเป็นพระอุโบสถ ลักษณะของแผนผังวัดแบบนี้นิยมสร้างในสมัยอยุธยาตอนต้น

นอกจากนี้ ภายในวัดยังมีสิ่งก่อสร้างอีกเป็นจำนวนมาก เช่น วิหารพระพุทธไสยาสน์ ตำหนักพระพุทธรูปอาจารย์ เจดีย์รายและวิหารราย เป็นต้น

พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาระบุว่าสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้น เมื่อปี พ.ศ. ๑๘๘๖ ในบริเวณ "เวียงเหล็ก" ซึ่งเป็นที่ประทับเดิมของพระองค์ก่อนที่จะข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาไปสถาปนารุงศรีอยุธยาที่บริเวณหนองโสนในปี พ.ศ. ๑๘๘๓

Wat Buddhai Sawan

Wat Buddhai Sawan located on the bank of Chao Phraya River, outside Ayutthaya City Island on the southern area. Plan of this monastery is typical of early Ayutthaya period, which consists of the principal pagoda in *prang* shape faces to the east which situated the Vihara or the hall of image and Ubosot or the ordinary hall stays on the west.

Besides in this monastery still more constructions such as Vihara Phra Buddha Saiyasana or the hall of reclining Buddha, Tamnak Phra Buddha Khosajaraya (the resident of the high priest), Chedi rai or small pagodas and Vihara rai or small vihara etc.

According to the Ayutthaya chronicle, this monastery was built by the royal order of Somdej Phra Rama Thibodhi I (King U-Thong), the first king of Ayutthaya, in AD.1353 in the area called "Vieng Lek", his former resident before he established Ayutthaya Kingdom in AD.1350 at Nong Sano as present.

วิหารหลวง

เป็นอาคารรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดกว้าง ๑๖ เมตร ยาว ๔๘ เมตร หันหน้าไปทางทิศตะวันออก เชื่อมต่อกับระเบียงคดที่ล้อมรอบปราสาทประธาน ส่วนท้ายของวิหารยื่นล้ำเข้าไปในระเบียงคด ซึ่งเป็นรูปแบบวิหารที่นิยมสร้างในสมัยอยุธยาตอนต้น

Vihar Luang

The central vihar is a rectangle structure building. The proportion is width 16 meters and length 48 meters. The front or main entrance was faced to the eastern part and connected with verandas that surround the main prang (stupa). The end part of the vihar is extending into veranda that is early Ayudhaya period style.

เจดีย์ย่อมุม reducing angle Chedi

วิหารราย Consist Vihar

เจดีย์ทรงระฆัง Bell shape Chedi

วิหารพระพุทธไสยาสน์ reclining Buddha Vihar

ระเบียงคด Veranda

เจดีย์ทรงเครื่อง decorated Chedi

เตาเผาหินปูน Limestone furnace

มณฑป Mondapa

ปราสาทประธาน Main Prang

วิหารโถง Hall

วิหารเปลื้องเครื่อง Relieve dressing vihar

วิหารเขียน Mural Vihar

วิหารหลวง Vihar Luang

บันทึกผลการปฏิบัติงาน

งานอนุรักษ์โบราณสถานวัดพุทธโสธรวรย์

ตำบลลำภาล้ม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระหว่างวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๐

ผลการปฏิบัติงาน

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียด	หมายเหตุ
๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๐	ดำเนินการเข้าสำรวจพื้นที่ เตรียมการอนุรักษ์โบราณสถาน	
๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐	ดำเนินการขุดล้างทำความสะอาดโบราณสถานตามรูปแบบรายการ	
๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๐	ดำเนินการขุดล้างทำความสะอาดโบราณสถานตามรูปแบบรายการ	
๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๐	ดำเนินการขุดล้างทำความสะอาดโบราณสถานตามรูปแบบรายการ	
๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๐	ดำเนินการขุดล้างทำความสะอาดโบราณสถานตามรูปแบบรายการ	
๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐	ดำเนินการขุดล้างทำความสะอาดโบราณสถานตามรูปแบบรายการ	
๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๐	ดำเนินการขุดล้างทำความสะอาดโบราณสถานตามรูปแบบรายการ	

บัญชีแสดงจำนวนแรงงาน

วันที่	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕	๑๖
นักโบราณคดี	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑
ช่าง	-	-	-	-	-	-	-
กรรมกร	๑๐	๑๐	๑๑	๑๑	๑๒	๑๐	๑๐
รวม	๑๑	๑๑	๑๒	๑๒	๑๓	๑๑	๑๑

ระหว่างวันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๐

ผลการปฏิบัติงาน

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียด	หมายเหตุ
๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐	ดำเนินการกำจัดวัชพืชที่ขึ้นบนโบราณสถาน	
๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐	ดำเนินการกำจัดวัชพืชที่ขึ้นบนโบราณสถาน	
๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๐	ดำเนินการกำจัดวัชพืชที่ขึ้นบนโบราณสถาน	
๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐	ดำเนินการกำจัดวัชพืชที่ขึ้นบนโบราณสถาน	
๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐	ดำเนินการตัดหญ้าภายในโบราณสถาน	
๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๐	ดำเนินการตัดหญ้าภายในโบราณสถาน	
๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐	ดำเนินการตัดหญ้าภายในโบราณสถาน	

บัญชีแสดงจำนวนแรงงาน

วันที่	๑๗	๑๘	๑๙	๒๐	๒๑	๒๒	๒๓
นักโบราณคดี	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑
ช่าง	-	-	-	-	-	-	-
กรรมกร	๑๐	๑๑	๑๑	๑๒	๑๑	๑๒	๑๒
รวม	๑๑	๑๒	๑๒	๑๓	๑๒	๑๓	๑๓

ระหว่างวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๐

ผลการปฏิบัติงาน

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียด	หมายเหตุ
๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๐	ดำเนินการสำรวจวางแผนเพื่อก่อสร้างพื้นทางเดินใหม่ บริเวณด้านหน้าศาลาท่าน้ำ	
๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๐	ดำเนินการก่อสร้างทางเดิน ปูอิฐ บ.ป.ก. บริเวณศาลาท่าน้ำ	
๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๐	ดำเนินการก่อสร้างทางเดิน ปูอิฐ บ.ป.ก. บริเวณศาลาท่าน้ำ	
๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๐	ดำเนินการก่อสร้างทางเดิน ปูอิฐ บ.ป.ก. บริเวณศาลาท่าน้ำ	
๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๐	ดำเนินการก่อสร้างทางเดิน ปูอิฐ บ.ป.ก. บริเวณศาลาท่าน้ำ	
๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๐	ดำเนินการซ่อมแซมทางเดิน ปูอิฐบริเวณด้านหน้าทางเข้าโบราณสถาน โดยการรื้อถอนอิฐเดิมออก	
๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๐	ดำเนินการซ่อมแซมทางเดิน ปูอิฐบริเวณด้านหน้าทางเข้าโบราณสถาน โดยการรื้อถอนอิฐเดิมออก	

บัญชีแสดงจำนวนแรงงาน

วันที่	๒๔	๒๕	๒๖	๒๗	๒๘	๒๙	๓๐
นักโบราณคดี	-	-	-	-	-	-	-
ช่าง	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕
กรรมกร	๘	๙	๑๐	๑๐	๑๐	๙	๙
รวม	๑๓	๑๔	๑๕	๑๕	๑๕	๑๔	๑๔

ระหว่างวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๑

ผลการปฏิบัติงาน

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียด	หมายเหตุ
๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๐	หยุดงานเนื่องจากรวันขึ้นปีใหม่	
๑ มกราคม ๒๕๕๑	หยุดงานเนื่องจากรวันขึ้นปีใหม่	
๒ มกราคม ๒๕๕๑	หยุดงานเนื่องจากรวันขึ้นปีใหม่	
๓ มกราคม ๒๕๕๑	หยุดงานเนื่องจากรวันขึ้นปีใหม่	
๔ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมทางเดิน ปูอิฐบริเวณด้านหน้าทางเข้าโบราณสถาน โดยการปรับระดับพื้นทรายรองพื้น	
๕ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมทางเดิน ปูอิฐบริเวณด้านหน้าทางเข้าโบราณสถาน โดยการปรับระดับพื้นทรายรองพื้น	
๖ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการปูอิฐทางเดินใหม่ บริเวณด้านหน้าทางเข้าโบราณสถาน	

บัญชีแสดงจำนวนแรงงาน

วันที่	๓๑	๑	๒	๓	๔	๕	๖
นักโบราณคดี	-	-	-	-	-	-	-
ช่าง	-	-	-	-	๔	๔	๔
กรรมกร	-	-	-	-	๘	๘	๘
รวม	-	-	-	-	๑๒	๑๒	๑๒

ระหว่างวันที่ ๗ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๑

ผลการปฏิบัติงาน

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียด	หมายเหตุ
๗ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการปูอิฐทางเดินใหม่ บริเวณด้านหน้าทางเข้าโบราณสถาน	
๘ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการปูอิฐทางเดินใหม่ บริเวณด้านหน้าทางเข้าโบราณสถาน	
๙ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการปลูกหญ้าธรรมชาติ โดยการหว่านเมล็ดหญ้าและใส่ปุ๋ยรดน้ำ	
๑๐ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการปลูกหญ้าธรรมชาติ โดยการหว่านเมล็ดหญ้าและใส่ปุ๋ยรดน้ำ	
๑๑ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการปลูกหญ้าธรรมชาติ โดยการหว่านเมล็ดหญ้าและใส่ปุ๋ยรดน้ำ	
๑๒ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	
๑๓ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	

บัญชีแสดงจำนวนแรงงาน

วันที่	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓
นักโบราณคดี	-	-	-	-	-	-	-
ช่าง	๕	๕	-	-	-	-	-
กรรมกร	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๕	๕
รวม	๑๕	๑๕	๑๐	๑๐	๑๐	๕	๕

ระหว่างวันที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๑

ผลการปฏิบัติงาน

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียด	หมายเหตุ
๑๔ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	
๑๕ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	
๑๖ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ และสำรวจวางแนวปลูกต้นไม้ยืนต้น ๒๔ ต้น	
๑๗ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการตรวจสอบความเสียหายของศาลาทรงไทย และศาลาท่าน้ำ	
๑๘ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมศาลาทรงไทย โดยการปรับเปลี่ยนกระเบื้องมุงหลังคา และเปลี่ยนไม้ที่ผุออก	
๑๙ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมศาลาทรงไทย โดยการปรับเปลี่ยนกระเบื้องมุงหลังคา และเปลี่ยนไม้ที่ผุออก	
๒๐ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมศาลาทรงไทย โดยการปรับเปลี่ยนกระเบื้องมุงหลังคา และเปลี่ยนไม้ที่ผุออก	

บัญชีแสดงจำนวนแรงงาน

วันที่	๑๔	๑๕	๑๖	๑๗	๑๘	๑๙	๒๐
นักโบราณคดี	-	-	-	-	-	-	-
ช่าง	-	-	-	๕	๕	๕	๕
กรรมกร	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕
รวม	๕	๕	๕	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐

ระหว่างวันที่ ๒๑ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๑

ผลการปฏิบัติงาน

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียด	หมายเหตุ
๒๑ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมศาลาทรงไทย โดยการทำ ความ สะอาดและทำสีใหม่	
๒๒ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมศาลาทรงไทย โดยการทำ ความ สะอาดและทำสีใหม่	
๒๓ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมศาลาทรงไทย โดยการทำ ความ สะอาดและทำสีใหม่	
๒๔ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมศาลาท่าน้ำด้านทิศตะวันออก โดยการปรับเปลี่ยนกระเบื้องมุงหลังคาและไม้ที่ผุออก	
๒๕ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมศาลาท่าน้ำด้านทิศตะวันออก โดยการปรับเปลี่ยนกระเบื้องมุงหลังคาและไม้ที่ผุออก	
๒๖ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมศาลาท่าน้ำด้านทิศตะวันออก โดยการปรับเปลี่ยนกระเบื้องมุงหลังคาและไม้ที่ผุออก	
๒๗ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมศาลาท่าน้ำด้านทิศตะวันออก โดยการเปลี่ยนกระเบื้องหลังคาและเปลี่ยนไม้ที่ผุออก	

บัญชีแสดงจำนวนแรงงาน

วันที่	๒๑	๒๒	๒๓	๒๔	๒๕	๒๖	๒๗
นักโบราณคดี	-	-	-	-	-	-	-
ช่าง	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕
กรรมกร	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕
รวม	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐

ระหว่างวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๑

ผลการปฏิบัติงาน

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียด	หมายเหตุ
๒๘ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมศาลาท่าน้ำด้านทิศตะวันออก โดยการเปลี่ยนกระเบื้องหลังคาและเปลี่ยนไม้ที่ผุออก	
๒๙ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมศาลาท่าน้ำด้านทิศตะวันออก โดยการขัดสีเดิมและทำสีใหม่	
๓๐ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมศาลาท่าน้ำด้านทิศตะวันออก โดยการขัดสีเดิมและทำสีใหม่	
๓๑ มกราคม ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมศาลาท่าน้ำด้านทิศตะวันตก โดยการขัดสีเดิมและทำสีใหม่	
๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมศาลาท่าน้ำด้านทิศตะวันตก โดยการขัดสีเดิมและทำสีใหม่	
๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมศาลาท่าน้ำด้านทิศตะวันตก โดยการขัดสีเดิมและทำสีใหม่	
๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมศาลาท่าน้ำด้านทิศตะวันตก โดยการขัดสีเดิมและทำสีใหม่	

บัญชีแสดงจำนวนแรงงาน

วันที่	๒๘	๒๙	๓๐	๓๑	๑	๒	๓
นักโบราณคดี	-	-	-	-	-	-	-
ช่าง	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕
กรรมกร	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕
รวม	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐

ระหว่างวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๑

ผลการปฏิบัติงาน

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียด	หมายเหตุ
๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมศาลาทำน้ำด้านทิศตะวันออก โดยการขัดสีเดิมและทำสีใหม่	
๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมศาลาทำน้ำด้านทิศตะวันออก โดยการขัดสีเดิมและทำสีใหม่	
๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการซ่อมแซมศาลาทำน้ำด้านทิศตะวันออก โดยการขัดสีเดิมและทำสีใหม่	
๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ และปลูกไม้ยืนต้น	
๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ และปลูกไม้ยืนต้น	
๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ และปลูกไม้ยืนต้น	
๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ และปลูกไม้ยืนต้น	

บัญชีแสดงจำนวนแรงงาน

วันที่	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐
นักโบราณคดี	-	-	-	-	-	-	-
ช่าง	๕	๕	๕				
กรรมกร	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕
รวม	๑๐	๑๐	๑๐	๕	๕	๕	๕

ระหว่างวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๑

ผลการปฏิบัติงาน

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียด	หมายเหตุ
๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมซุ้มป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมซุ้มป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมซุ้มป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมซุ้มป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมซุ้มป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมซุ้มป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมซุ้มป้าย บรรยายโบราณสถาน	

บัญชีแสดงจำนวนแรงงาน

วันที่	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕	๑๖	๑๗
นักโบราณคดี	-	-	-	-	-	-	-
ช่าง	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕
กรรมกร	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕
รวม	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐

ระหว่างวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๑

ผลการปฏิบัติงาน

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียด	หมายเหตุ
๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมซุ้มป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมซุ้มป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมซุ้มป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมซุ้มป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมซุ้มป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมซุ้มป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมซุ้มป้าย บรรยายโบราณสถาน	

บัญชีแสดงจำนวนแรงงาน

วันที่	๑๘	๑๙	๒๐	๒๑	๒๒	๒๓	๒๔
นักโบราณคดี	-	-	-	-	-	-	-
ช่าง	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕
กรรมกร	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕
รวม	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐

ระหว่างวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๑

ผลการปฏิบัติงาน

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียด	หมายเหตุ
๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๑ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๒ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมป้าย บรรยายโบราณสถาน	

บัญชีแสดงจำนวนแรงงาน

วันที่	๒๕	๒๖	๒๗	๒๘	๒๙	๑	๒
นักโบราณคดี	-	-	-	-	-	-	-
ช่าง	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒
กรรมกร	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕
รวม	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗

ระหว่างวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๑

ผลการปฏิบัติงาน

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียด	หมายเหตุ
๓ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๔ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๕ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๖ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๗ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๘ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมป้าย บรรยายโบราณสถาน	
๙ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ซ่อมแซมป้าย บรรยายโบราณสถาน	

บัญชีแสดงจำนวนแรงงาน

วันที่	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙
นักโบราณคดี	-	-	-	-	-	-	-
ช่าง	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๒
กรรมกร	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕
รวม	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗

ระหว่างวันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๑

ผลการปฏิบัติงาน

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียด	หมายเหตุ
๑๐ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	
๑๑ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	
๑๒ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	
๑๓ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	
๑๔ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	
๑๕ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	
๑๖ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	

บัญชีแสดงจำนวนแรงงาน

วันที่	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕	๑๖
นักโบราณคดี	-	-	-	-	-	-	-
ช่าง							
กรรมกร	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕
รวม	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕

ระหว่างวันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๑

ผลการปฏิบัติงาน

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียด	หมายเหตุ
๑๗ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	
๑๘ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	
๑๙ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	
๒๐ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	
๒๑ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	
๒๒ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	
๒๓ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	

บัญชีแสดงจำนวนแรงงาน

วันที่	๑๗	๑๘	๑๙	๒๐	๒๑	๒๒	๒๓
นักโบราณคดี	-	-	-	-	-	-	-
ช่าง							
กรรมกร	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕
รวม	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕

ระหว่างวันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๑

ผลการปฏิบัติงาน

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียด	หมายเหตุ
๒๔ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	
๒๕ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	
๒๖ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	
๒๗ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	
๒๘ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	
๒๙ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	
๓๐ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่	

บัญชีแสดงจำนวนแรงงาน

วันที่	๒๔	๒๕	๒๖	๒๗	๒๘	๒๙	๓๐
นักโบราณคดี	-	-	-	-	-	-	-
ช่าง							
กรรมกร	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕
รวม	๕	๕	๕	๕	๕	๕	๕

ระหว่างวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๓ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๑

ผลการปฏิบัติงาน

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียด	หมายเหตุ
๓๑ มีนาคม ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ติดตั้งแผ่นป้าย คำบรรยาย	
๑ เมษายน ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ติดตั้งแผ่นป้าย คำบรรยาย	
๒ เมษายน ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ติดตั้งแผ่นป้าย คำบรรยาย	
๓ เมษายน ๒๕๕๑	ดำเนินการรดน้ำหญ้าที่ปลูกใหม่ ติดตั้งแผ่นป้าย คำบรรยาย งานทั้งหมดแล้วเสร็จ	

บัญชีแสดงจำนวนแรงงาน

วันที่	๓๑	๑	๒	๓
นักโบราณคดี	-	-	-	-
ช่าง	๒	๒	๒	๒
กรรมกร	๕	๕	๕	๕
รวม	๕	๕	๕	๕

สัญญาจ้าง

สัญญาจ้างเลขที่ ๑๔/๒๕๕๑

สัญญาฉบับนี้ทำขึ้น ณ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

ตำบล/แขวง ประตูลี้ อำเภอ/เขต พระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

เมื่อวันที่ ๓ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ระหว่าง กรมศิลปากร

โดย นายสุวิทย์ ชัยมงคล ผู้อำนวยการอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ผู้รับมอบอำนาจ

จากอธิบดีกรมศิลปากร ตามคำสั่งกรมศิลปากร ที่ ๘๑๓/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า "ผู้ว่าจ้าง" ฝ่ายหนึ่งกับ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ธงชัยกายเพชร

ซึ่งจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีสำนักงานใหญ่

อยู่เลขที่ ๘/๒ หมู่ที่ ๘ ถนน ตำบล/แขวง บ้านใหม่ อำเภอ/เขต พระนครศรีอยุธยา

จังหวัด พระนครศรีอยุธยา โดย นายธงชัย กายเพชร ผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคลปรากฏ

ตามหนังสือรับรองของสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ อยร.๐๐๒๖๒๗

ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ แนบท้ายสัญญานี้ ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า "ผู้รับจ้าง" อีกฝ่ายหนึ่ง

คู่สัญญาได้ตกลงกันมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อตกลงว่าจ้าง

ผู้ว่าจ้างตกลงจ้างและผู้รับจ้างตกลงรับจ้างทำงาน บูรณะวัดพุทธไสยาสน์ (อนุรักษโบราณสถาน

วัดพุทธไสยาสน์) ณ วัดพุทธไสยาสน์ ตำบล/แขวง ลำภาลุ่ม อำเภอ/เขต พระนครศรีอยุธยา

จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขแห่งสัญญานี้รวมทั้งเอกสารแนบท้ายสัญญา

ผู้รับจ้างตกลงที่จะจัดหาแรงงานและวัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ

ชนิดดีเพื่อใช้ในงานจ้างตามสัญญานี้

/ข้อ ๒ เอกสาร.....

(ลงชื่อ) ..... ผู้ว่าจ้าง (ลงชื่อ) ..... ผู้รับจ้าง

(ลงชื่อ) ..... พยาน (ลงชื่อ) ..... พยาน

ข้อ ๒ เอกสารอันเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา

เอกสารแนบท้ายสัญญาดังต่อไปนี้ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา

- ๒.๑ ผนวก ..... รายการประกอบแบบและรายละเอียด ..... จำนวน ..... ๙ ..... หน้า
- ๒.๒ ผนวก ..... ผังรูปแบบ ..... จำนวน ..... ๘ ..... หน้า
- ๒.๓ ผนวก ..... ใบเสนอราคา ..... จำนวน ..... ๒ ..... หน้า
- ๒.๔ ผนวก ..... บัญชีรายการก่อสร้างหรือใบแจ้งปริมาณงานและภาค ..... จำนวน ..... ๒ ..... หน้า
- ๒.๕ ผนวก ..... รายละเอียดแบ่งงวดงาน ..... จำนวน ..... ๒ ..... หน้า

ความใดในเอกสารแนบท้ายสัญญาที่ขัดแย้งกับข้อความในสัญญานี้ ให้ใช้ข้อความในสัญญานี้ บังคับ และในกรณีที่เอกสารแนบท้ายสัญญาขัดแย้งกันเอง ผู้รับจ้างจะต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของผู้ว่าจ้าง

ข้อ ๓ หลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา

ในการทำสัญญานี้ ผู้รับจ้างได้นำหลักประกันเป็น ..... หนังสือค้ำประกันสัญญาของธนาคาร กรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) เลขที่ ๐๗๓/๐๒๑๐๐๗๐๖๑๖ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ เป็นจำนวนเงิน ๓๓,๕๐๐.- บาท (สามหมื่นสามพันห้าร้อยบาทถ้วน) มามอบให้แก่ผู้ว่าจ้างเพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญานี้

หลักประกันที่ผู้รับจ้างนำมามอบไว้ตามวรรคหนึ่ง ผู้ว่าจ้างจะคืนให้เมื่อผู้รับจ้างพ้นจากข้อผูกพันตามสัญญานี้แล้ว

ข้อ ๔ ค่าจ้างและการจ่ายเงิน

ผู้ว่าจ้างตกลงจ่าย และผู้รับจ้างตกลงรับเงินค่าจ้างเป็น จำนวนเงิน ๖๗๑,๐๐๐.- บาท (หกแสนเจ็ดหมื่นบาทถ้วน) ซึ่งได้รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม จำนวน ๕๓,๘๓๑.๗๗ บาท ตลอดจนภาษีอากรอื่น ๆ และค่าใช้จ่ายทั้งปวงด้วยแล้ว โดยถือราคาเหมารวมเป็นเกณฑ์และกำหนดการจ่ายเงินเป็นงวด ๆ ดังนี้

งวดที่ ๑ เป็นจำนวนเงิน ๒๐๑,๐๐๐.- บาท (สองแสนหนึ่งพันบาทถ้วน)

เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงานทำความสะอาดและกำจัดวัชพืช, งานก่อสร้างพื้นทางเดิน และงานวัสดุพืชพันธุ์ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ๔๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๑

/งวดที่ ๒.....

(ลงชื่อ) ..... ผู้ว่าจ้าง (ลงชื่อ) ..... ผู้รับจ้าง

(ลงชื่อ) ..... พยาน (ลงชื่อ) ..... พยาน

หนังสือค้ำประกันเลขที่ 073/0210070616
02-073-07-0000672

วันที่ 3 ธันวาคม 2550

ข้าพเจ้า ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 333 ถนนสีลม แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร

นายวัชร พงษ์ไทย และนายสมชาย บัณฑิตยารักษ์

โดย..... ผู้มีอำนาจลงนามผูกพันธนาคาร

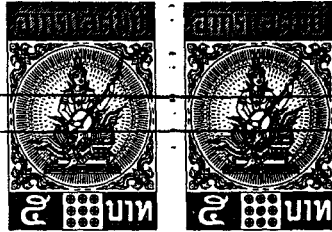
ขอทำหนังสือค้ำประกันฉบับนี้ให้ไว้ต่อ กรมศิลปากร

ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า "ผู้ว่าจ้าง" ดังมีข้อความต่อไปนี้

1. ตามที่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ธงชัยกายเพชร

ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า

"ผู้รับจ้าง" ได้ทำสัญญาจ้าง เหมงานอนุรักษ์โบราณสถานวัดพุทธโรศวรรย์

กับผู้ว่าจ้าง ตามสัญญาเลขที่..... ลงวันที่.....

ซึ่งผู้รับจ้างต้องวางหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาต่อผู้ว่าจ้างเป็นจำนวนเงิน..... -33,500.00- บาท
(สามหมื่นสามพันห้าร้อยบาทถ้วน)

ซึ่งเท่ากับร้อยละ..... -ห้า- (..... -5%-) ของมูลค่าทั้งหมดตามสัญญา

ข้าพเจ้าขอมผูกพันตนโดยไม่มีเงื่อนไขที่จะค้ำประกันชนิดเพิกถอนไม่ได้ เช่นเดียวกับลูกหนี้ชั้นต้นในการชำระเงินให้ตาม
สิทธิเรียกร้องของผู้ว่าจ้าง จำนวนไม่เกิน..... -33,500.00- บาท
(สามหมื่นสามพันห้าร้อยบาทถ้วน)

ในกรณีที่ผู้รับจ้างก่อให้เกิดความเสียหายใดๆ หรือต้องชำระค่าปรับหรือค่าใช้จ่ายใดๆ หรือผู้รับจ้างมิได้ปฏิบัติตามภาระหน้าที่ใดๆ ที่กำหนด
ในสัญญาดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ โดยข้าพเจ้าจะไม่อ้างสิทธิใดๆ เพื่อได้แย้ง และผู้ว่าจ้างไม่จำเป็นต้องเรียกร้องให้ผู้รับจ้างชำระหนี้ก่อน

2. หากผู้ว่าจ้างได้ขยายระยะเวลาให้แก่ผู้รับจ้าง หรือยินยอมให้ผู้รับจ้างปฏิบัติผิดแ่กไปจากเงื่อนไขใด ๆ ในสัญญาให้ถือว่าข้าพเจ้า
ได้ยินยอมในกรณีนั้น ๆ ด้วย

3. หนังสือค้ำประกันนี้ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันทำสัญญาจ้างดังกล่าวข้างต้น จนถึงวันที่ภาระหน้าที่ทั้งหลายของผู้รับจ้างจะได้ปฏิบัติ
ให้สำเร็จลุล่วงไป และข้าพเจ้าจะไม่เพิกถอนการค้ำประกัน ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ ครบเท่าที่ผู้รับจ้างยังคงรับผิดชอบต่อผู้ว่าจ้างตามสัญญาจ้างอยู่
ข้าพเจ้าได้ลงนามไว้ต่อหน้าพยานเป็นสำคัญ

ลงชื่อ.....
(นายวัชร พงษ์ไทย 3212)
เจ้าหน้าที่ผู้รับมอบอำนาจ

ลงชื่อ..... 3212
นายสมชาย บัณฑิตยารักษ์
เจ้าหน้าที่ผู้มอบอำนาจ

ลงชื่อ..... พยาน
นางกาญจนา มณีศรี

ลงชื่อ..... พยาน
นางสาว.....

งวดที่ ๒ เป็นจำนวนเงิน ๒๐๑,๐๐๐.- บาท (สองแสนหนึ่งพันบาทถ้วน)

เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงานป้ายและสาธารณูปโภค ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ๔๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

งวดที่ ๓ (งวดสุดท้าย) เป็นจำนวน ๒๖๙,๐๐๐.- บาท (สองแสนหกหมื่นแปดพัน

บาทถ้วน) เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงานวัสดุพืชพันธุ์ และงานทั้งหมดให้แล้วเสร็จเรียบร้อยตามสัญญา รวมทั้งทำสถานที่ก่อสร้างให้สะอาดเรียบร้อยตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๘ ให้แล้วเสร็จภายใน ๔๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๑

การจ่ายเงินตามเงื่อนไขแห่งสัญญานี้ ผู้ว่าจ้างจะโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของผู้รับจ้าง ชื่อธนาคาร ธนาคารกรุงไทย สาขา อุดยธยา ชื่อบัญชี ห้างหุ้นส่วนจำกัด ธงชัยกายเพชร โดยนายธงชัย กายเพชร เลขที่บัญชี ๑๐๑ - ๑ - ๗๘๑๘๓ - ๒ ทั้งนี้ ผู้รับจ้างตกลงเป็นผู้รับภาระเงินค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการอื่นใดเกี่ยวกับการโอนที่ธนาคารเรียกเก็บ และยินยอมให้มีการหักเงินดังกล่าวจากจำนวนเงินโอนในงวดนั้น ๆ

ข้อ ๕ ก. กำหนดเวลาแล้วเสร็จและสิทธิของผู้ว่าจ้างในการบอกเลิกสัญญา

ผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในกำหนด ๗ วัน นับถัดจากวันได้รับหนังสือแจ้งให้เริ่มงาน และจะต้องทำงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนด ๑๒๐ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าว นั้น

ถ้ามิได้เสนอแผนงาน หรือไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา หรือจะแล้วเสร็จล่าช้าเกินกว่ากำหนดเวลา หรือผู้รับจ้างทำผิดสัญญาข้อใดข้อหนึ่ง หรือตกเป็นผู้ล้มละลาย หรือเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตรวจการจ้าง หรือผู้ควบคุมงานหรือบริษัทที่ปรึกษา ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าจ้าง ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญานี้ได้ และมีสิทธิจ้างผู้รับจ้างรายใหม่เข้าทำงานของผู้รับจ้างให้ลุล่วงไปได้ด้วย

การที่ผู้ว่าจ้างไม่ใช้สิทธิเลิกสัญญาดังกล่าวข้างต้นนั้น ไม่เป็นเหตุให้ผู้รับจ้างพ้นจากความรับผิดชอบตามสัญญา

/ข้อ ๕ ข.....

(ลงชื่อ) ..... ผู้ว่าจ้าง (ลงชื่อ) ..... ผู้รับจ้าง

(ลงชื่อ) ..... พยาน (ลงชื่อ) ..... พยาน

Signature of the official in charge, written in Thai script.

ข้อ ๕ ข. กำหนดเวลาแล้วเสร็จ และสิทธิของผู้ว่าจ้างในการบอกเลิกสัญญา

ผู้รับจ้างต้องเริ่มทำงานที่รับจ้างภายในวันที่ ๑๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐.

และจะต้องทำงานให้แล้วเสร็จบริบูรณ์ภายในวันที่ ๔ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๑

ถ้าผู้รับจ้างมิได้ลงมือทำงานภายในกำหนดเวลา หรือไม่สามารทำงานให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา หรือมีเหตุให้เชื่อได้ว่า ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา หรือจะแล้วเสร็จล่าช้าเกินกว่ากำหนดเวลา หรือผู้รับจ้างทำผิดสัญญาข้อใดข้อหนึ่ง หรือตกเป็นผู้ล้มละลายหรือเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตรวจการจ้าง หรือคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษา ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าจ้าง ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญานี้ได้และมีสิทธิจ้างผู้รับจ้างรายใหม่เข้าทำงานของผู้รับจ้างให้ลุล่วงไปได้ด้วย

การที่ผู้ว่าจ้างไม่ใช้สิทธิเลิกสัญญาดังกล่าวข้างต้นนั้น ไม่เป็นเหตุให้ผู้รับจ้างพ้นจากความรับผิดชอบตามสัญญา

ข้อ ๖ ความรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของงานจ้าง

เมื่องานแล้วเสร็จบริบูรณ์และผู้ว่าจ้างได้รับมอบงานจากผู้รับจ้าง หรือจากผู้รับจ้างรายใหม่ ในกรณีที่มีการบอกเลิกสัญญาตามข้อ ๕ หากมีเหตุชำรุดบกพร่องหรือเสียหายเกิดขึ้นจากงานจ้างนี้ภายในกำหนด ..... ปี ..... ๖ เดือน นับถัดจากวันที่ได้รับมอบงานดังกล่าว ซึ่งความชำรุดบกพร่องหรือเสียหายนั้น เกิดจากความบกพร่องของผู้รับจ้าง อันเกิดจากการใช้วัสดุที่ไม่ถูกต้อง หรือทำไว้ไม่เรียบร้อย หรือทำไม่ถูกต้องตามมาตรฐานแห่งหลักวิชาการผู้รับจ้างจะต้องรีบทำการแก้ไขให้เป็นที่เรียบร้อยโดยไม่ชักช้า โดยผู้ว่าจ้างไม่ต้องออกเงินใด ๆ ในการนี้ทั้งสิ้น หากผู้รับจ้างบิดพลิ้วไม่กระทำการดังกล่าวภายในกำหนด ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากผู้ว่าจ้างหรือไม่ทำการแก้ไขให้ถูกต้องเรียบร้อยภายในเวลาที่ผู้ว่าจ้างกำหนด ให้ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะทำการนั้นเอง หรือจ้างผู้อื่นให้ทำงานนั้นโดยผู้รับจ้างต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

/ข้อ ๗.....

(ลงชื่อ) .....

[Handwritten signature]

ผู้ว่าจ้าง

(ลงชื่อ) .....

ผู้รับจ้าง

(ลงชื่อ) .....

พยาน

(ลงชื่อ) .....

[Handwritten signature]

พยาน

ข้อ ๗ การจ้างช่วง

ผู้รับจ้างจะต้องไม่เอางานทั้งหมดหรือบางส่วนแห่งสัญญาไปจ้างช่วงอีกต่อหนึ่งโดยไม่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ว่าจ้างก่อน ทั้งนี้ นอกจากในกรณีที่สัญญานี้จะได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่นความยินยอมดังกล่าวนั้นไม่เป็นเหตุให้ผู้รับจ้างหลุดพ้นจากความรับผิด หรือพ้นหน้าที่ตามสัญญานี้ และผู้รับจ้างจะยังคงต้องรับผิดชอบในความผิดและความประมาทเลินเล่อของผู้รับจ้างช่วง หรือของตัวแทน หรือลูกจ้างของผู้รับจ้างช่วงนั้นทุกประการ

ข้อ ๘ การควบคุมงานของผู้รับจ้าง

ผู้รับจ้างจะต้องควบคุมงานที่รับจ้างอย่างเอาใจใส่ด้วยประสิทธิภาพและความชำนาญ และในระหว่างทำงานที่รับจ้างจะต้องจัดให้มีผู้แทนซึ่งทำงานเต็มเวลาเป็นผู้ควบคุมงาน ผู้ควบคุมงานดังกล่าวจะต้องเป็นผู้แทนที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้รับจ้าง คำสั่งหรือคำแนะนำต่าง ๆ ที่ได้แจ้งแก่ผู้แทนผู้ได้รับมอบอำนาจนั้นให้ถือว่าเป็นคำสั่งหรือคำแนะนำที่ได้แจ้งแก่ผู้รับจ้าง การแต่งตั้งผู้ควบคุมงานนั้นจะต้องทำเป็นหนังสือและต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าจ้าง การเปลี่ยนตัวหรือแต่งตั้งผู้ควบคุมงานใหม่จะกระทำมิได้หากไม่ได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าจ้างก่อน

ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะขอให้เปลี่ยนตัวผู้แทนได้รับมอบอำนาจนั้น โดยแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้รับจ้าง และผู้รับจ้างจะต้องทำการเปลี่ยนตัวโดยพลัน โดยไม่คิดราคาเพิ่มหรืออ้างเป็นเหตุเพื่อขยายอายุสัญญาอันเนื่องมาจากเหตุนี้

ข้อ ๙ ความรับผิดของผู้รับจ้าง

ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบต่ออุบัติเหตุ ความเสียหาย หรือภัยอันอันตรายใด ๆ อันเกิดจากการปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง และจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายจากการกระทำของลูกจ้างของผู้รับจ้าง

ความเสียหายใด ๆ อันเกิดแก่งานที่ผู้รับจ้างได้ทำขึ้นแม้จะเกิดขึ้นเพราะเหตุสุดวิสัย นอกจากกรณีอันเกิดจากความผิดของผู้ว่าจ้าง ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบโดยซ่อมแซมให้คืนดีหรือเปลี่ยนให้ใหม่โดยค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้างเอง ความรับผิดของผู้รับจ้างดังกล่าวในข้อนี้จะสิ้นสุดลงเมื่อผู้ว่าจ้างได้รับมอบงานครั้งสุดท้าย ซึ่งหลังจากนั้นผู้รับจ้างคงต้องรับผิดชอบเพียงในกรณีชำรุดบกพร่อง หรือความเสียหายดังกล่าวในข้อ ๖ เท่านั้น

/ข้อ ๑๐.....

(ลงชื่อ) .....

ผู้ว่าจ้าง

(ลงชื่อ) .....

ผู้รับจ้าง

(ลงชื่อ) .....

พยาน

(ลงชื่อ) .....

พยาน

ข้อ ๑๐ การจ่ายเงินแก่ลูกจ้าง

ผู้รับจ้างจะต้องจ่ายเงินแก่ลูกจ้างที่ผู้รับจ้างได้จ้างมาในอัตรา และตามกำหนดเวลาที่ผู้รับจ้างได้ตกลงหรือทำสัญญาไว้ต่อลูกจ้างดังกล่าว

ถ้าผู้รับจ้างไม่จ่ายเงินค่าจ้างหรือค่าทดแทนอื่นใดแก่ลูกจ้างดังกล่าวในวรรคแรก ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะเอาเงินค่าจ้างที่จะต้องจ่ายให้แก่ผู้รับจ้างมาจ่ายให้แก่ลูกจ้างของผู้รับจ้างดังกล่าว และให้ถือว่าผู้ว่าจ้างได้จ่ายเงินจำนวนนั้นเป็นค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างตามสัญญาแล้ว

ผู้รับจ้างจะต้องจัดให้มีประกันภัยสำหรับลูกจ้างทุกคนที่จ้างมาทำงาน โดยให้ครอบคลุมถึงความรับผิดชอบของลูกจ้างรวมทั้งผู้รับจ้างช่วงอันหากจะมี ในกรณีความเสียหายที่คิดค่าสินไหมทดแทนได้ตามกฎหมายซึ่งเกิดจากอุบัติเหตุหรือภัยอันตรายใด ๆ ต่อลูกจ้างหรือบุคคลอื่นที่ผู้รับจ้างหรือผู้รับจ้างช่วงจ้างมาทำงาน ผู้รับจ้างจะต้องส่งมอบกรมธรรม์ประกันภัยดังกล่าวพร้อมทั้งหลักฐานการชำระเบี้ยประกันให้แก่ผู้ว่าจ้างเมื่อผู้ว่าจ้างเรียกร้อง

ข้อ ๑๑ การตรวจงานจ้าง

ถ้าผู้ว่าจ้างแต่งตั้งกรรมการตรวจการจ้าง ผู้ควบคุมงานหรือบริษัทที่ปรึกษาเพื่อควบคุมการทำงานของผู้รับจ้างกรรมการตรวจการจ้าง หรือกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษานั้นมีอำนาจเข้าไปตรวจการงานในโรงงานและสถานที่ที่กำลังก่อสร้างหรือที่กำลังทำงานได้ตลอดเวลา และผู้รับจ้างจะต้องอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือในการนั้นตามสมควร

การที่มีกรรมการตรวจการจ้าง ผู้ควบคุมงานหรือบริษัทที่ปรึกษาหาทำให้ผู้รับจ้าง พ้นความรับผิดชอบตามสัญญานี้ข้อหนึ่งข้อใดไม่

ข้อ ๑๒ แบบรูปและรายการละเอียดคลาดเคลื่อน

ผู้รับจ้างจะต้องรับรองว่าได้ตรวจสอบและทำความเข้าใจในแบบรูปรายการละเอียด หรือใบแจ้งปริมาณงานโดยถี่ถ้วนแล้ว หากปรากฏว่าแบบรูปและรายการละเอียดหรือใบแจ้งปริมาณงานนั้นผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อนไปจากหลักการทางวิศวกรรมหรือทางเทคนิค ผู้รับจ้างตกลงที่จะปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของกรรมการตรวจการจ้าง หรือผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษาที่ผู้ว่าจ้างแต่งตั้งเพื่อให้งานแล้วเสร็จบริบูรณ์ โดยจะคิดค่าใช้จ่ายใด ๆ เพิ่มขึ้นจากผู้ว่าจ้างไม่ได้

/ข้อ ๑๓.....

(ลงชื่อ)	ผู้ว่าจ้าง	(ลงชื่อ)	ผู้รับจ้าง
(ลงชื่อ)	พยาน	(ลงชื่อ)	พยาน

ข้อ ๑๓ การควบคุมงานโดยผู้ว่าจ้าง

ผู้รับจ้างตกลงว่ากรรมการตรวจการจ้าง หรือผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษาที่ผู้ว่าจ้างแต่งตั้ง มีอำนาจที่จะตรวจสอบและควบคุมงานเพื่อให้เป็นไปตามเอกสารสัญญา และมีอำนาจที่จะสั่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม หรือตัดทอน ซึ่งงานตามสัญญานี้หากผู้รับจ้างขัดขืนไม่ปฏิบัติตามกรรมการตรวจการจ้าง ผู้ควบคุมงาน หรือบริษัทที่ปรึกษามีอำนาจที่จะสั่งให้หยุดกิจการนั้นชั่วคราวได้ ความล่าช้าในกรณีเช่นนี้ผู้รับจ้างจะถือเป็นเหตุขอขยายวันทำการออกไปมิได้

ข้อ ๑๔ งานพิเศษและการแก้ไขงาน

ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะสั่งให้ผู้รับจ้างทำงานพิเศษซึ่งไม่ได้แสดงไว้ หรือรวมอยู่ในเอกสารสัญญา หากงานพิเศษนั้น ๆ อยู่ในขอบข่ายทั่วไปแห่งวัตถุประสงค์ของสัญญานี้ นอกจากนี้ผู้ว่าจ้างยังมีสิทธิสั่งให้เปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขแบบรูป และข้อกำหนดต่าง ๆ ในเอกสารสัญญานี้ด้วย โดยไม่ทำให้สัญญาเป็นโมฆะ แต่อย่างใด

อัตราค่าจ้างหรือราคาที่กำหนดไว้ในสัญญานี้ให้กำหนดใช้สำหรับงานพิเศษ หรืองานที่เพิ่มเติมขึ้น หรือตัดทอนลงทั้งปวงตามคำสั่งของผู้ว่าจ้าง หากในสัญญาไม่ได้กำหนดไว้ถึงอัตราค่าจ้าง หรือราคาใด ๆ ที่จะนำมาใช้สำหรับงานพิเศษหรืองานที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว ผู้ว่าจ้างและผู้รับจ้างจะต้องตกลงกันที่จะกำหนดอัตรา หรือราคา รวมทั้งการขยายระยะเวลา (ถ้ามี) กันใหม่เพื่อความเหมาะสม ในกรณีที่ตกลงกันไม่ได้ ผู้ว่าจ้างจะกำหนดอัตราจ้างหรือราคาตายตัวตามแต่ผู้ว่าจ้างจะเห็นว่าเหมาะสมและถูกต้อง ซึ่งผู้รับจ้างจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าจ้าง แต่อาจสงวนสิทธิที่จะดำเนินการตามข้อ ๑๔ ต่อไปได้

ข้อ ๑๕ ค่าปรับ

หากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา และผู้ว่าจ้างยังมีได้ บอกละสัญญา ผู้รับจ้างจะต้องชำระค่าปรับให้แก่ผู้ว่าจ้างเป็นจำนวนเงินวันละ ๖๗๐.- บาท และจะต้อง ชำระค่าใช้จ่ายในการควบคุมงานในเมื่อผู้ว่าจ้างต้องจ่ายผู้ควบคุมงานอีกต่อหนึ่งเป็นจำนวนเงินวันละ ๒๐๐.- บาท นับถัดจากวันที่กำหนดแล้วเสร็จตามสัญญาหรือวันที่ผู้ว่าจ้างได้ขยายให้จนถึงวันที่ทำงานแล้วเสร็จจริง นอกจากนี้ผู้รับจ้างยอมให้ผู้ว่าจ้างเรียกค่าเสียหายอันเกิดขึ้นจากการที่ผู้รับจ้างทำงานล่าช้าเฉพาะส่วนที่เกินกว่า จำนวนค่าปรับ และค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้อีกด้วย

ในระหว่าง.....

(ลงชื่อ)	ผู้ว่าจ้าง	(ลงชื่อ)	ผู้รับจ้าง
(ลงชื่อ)	พยาน	(ลงชื่อ)	พยาน

ในระหว่างที่ผู้ว่าจ้างยังมีได้บอกเลิกสัญญา นั้น หากผู้ว่าจ้างเห็นว่าผู้รับจ้างจะไม่สามารถปฏิบัติ ตามสัญญาต่อไปได้ ผู้ว่าจ้างจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาและใช้สิทธิตามข้อ ๑๖ ก็ได้และถ้าผู้ว่าจ้างได้แจ้งข้อ เรียกร้องไปยังผู้รับจ้าง เมื่อครบกำหนดแล้วเสร็จของงานขอให้ชำระค่าปรับแล้วผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะปรับผู้รับจ้าง จนถึงวันบอกเลิกสัญญาได้อีกด้วย

ข้อ ๑๖ สิทธิของผู้ว่าจ้างภายหลังบอกเลิกสัญญา

ในกรณีที่ผู้ว่าจ้างบอกเลิกสัญญา ผู้ว่าจ้างอาจทำงานนั้นเองหรือว่าจ้างผู้อื่นให้ทำงานนั้นต่อ จนแล้วเสร็จได้ ผู้ว่าจ้างหรือผู้รับจ้างทำงานนั้นต้องมีสิทธิใช้เครื่องใช้ในการก่อสร้างหรือในการทำงานสิ่ง ที่สร้างขึ้นชั่วคราวสำหรับงานก่อสร้างหรือการทำงาน และวัสดุต่าง ๆ ซึ่งเห็นว่าจะต้องสงวนเอาไว้เพื่อการ ปฏิบัติงานตามสัญญาตามที่เห็นสมควร

ในกรณีดังกล่าวผู้ว่าจ้างมีสิทธิรับหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญาทั้งหมดหรือบางส่วน ตามแต่ จะเห็นสมควร นอกจากนั้นผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบในค่าเสียหายซึ่งเป็นจำนวนเกินกว่าหลักประกันการ ปฏิบัติงานและค่าเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในการทำงานนั้นต่อให้แล้วเสร็จตามสัญญา และค่าใช้จ่ายในการควบคุมงานเพิ่ม (ถ้ามี) ซึ่งผู้ว่าจ้างจะหักเอาจากเงินประกันผลงานหรือจำนวนเงินใด ๆ ที่จะจ่ายให้แก่ผู้รับจ้างก็ได้

ข้อ ๑๗ การกำหนดค่าเสียหาย

ค่าปรับหรือค่าเสียหายซึ่งเกิดขึ้นจากผู้รับจ้างตามสัญญานี้ ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะหักเอาจาก จำนวนเงินค่าจ้างที่ค้างจ่ายหรือจากเงินประกันผลงานของผู้รับจ้างหรือบังคับจากหลักประกันการปฏิบัติตาม สัญญาก็ได้

หากมีเงินค่าจ้างตามสัญญาที่หักไว้จ่ายเป็นค่าปรับ และค่าเสียหายแล้วยังเหลืออยู่อีกเท่าใด ผู้ว่าจ้างจะคืนให้แก่ผู้รับจ้างทั้งหมด

ข้อ ๑๘ การทำบริเวณก่อสร้างให้เรียบร้อย

ผู้รับจ้างจะต้องรักษาบริเวณสถานที่ปฏิบัติงานตามสัญญานี้ รวมทั้งโรงงาน หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ในการทำงานของผู้รับจ้าง ลูกจ้าง ตัวแทน หรือของผู้รับจ้างช่วง ให้อยู่ในความปลอดภัย และ มีประสิทธิภาพในการใช้งานตลอดระยะเวลาการจ้าง และเมื่อทำงานเสร็จสิ้นแล้วจะต้องขนย้ายบรรดาเครื่องใช้ ในการทำงานจำรวมทั้งวัสดุ ขยะมูลฝอย และสิ่งก่อสร้างชั่วคราวต่าง ๆ (ถ้ามี) ทั้งจะต้องกลบเกลี่ยพื้นดินให้ เรียบร้อย เพื่อให้บริเวณทั้งหมดอยู่ในสภาพที่สะอาด และใช้งานได้ทันที

/ข้อ ๑๙.....

(ลงชื่อ)	ผู้ว่าจ้าง	(ลงชื่อ)	ผู้รับจ้าง
(ลงชื่อ)	พยาน	(ลงชื่อ)	พยาน

ข้อ ๑๙ กรณีพิพาทและอนุญาโตตุลาการ

๑๙.๑ ในกรณีที่มีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นระหว่างคู่สัญญาเกี่ยวกับข้อกำหนดแห่งสัญญานี้ หรือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามสัญญานี้ และคู่สัญญาไม่สามารถตกลงกันได้ ให้เสนอข้อโต้แย้งหรือข้อพิพาทนั้นต่ออนุญาโตตุลาการเพื่อพิจารณาชี้ขาด

๑๙.๒ เว้นแต่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายจะเห็นพ้องกันให้อนุญาโตตุลาการคนเดียวเป็นผู้ชี้ขาดการระงับข้อพิพาทให้กระทำโดยอนุญาโตตุลาการ ๒ คน โดยคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งจะทำหนังสือแสดงเจตนาจะให้มีอนุญาโตตุลาการระงับข้อพิพาท และระบุชื่ออนุญาโตตุลาการคนที่ตนแต่งตั้งไปยังคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง จากนั้นภายในระยะเวลา ๓๐ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับแจ้งดังกล่าว คู่สัญญาฝ่ายที่ได้รับแจ้งจะต้องแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการคนที่สอง ถ้าอนุญาโตตุลาการทั้งสองคนดังกล่าวไม่สามารถประนีประนอมระงับข้อพิพาทนั้นได้ ให้อนุญาโตตุลาการทั้งสองคนร่วมกันแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการผู้ชี้ขาดภายในกำหนดเวลา ๓๐ วัน นับจากวันที่ไม่ตกลงกัน ผู้ชี้ขาดดังกล่าวจะพิจารณาระงับข้อพิพาทต่อไป กระบวนพิจารณาของอนุญาโตตุลาการให้ถือตามข้อบังคับอนุญาโตตุลาการของสถาบันอนุญาโตตุลาการกระทรวงยุติธรรม โดยอนุโลม หรือตามข้อบังคับอื่นที่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายเห็นชอบ และให้กระทำในกรุงเทพมหานคร โดยใช้ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการดำเนินกระบวนการพิจารณา

๑๙.๓ ในกรณีที่คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่แต่งตั้งอนุญาโตตุลาการฝ่ายตนหรือในกรณีที่อนุญาโตตุลาการทั้งสองคนไม่สามารถตกลงแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการผู้ชี้ขาดได้ คู่สัญญาแต่ละฝ่ายต่างมีสิทธิร้องขอต่อศาลแพ่งเพื่อแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการหรืออนุญาโตตุลาการผู้ชี้ขาดได้แล้วแต่กรณี

๑๙.๔ คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการหรือของอนุญาโตตุลาการผู้ชี้ขาดแล้วแต่กรณี ให้ถือเป็นเด็ดขาดและถึงที่สุดผูกพันคู่สัญญา

๑๙.๕ คู่สัญญาแต่ละฝ่ายเป็นผู้รับภาระค่าธรรมเนียมอนุญาโตตุลาการฝ่ายตน และออกค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาฝ่ายละครั้ง ในกรณีที่มีการแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการคนเดียวหรือมีการแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการผู้ชี้ขาด ให้อนุญาโตตุลาการหรืออนุญาโตตุลาการผู้ชี้ขาดเป็นผู้กำหนดภาระค่าธรรมเนียมอนุญาโตตุลาการคนเดียวหรือภาระค่าธรรมเนียมอนุญาโตตุลาการผู้ชี้ขาดคนเดียวแล้วแต่กรณี

/ข้อ ๒๐.....

(ลงชื่อ) ..... ผู้ว่าจ้าง (ลงชื่อ) ..... ผู้รับจ้าง

(ลงชื่อ) ..... พยาน (ลงชื่อ) ..... พยาน

ข้อ ๒๐ การขยายระยะเวลาปฏิบัติงานตามสัญญา

ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุใด ๆ อันเนื่องมาจากความผิดหรือความบกพร่องของฝ่ายผู้ว่าจ้างหรือเหตุการณ์อันหนึ่งอันใดที่ผู้รับจ้างไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมายทำให้ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแห่งสัญญานี้ได้ ผู้รับจ้างจะต้องแจ้งเหตุหรือเหตุการณ์ดังกล่าวพร้อมหลักฐานเป็นหนังสือให้ผู้ว่าจ้างทราบเพื่อขอขยายเวลาทำงานออกไปภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นสิ้นสุดลง

ถ้าผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามความในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้รับจ้างได้สละสิทธิ์เรียกร้องในการที่จะขอขยายเวลาทำงานออกไปโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น เว้นแต่กรณีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของฝ่ายผู้ว่าจ้าง ซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือผู้ว่าจ้างทราบคืออยู่แล้วตั้งแต่ต้น

การขยายกำหนดเวลาทำงานตามวรรคหนึ่งอยู่ในดุลพินิจของผู้ว่าจ้างที่จะพิจารณาตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๒๑ การใช้เรือไทย

ในการปฏิบัติตามสัญญานี้ หากผู้รับจ้างจะต้องส่งหรือนำของเข้ามาจากต่างประเทศรวมทั้งเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ต้องนำเข้ามา เพื่อปฏิบัติงานตามสัญญาไม่ว่าผู้รับจ้างจะเป็นผู้นำของเข้ามาเองหรือนำเข้ามาโดยผ่านตัวแทนหรือบุคคลอื่นใด ถ้าสิ่งของนั้นต้องนำเข้ามาโดยทางเรือในเส้นทางเดินเรือที่มีเรือไทยเดินอยู่และสามารถให้บริการรับขนได้ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมประกาศกำหนด ผู้รับจ้างต้องจัดการให้สิ่งของดังกล่าวบรรทุกโดยเรือไทยหรือเรือที่มีสิทธิเช่นเดียวกับเรือไทยจากต่างประเทศมายังประเทศไทย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์ ก่อนบรรทุกของนั้นลงเรืออื่นที่มีไม่ใช่เรือไทย หรือเป็นของที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมประกาศยกเว้นให้บรรทุกโดยเรืออื่นได้ ทั้งนี้ไม่ว่าการส่งหรือส่งซื้อสิ่งของดังกล่าวจากต่างประเทศจะเป็นแบบ เอฟไอบี , ซีเอฟอาร์ , ซีไอเอฟ หรือแบบอื่นใดที่มีเรือไทยเดินอยู่ และสามารถให้บริการรับขนได้ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมประกาศกำหนด ผู้รับจ้างต้องจัดการให้สิ่งของดังกล่าวบรรทุกโดยเรือไทยหรือเรือที่มีสิทธิเช่นเดียวกับเรือไทยจากต่างประเทศ

มายัง.....

(ลงชื่อ) ..... ผู้ว่าจ้าง (ลงชื่อ) ..... ผู้รับจ้าง

(ลงชื่อ) ..... พยาน (ลงชื่อ) ..... พยาน

มายังประเทศไทย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์ ก่อนบรรทุก
ของนั้นลงเรืออื่นที่มีใช้เรือไทย หรือเป็นของที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมประกาศยกเว้นให้บรรทุกโดย
เรืออื่นได้ ทั้งนี้ไม่ว่าการส่งหรือส่งซื้อสิ่งของดังกล่าวจากต่างประเทศจะเป็นแบบ เอฟอบี , ซีเอฟอาร์ , ซีไอเอฟ
หรือแบบอื่นใด

ในการส่งมอบงานตามสัญญาให้แก่ผู้ว่าจ้าง ถ้างานนั้นมีสิ่งของตามวรรคหนึ่ง ผู้รับจ้างจะต้อง
ส่งมอบใบตราส่ง (Bill of Lading) หรือสำเนาใบตราส่งสำหรับของนั้นซึ่งแสดงว่าได้บรรทุกมาโดยเรือไทย
หรือเรือที่มีสิทธิเช่นเดียวกับเรือไทยให้แก่ผู้ว่าจ้างพร้อมกับการส่งมอบงานด้วย

ในกรณีที่สิ่งของดังกล่าวไม่ได้บรรทุกจากต่างประเทศมายังประเทศไทย โดยเรือไทยหรือเรือ
ที่มีสิทธิเช่นเดียวกับเรือไทย ผู้รับจ้างต้องส่งมอบหลักฐานซึ่งแสดงว่าได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการพาณิชย์ให้บรรทุกของโดยเรืออื่นได้ หรือหลักฐานซึ่งแสดงว่าได้ชำระค่าธรรมเนียมพิเศษ
เนื่องจากการไม่บรรทุกของโดยเรือไทยตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพาณิชย์แล้วอย่างใดอย่างหนึ่ง
แก่ผู้ว่าจ้างด้วย

ในกรณีที่ผู้รับจ้างไม่ส่งมอบหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวในสองวรรคข้างต้น ให้แก่
ผู้ว่าจ้าง แต่จะขอส่งมอบงานดังกล่าวให้ผู้ว่าจ้างก่อน โดยยังไม่รับชำระเงินค่าจ้าง ผู้ว่าจ้างมีสิทธิรับงาน
ดังกล่าวไว้ก่อน และชำระเงินค่าจ้างเมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติถูกต้องครบถ้วนดังกล่าวแล้วได้

ข้อ ๒๒ มาตรฐานฝีมือช่าง

ผู้รับจ้างตกลงเป็นเงื่อนไขสำคัญว่า ผู้รับจ้างจะต้องมีและใช้ผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือ
ช่างจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงานกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม หรือผู้มีวุฒิบัตรระดับ ปวช. ปวส. และ
ปวท. หรือเทียบเท่า จากสถาบันการศึกษาที่ ก.พ. รับรองให้เข้ารับราชการได้ในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ .....
ของแต่ละสาขาช่าง แต่จะต้องมีช่างจำนวนอย่างน้อย ๑ คน ในแต่ละสาขาช่าง ดังต่อไปนี้

๒๒.๑ ช่างโยธา

๒๒.๒ ช่างปูน

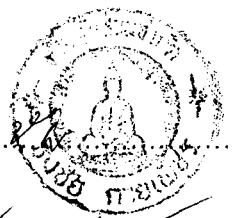
๒๒.๓ ช่างไม้

๒๒.๔ ช่างศิลปกรรม

๒๒.๕ นักโบราณคดี

/ผู้รับจ้าง.....

(ลงชื่อ) ..... ผู้ว่าจ้าง (ลงชื่อ) ..... ผู้รับจ้าง
(ลงชื่อ) ..... พยาน (ลงชื่อ) ..... พยาน

ผู้รับจ้างจะต้องจัดทำบัญชีแสดงจำนวนช่างทั้งหมดโดยจำแนกตามแต่ละสาขาช่าง และระดับช่างพร้อมกับระบุรายชื่อช่างผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือช่าง หรือผู้มีวุฒิปริญญาตรีดังกล่าวในวรรคแรกนำมาแสดงพร้อมหลักฐานต่าง ๆ ต่อคณะกรรมการตรวจการจ้าง หรือผู้ควบคุมงานก่อนเริ่มลงมือทำงานและพร้อมที่จะให้ผู้ว่าจ้างหรือเจ้าหน้าที่ของผู้ว่าจ้างตรวจสอบดูได้ตลอดเวลาการทำงานตามสัญญาของผู้รับจ้าง

สัญญานี้ทำขึ้นเป็นสองฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน คู่สัญญาได้อ่านและเข้าใจข้อความโดยละเอียดตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อ พร้อมทั้งประทับตรา (ถ้ามี) ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยานและคู่สัญญาต่างยึดถือไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

(ลงชื่อ) ..... ผู้ว่าจ้าง
(นายสุวิทย์ ชัยมงคล)

(ลงชื่อ) ..... ผู้รับจ้าง
(นายธงชัย งามทรัพย์)

(ลงชื่อ) ..... พยาน
(นางมณฑิรา จำนงทรง)

(ลงชื่อ) ..... พยาน
(นางแสงเดือน นิลปัทมอมร)

อ.ส.5 ใบสีกหลังตราสาร

เลขที่ 00250
วันที่ 14 ธันวาคม 2550

เลขประจำตัวผู้เสียอากร 3122012203
ชื่อผู้เสียภาษีอากร ห้างหุ้นส่วนจำกัด ธงชัยกายเพชร

ในฐานะ ผู้มีหน้าที่เสียอากร

ที่อยู่ : เลขรหัสประจำบ้าน
ห้องเลขที่ -
หมู่บ้าน -
เลขที่ 8/2
ตรอก/ซอย -
แขวง/ตำบล บ้านใหม่
จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

ชื่ออาคาร -
พื้นที่ ชั้นที่ -
หมู่ที่ 8
ถนน -
เขต/อำเภอ พระนครศรีอยุธยา
รหัสไปรษณีย์ 13000

ได้เสียอากรแสตมป์เป็นตัวแทนเงินสำหรับตราสารตามบัญชีอัตราอากรแสตมป์
ลักษณะตราสาร คำจ้าง ดังนี้ :

	บาท	สต.
ค่าอากรแสตมป์	627	00
เงินเพิ่ม	0	00
รวมเงิน	627	00

จำนวนเงินเป็นตัวอักษร (หกร้อยยี่สิบเจ็ดบาทถ้วน)
ตามใบเสร็จ เลขที่ 003660 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2550
เลขระบุเอกสาร อ.ส.4 คือ 04140010-25501214-1-03-000116

ลงชื่อ .....

ตำแหน่ง .....

ใบสีกหลังตราสารนี้จะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่อากรแสตมป์ของหน่วยเก็บภาษีอากร
ได้ลงชื่อและออกใบเสร็จรับเงินเรียบร้อยแล้ว

คำสั่งอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
ที่ ๖๐/๒๕๕๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสอบราคาจ้างเหมางานอนุรักษ์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์

อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ได้ดำเนินการสอบราคาจ้างเหมางานอนุรักษ์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์ ตำบลสำเภาล่ม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามประกาศอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๐ เรื่อง สอบราคาจ้างเหมางานอนุรักษ์โบราณสถานวัดพุทไธศวรรย์

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๓๔ (๑) (๗) ข้อ ๓๕ และข้อ ๓๗ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ประกอบคำสั่งกรมศิลปากร ที่ ๘๑๓/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๐ เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ รวมทั้งอนุมัติการจ่ายเงินยืม และการจ่ายเงินงบประมาณประจำปี ๒๕๕๐ เงินบกลาง เพื่อดำเนินโครงการบูรณะโบราณสถานที่ได้รับความเสียหายเนื่องจากอุทกภัยและฝนตกหนัก จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจ้างโดยวิธีสอบราคา ดังนี้

๑. คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา ประกอบด้วย

นายทองยศ	วงศ์ประพตติดี	นายช่างศิลปกรรม ๒	ประธานกรรมการ
นางวิไลวรรณ	ไกลสกุล	เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ ๕	กรรมการ
นางมณฑิรา	จำนงทรง	เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ ๕	กรรมการ และเลขานุการ

๒. คณะกรรมการตรวจการจ้าง ประกอบด้วย

นายสุวิทย์	ชัยมงคล	ผู้อำนวยการ	ประธานกรรมการ
		อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา	
นายภัทรพงษ์	เก่าเงิน	นักโบราณคดี ๗ว.	กรรมการ
นางสาวทัศนาลักษณ์	สุทธาศวิน	นายช่างศิลปกรรม ๒	กรรมการ
นายวิเชียร	กิจสนาโยธิน	นายช่างโยธา ๕	กรรมการ
นายอรรถสิทธิ์	อินตะ	นายช่างโยธา ๕	กรรมการ และเลขานุการ

๓. ผู้ควบคุมงาน และผู้ชี้สถานที่

นายภัทรพงษ์	เก่าเงิน	นักโบราณคดี ๗ว.
นายอรรถสิทธิ์	อินตะ	นายช่างโยธา ๕

/ให้คณะกรรมการ.....

ให้คณะกรรมการดังกล่าว ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย
การพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเคร่งครัด แล้วรายงานให้สำนักงาน ฯ ทราบภายใน ๗ วัน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

(นายสุวิทย์ ชัยมงคล)

ผู้อำนวยการอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

รายการประกอบแบบ โครงการฟื้นฟูโบราณสถานอันเนื่องมาจากอุทกภัยปี พ.ศ. ๒๕๔๙

วัดพุทธไสสวรรคย์

๑. หลักการและเหตุผล

โบราณสถานในความควบคุมดูแลของกรมศิลปากรนั้น นอกจากจะชำรุดทรุดโทรมตามกาลเวลาแล้ว ยังได้ผ่านวิกฤตการณ์ต่างๆทั้งจากภัยธรรมชาติและน้ำมือมนุษย์มาหลายครั้งหลายครา ในส่วนของภัยจากน้ำมือมนุษย์นั้น กรมศิลปากรได้ออกมาตรการควบคุมและป้องกันไว้อย่างเข้มงวดแล้ว แต่ในส่วนของภัยธรรมชาติที่ไม่สามารถควบคุมได้นั้น ถึงแม้ว่าจะเกิดขึ้นไม่บ่อยนัก แต่ก็ทำให้เกิดความเสียหายแก่โบราณสถานอย่างมาก

สำหรับโบราณสถานในความดูแลของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาที่ร้างแห่งนั้น ภัยธรรมชาติที่มักเกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้งนั้นคืออุทกภัย เนื่องมาจากภูมิประเทศของเกาะเมืองอยุธยานั้นมีแม่น้ำสามสายล้อมรอบและมีคูคลองอยู่มากมาย ทุกครั้งที่น้ำเหนือไหลบ่าลงมามาก โบราณสถานบริเวณรอบเกาะเมืองก็จะประสบกับอุทกภัยทุกครั้ง โดยเฉพาะเหตุการณ์อุทกภัยเมื่อช่วงปลายปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่ผ่านมาซึ่งถือเป็นอุทกภัยครั้งใหญ่อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งสร้างความเสียหายให้แก่จังหวัดภาคกลางของประเทศไทย รวมถึงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งทางอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาก็ได้ดำเนินการเฉพาะหน้าด้วยการป้องกันและควบคุมน้ำไม่ให้เข้าสู่ภายในโบราณสถาน อย่างไรก็ตามโบราณสถานบางแห่งก็ยังคงประสบปัญหาน้ำท่วมขังและการทรุดตัวจากน้ำใต้ดินอยู่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ดังนั้นเมื่อผ่านพ้นเหตุอุทกภัยและระดับน้ำลดลงไปจากโบราณสถานแล้ว อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาจึงได้ทำการสำรวจความเสียหายของโบราณสถาน เพื่อที่จะดำเนินการฟื้นฟูและซ่อมแซมความเสียหายที่เกิดขึ้น รวมถึงการวางแผนการป้องกันอุทกภัยอย่างยั่งยืน เพื่อรับมือกับเหตุอุทกภัยที่อาจจะเกิดขึ้นอีกครั้งในภายภาคหน้า

๒. ตำแหน่งที่ตั้ง

วัดพุทธไสสวรรคย์อยู่ภายนอกพื้นที่เกาะเมืองด้านทิศใต้ ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาในท้องที่ตำบลลำภาลม์ ใกล้กับวัดวัดตำหนัก วัดน้อยหน้า และวัดท่าทรายซึ่งอยู่ห่างออกมาทางด้านทิศตะวันตก ระวัง 5137 IV ลำดับชุด L 7017 พิมพ์ครั้งที่ 1 - RTSD จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พิกัด 684856

รายการประกอบแบบ โครงการฟื้นฟูโบราณสถานอันเนื่องมาจากอุทกภัยปี พ.ศ. ๒๕๔๙

๓. ประวัติและความสำคัญ

ในพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาาระบุว่าสร้างขึ้นโดยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) เมื่อปี พ.ศ. ๑๘๗๖ ในบริเวณ ตำบลเวียงเหล็ก (หรือเวียงเล็ก) ตรงบริเวณพระราชวังเดิมก่อนสถาปนากรุงศรีอยุธยา หลังจากนั้นพระองค์โปรดฯให้สร้างพระราชวังขึ้นใหม่ที่ตำบลหนองโสน (บริเวณบึงพระราม) ในปี พ.ศ. ๑๘๙๓ และสถาปนาวัดพุท-โศศวรรย์ขึ้นเป็นอนุสรณ์ถึงความสำคัญของพื้นที่บริเวณนี้

ภายในวัดประกอบด้วยปราสาทประธาน ระเบียงคด(ขนาด ๑๖x๑๘ เมตร) กลุ่มเจดีย์รายจำนวน ๑๒ องค์ วิหารพระนอน พระอุโบสถ(ขนาด ๑๔x๓๒ เมตร) และตำหนักพระพุทโธศาจารย์ ภายในพระตำหนักมีภาพจิตรกรรมฝาผนังสมัยอยุธยาเรื่องทศชาติชาดก และเรื่องสมเด็จพระพุทโธศาจารย์ไปนมัสการพระพุทโธบาทที่ลังกาทวีป ในส่วนของปราสาทประธานได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ที่ด้านหน้าของมุขปราสาทนั้นเดิมมีพระรูปพระเจ้าอู่ทองตั้งอยู่ ต่อมาใน พ.ศ. ๒๓๒๗ พระเจ้าลูกยาเธอกรมหมื่นเทพพลภักดิ์ ซึ่งบัญชาการกรมพระศบบาลเสด็จออกไปชมเพนียดทรงพบเข้าจึงกราบทูลมายังสมเด็จพระพุทโธยอดฟ้าจุฬาโลกฯ พระองค์จึงโปรดให้เชิญเทวรูปนั้นลงมากรุงเทพฯ แล้วโปรดให้หล่อตัดแปลงใหม่เป็นพระพุทโธรูปทรงเครื่องหุ้มเงินทั้งองค์ และโปรดให้ประดิษฐานไว้ ณ ปราสาทพระเทพบิดร ภายในวัดพระศรีรัตนศาสดารามในปัจจุบัน

๔. สภาพปัจจุบัน

วัดพุทโศศวรรย์ได้รับการขุดแต่งทางโบราณคดี และบูรณะ รวบรวมถึงประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานแล้วโดยกรมศิลปากร

สภาพโบราณสถานและสภาพภูมิทัศน์ ภายหลังจากน้ำท่วมซึ่งเป็นระยะเวลาานกว่าสองเดือนเศษได้รับความเสียหายจากน้ำท่วมซึ่งที่มีความสูงประมาณ ๑.๐๐ เมตร โดยรายการความเสียหายมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายการประกอบแบบ โครงการฟื้นฟูโบราณสถานอันเนื่องมาจากอุทกภัยปี พ.ศ. ๒๕๔๙

๑. โบราณสถานส่วนที่เป็นแนวกำแพงเกิดคราบฝุ่นเกาะอยู่ที่ผิวอิฐเป็นความสูงจากระดับดินเฉลี่ยประมาณ ๑.๐๐ เมตร สาเหตุเนื่องมาจากตะกอนฝุ่นที่พัดพามากับน้ำที่ได้ท่วมขังเป็นเวลานาน
๒. องค์เจดีย์ประธาน ผนังระเบียงคต อุโบสถและตำหนักกำมะเลียน เกิดคราบดำอันเนื่องมาจากความชื้นและเชื้อรา
๓. ต้นหญ้า ภายในเขตโบราณสถานตายระหว่างน้ำท่วมขัง
๔. โครงสร้างป้ายที่เป็นไม้และโลหะ ผุกร่อนและเป็นสนิมเนื่องจากแช่น้ำอยู่เป็นเวลานาน นอกจากนั้นแผ่นป้ายต่างๆยังสูญหายไปแล้วบางส่วน

๕. แนวทางการบูรณะและฟื้นฟูโบราณสถาน

วัดพุทธไสยาสน์เป็นวัดที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมมากที่สุดแห่งหนึ่ง ซึ่งโบราณสถานภายในวัดก็ได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี แต่ภายหลังเหตุอุทกภัย องค์เจดีย์ประธานทรงปราสาท ระเบียงคต อุโบสถและตำหนักกำมะเลียนอันเป็นโบราณสถานสำคัญก็เกิดคราบดำอันเนื่องมาจากเชื้อรา ซึ่งอาจจะเป็นอันตรายต่อเนื้ออิฐในภายภาคหน้า ซึ่งจำเป็นจะต้องเร่งดำเนินการขจัดล้างทำความสะอาดโดยด่วน นอกจากนั้นยังควรเร่งดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้มีสภาพดีดังเดิม เช่นปลูกหญ้าทดแทนในส่วนที่ตายไป รวมถึงเปลี่ยนรูปแบบของแผ่นป้ายบรรยายซึ่งตัวอักษรลางเลือนแล้ว ในปัจจุบัน

๖. รายละเอียดการบูรณะและฟื้นฟูโบราณสถาน

๖.๑ งานทำความสะอาดและกำจัดวัชพืช (CL = Cleaning)

CL1) ให้กำจัดขยะ เถ้าถ่านและวัชพืชโดยตัดหรือถอนรากไม้ที่ฝังในชั้นอิฐออกให้หมด พร้อมทั้งให้ทำการขูดคราบ หากจำเป็นต้องรื้อชั้นอิฐบางส่วนออกเพื่อถอนราก ต้องทำด้วยความระมัดระวังเท่าที่จำเป็นเท่านั้น อันอยู่ในดุลพินิจของวิศวกรหรือกรรมการตรวจการจ้าง ก่อนลงมือปฏิบัติงานต้องได้รับความเห็นชอบจากสถาปนิก วิศวกรหรือกรรมการตรวจการจ้าง

รายการประกอบแบบ โครงการฟื้นฟูโบราณสถานอันเนื่องมาจากอุทกภัยปี พ.ศ. ๒๕๕๙

CL2) ให้ทำความสะอาดผิวปูนฉาบและผิวอิฐเดิมทั้งหมดที่ปรากฏอยู่ ในบริเวณที่มีคราบฝุ่น เกาะติดระดับน้ำท่วม(ที่ระดับความสูงประมาณ ๑.๐๐ เมตร) ด้วยการเช็ดพร้อมทั้งขัดล้างโดยใช้แปรง ขนอ่อนแปรงเบาๆ แล้วล้างด้วยน้ำจนสะอาดและทิ้งไว้ให้แห้งสนิท

๖.๒ งานก่อสร้างพื้นทางเดิน(PA = Pavement)

PA1) ให้ดำเนินการก่อสร้างพื้นทางเดิน ตามพื้นที่ที่กำหนดไว้ในรายการ โดยยึดรูปแบบมาตรฐาน งานองค์ประกอบภูมิทัศน์ของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา(LA 2.6)เป็นหลัก

PA2) ให้ดำเนินการรื้อถอนและซ่อมแซมพื้นทางเดิน ตามพื้นที่ที่กำหนดไว้ในรายการ โดยยึด รูปแบบมาตรฐานงานองค์ประกอบภูมิทัศน์ของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา(LA 2.6)เป็น หลัก

๖.๓ งานวัสดุพืชพันธุ์(PL = Planting)

PL1) ไถปรับพื้นที่เพื่อปรับปรุงดิน และปลูกหญ้าธรรมชาติ (หญ้าพื้นเมืองในพื้นที่) ในบริเวณที่ กำหนด พร้อมทั้งโรยปุ๋ยและดินปลูกก่อนทำการดูแลรักษาโดยผู้รับจ้างต่อไปอีกเป็นเวลาอย่างน้อย ๓๐ วัน จนกว่าหญ้าจะขึ้นสมบูรณ์

PL2) ปลูกไม้ยืนต้นเช่น ลั่นทมดอกสีขาวพวง ในบริเวณที่กำหนด โดยต้องทำการปรับระดับพื้นที่ ก่อน แล้วจึงนำทรายมาปรับระดับอีกครั้ง พร้อมทั้งโรยปุ๋ยและดินปลูกก่อนทำการปลูก โดยผู้รับจ้าง จะต้องได้รับการดูแลรักษาจากผู้รับจ้างต่อไปอีกเป็นเวลา ๔ เดือน นับจากส่งมอบงานงวดสุดท้าย หาก เกิดความเสียหาย หรือชำรุดทรุดโทรม ในระหว่างนี้ผู้รับจ้างจะต้องนำเอาต้นไม้มาเปลี่ยนทันที

๖.๔ งานป้ายและสาธารณูปโภค(SN = Signage and Site Materials)

SN1) สร้างและติดตั้งป้ายและสาธารณูปโภค ในตำแหน่งที่กำหนดไว้ในแบบ โดยยึดรูปแบบ มาตรฐานงานองค์ประกอบภูมิทัศน์ของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาเป็นหลัก โดยแก้ไขและ เพิ่มเติมรายละเอียดบางอย่างดังต่อไปนี้

- วัสดุที่ใช้ทำแผ่นป้ายให้เปลี่ยนจากแผ่นอลูมิเนียมเป็นแผ่นเหล็กชุบ Zinc โดยใช้เทคนิคการ ทำสีรองพื้นและติดสติ๊กเกอร์ในส่วนที่เป็นภาพและตัวอักษร และให้ยึดกับโครงป้ายด้วยนอต สแตนเลส และกาวติดโลหะอย่างแน่นหนา

รายการประกอบแบบ โครงการฟื้นฟูโบราณสถานอันเนื่องมาจากอุทกภัยปี พ.ศ. ๒๕๔๙

๒. โครงสร้างป้ายในส่วนที่เป็นไม้ทั้งหมด ให้ทำการท้าน้ำยาป้องกันปลวกชนิดใสและสีรองพื้น ไม้โอลุมิเนียมเพื่อป้องกันเชื้อรา ก่อนการทาสีทับหน้าด้วยสีน้ำอะคริลิก ผลิตภัณฑ์ทั้งหมดให้ใช้ของไอซีไอ หรือที่มีคุณสมบัติเทียบเท่า อย่างน้อย ๓ ชั้น
๓. โครงสร้างป้ายในส่วนที่เป็นโลหะทั้งหมด ให้ทำการทาสีรองพื้นโลหะกันสนิม อย่างน้อย ๒ เที้ยว และทาสีทับหน้าด้วยสีน้ำมันอย่างน้อย ๒ เที้ยว ผลิตภัณฑ์ทั้งหมดให้ใช้ของไอซีไอ หรือที่มีคุณสมบัติเทียบเท่า อย่างน้อย ๓ ชั้น

ทั้งนี้ก่อนทำการติดตั้งป้ายผู้รับจ้างต้องแจ้งแก่ทางอุทยานฯ เพื่อยืนยันตำแหน่งป้ายอีกครั้งหนึ่ง โดยในส่วนของคุณลักษณะเอียดของป้ายให้ผู้รับจ้างสอบถามและประสานงานกับฝ่ายวิชาการของอุทยานฯ

สรุปรายการป้ายและสาธารณูปโภคที่ต้องสร้างขึ้นใหม่มีดังต่อไปนี้

- ๑) แผ่นป้ายของซุ้มป้ายบรรยายขนาดใหญ่(LA 1.2) จำนวน ๒ ชุด
(บริเวณศาลาท่าน้ำทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของวัดและบริเวณที่จอดรถทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของวัด)
- ๒) ซุ้มป้ายบรรยายขนาดใหญ่(LA 1.2) จำนวน ๑ ซุ้ม
(บริเวณหน้าตำหนักกำมะเลียน)
- ๓) แผ่นป้ายของป้ายบรรยาย(LA1.4) จำนวน ๑ ชุด
(บริเวณหน้าวิหารประธาน)
- ๔) แผ่นป้ายของป้ายบรรยายขนาดเล็ก จำนวน ๒๒ ชุด
(ยึดตามขนาดเดิมแต่เปลี่ยนวัสดุตามข้อ SN1)
- ๕) แผ่นป้ายของป้ายชื่อโบราณสถาน จำนวน ๑ ชุด
(ขนาดประมาณ 2.00x0.60 เมตร ยึดรูปแบบอักษรตาม LA1.1)
- ๖) ดั่งชยะ(LA 5.2) จำนวน ๓ ชุด

SN2) ซ่อมแซมซุ้มป้ายและสาธารณูปโภค ในตำแหน่งที่กำหนดไว้ในแบบ โดยยึดรูปแบบมาตรฐานงานองค์ประกอบภูมิทัศน์ของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาเป็นหลัก โดยมีรายการดังต่อไปนี้

รายการประกอบแบบ โครงการฟื้นฟูโบราณสถานอันเนื่องมาจากอุทกภัยปี พ.ศ. ๒๕๔๙

- ก) ซุ้มป้ายบรรยายขนาดใหญ่(LA 1.2)จำนวน ๓ ซุ้ม ให้ทำการสำรวจโครงสร้างเสาไม้ หากมีการผุเพียงเล็กน้อยให้ทำการอุดโป๊วและทำสีใหม่ ตามรายการบูรณะ SN1 แต่ถ้าชำรุดเสียหายจนไม่สามารถใช้งานได้หรือเป็นอันตรายต่อโครงสร้างให้ทำการซ่อมเปลี่ยนใหม่ บัวและฐานเสาคอนกรีต ที่แตกร้าวให้ทำการฉาบปูนซ่อมให้เรียบร้อย ในขณะที่กระเบื้องหลังคาดินเผาที่ชำรุดหรือสูญหาย ให้ทำการซ่อมเปลี่ยน
- ข) ป้ายบรรยาย(LA 1.4)จำนวน ๑ ป้าย(ด้านหลังอุโบสถ) ให้ทำการซ่อมแซมบัวและฐานเสาคอนกรีตที่แตกร้าว โดยให้ทำการฉาบปูนซ่อมให้เรียบร้อย
- ค) โครงป้ายบรรยายขนาดเล็กที่เป็นโลหะจำนวน ๒๒ ป้ายและป้ายชื่อโบราณสถานจำนวน ๑ ป้าย ให้ทำการขัดและทำสีใหม่ ตามรายการบูรณะ SN2
- ง) ศาลาท่าน้ำจำนวน ๓ แห่ง ให้ทำการสำรวจโครงสร้างเสา คาน พื้น หลังคาและม้านั่งไม้ หากมีการผุเพียงเล็กน้อยให้ทำการอุดโป๊วและทำสีใหม่ ตามรายการบูรณะ SN1 แต่ถ้าชำรุดเสียหายจนไม่สามารถใช้งานได้หรือเป็นอันตรายต่อโครงสร้างให้ทำการซ่อมเปลี่ยนใหม่ ส่วนกระเบื้องหลังคาดินเผาที่ชำรุดหรือสูญหาย ให้ทำการซ่อมเปลี่ยน

๗. หลักการทั่วไปในการดำเนินการบูรณะ

๗.๑ เนื่องจากโบราณสถานที่จะดำเนินการบูรณะเป็นโบราณสถานที่มีความสำคัญระดับชาติ ดังนั้นผู้รับจ้างต้องจัดหาช่างฝีมือดี และมีความชำนาญตรงกับหน้าที่ของงานแต่ละส่วน แต่ละประเภทที่จำเป็น และเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

๗.๒ ผู้รับจ้างจะต้องตรวจดูแบบ รายการประกอบแบบและบริเวณสถานที่ที่จะดำเนินการและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสถานที่และแบบโดยละเอียด สอบถามข้อสงสัยและปัญหาต่างๆให้ชัดเจน เมื่อลงนามในสัญญาว่าจ้างแล้วขอมติว่า ผู้รับจ้างเข้าใจความหมายและรายละเอียดของแบบและรายการประกอบแบบโดยชัดเจนแล้ว ถ้ามีปัญหาข้อขัดแย้งเกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินการก่อสร้าง จะถือเอาคำวินิจฉัยตัดสินของผู้ว่าจ้างหรือตัวแทนตามหลักเกณฑ์มาตรฐานการก่อสร้าง ความถูกต้องในวิชาช่าง และความเหมาะสมเป็นข้อยุติ และผู้รับจ้างต้องปฏิบัติตามการชี้แจง รายละเอียดขณะพาดูสถานที่ โดยการเซ็นรับทราบในเอกสารข้อชี้แจงเพิ่มเติม ถือเป็นส่วนประกอบหนึ่งของรูปแบบและรายการก่อสร้างด้วย

รายการประกอบแบบ โครงการฟื้นฟูโบราณสถานอันเนื่องมาจากอุทกภัยปี พ.ศ. ๒๕๕๙

๗.๓ ผู้รับจ้างที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการก่อสร้างจะต้องทำการก่อสร้างให้เป็นไปตามรายละเอียดต่างๆในรูปแบบและรายการประกอบแบบที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งคู่สัญญาได้ลงนามโดยใช้ช่างฝีมือที่ได้มาตรฐานการก่อสร้างในแต่ละส่วน แต่ละสาขา ผู้ว่าจ้างมีสิทธิ์ที่จะสั่งให้หรือถอนเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าหากพิจารณาแล้วเห็นว่างานที่ทำอยู่ไม่ได้เป็นไปตามหลักการก่อสร้างที่ดีและได้มาตรฐาน ผู้รับจ้างจะต้องยินยอมเปลี่ยนแปลงให้ใหม่โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

๗.๔ ระยะเวลาหรือขนาดในแบบให้ถือตัวเลขเป็นสำคัญ

๗.๕ เมื่อมีปัญหาที่ขัดแย้งกัน หรือไม่มีรายละเอียดชัดเจนที่จะทำการก่อสร้างได้ ให้ผู้รับจ้างแจ้งให้สถาปนิกผู้ออกแบบหรือผู้แทนทราบ เพื่อเสนอขอความเห็นชอบหรือคำวินิจฉัยให้ถูกต้องหรือเพื่อจัดทำรายละเอียดสำหรับกรก่อสร้างเพิ่มเติม โดยถือเอาแบบรายละเอียดเพิ่มเติมสำหรับก่อสร้างนั้นเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาด้วย ทั้งนี้ ผู้รับจ้างจะต้องไม่ดำเนินการไปก่อนที่ผู้ว่าจ้างจะให้ความเห็นชอบหรือวินิจฉัยชี้ขาด หากผู้รับจ้างดำเนินการไปโดยพลการและเกิดความผิดพลาดขึ้น จะต้องทำการแก้ไขและเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องตามคำวินิจฉัย

๗.๖ ก่อนที่ผู้รับจ้างจะลงมือดำเนินการก่อสร้าง จะต้องแจ้งให้ผู้ว่าจ้างได้ทราบเพื่อจัดหาผู้คุมงานหรือผู้แทนผู้ว่าจ้างมาดูแลรับผิดชอบงานก่อสร้างได้

๗.๗ ผู้ว่าจ้างมีสิทธิ์ที่จะขอเปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม หรือลดลงได้ ในกรณีที่มีการพบหลักฐานเพิ่มเติม หรือในกรณีที่พิจารณาแล้วเห็นว่าจะทำให้งานที่ทำอยู่มีความสมบูรณ์มากขึ้น ผู้รับจ้างจะต้องยินดีปฏิบัติตาม แต่ถ้าหากว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมหรือลดลงเป็นส่วนมากแล้ว จะมีการตกลงรายละเอียดเป็นลายลักษณ์อักษร โดยความเห็นชอบของทั้งสองฝ่าย เพื่อเสนอขอเปลี่ยนแปลงแบบและรายการ

๗.๘ วัสดุต่างๆที่ได้กำหนดไว้ในรูปแบบหรือรายการว่าให้ใช้คุณภาพเทียบเท่าได้ หากผู้รับจ้างจะใช้วัสดุที่มีคุณภาพเทียบเท่าแล้ว ต้องนำเสนอเพื่อให้ผู้ว่าจ้างได้วินิจฉัยเห็นชอบก่อนทุกครั้ง และถ้ามีความจำเป็นต้องนำไปทดสอบคุณภาพเทียบเท่าแล้ว ต้องนำเสนอให้ผู้ว่าจ้างได้วินิจฉัยเห็นชอบก่อนทุกครั้ง ซึ่งผู้ว่าจ้างต้องนำไปทดสอบที่สถาบันที่ผู้ว่าจ้างเห็นชอบ โดยเป็นค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้าง

๗.๙ ผู้รับจ้างจะต้องจัดวางสิ่งของ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ สำหรับการก่อสร้างให้เป็นระเบียบ ไม่เกะกะขวางทางสัญจร โดยเก็บรักษาให้วัสดุมีคุณสมบัติตามเดิมไม่ชำรุดเสียหายจนเกิดความไม่เหมาะสมสำหรับ

รายการประกอบแบบ โครงการฟื้นฟูโบราณสถานอันเนื่องมาจากอุทกภัยปี พ.ศ. ๒๕๕๔

ใช้ในการก่อสร้าง หากมีความจำเป็นต้องสร้างโรงเก็บวัสดุแล้ว ผู้รับจ้างต้องจัดทำโดยความรับผิดชอบของผู้รับจ้าง และให้ปรึกษาเรื่องสถานที่ก่อสร้างโรงเก็บวัสดุกับผู้แทนของผู้ว่าจ้างก่อนลงมือดำเนินการ

๗.๑๐ ค่าใช้จ่ายต่างๆในระหว่างการดำเนินการก่อสร้าง เช่น ค่าประปา ไฟฟ้า การทดสอบต่างๆที่จำเป็น เป็นหน้าที่ของผู้รับจ้างจะต้องติดต่อและรับผิดชอบต่อค่าใช้จ่าย ยกเว้นแต่จะได้มีการตกลงกันไว้ก่อน เป็นลายลักษณ์อักษร

๗.๑๑ ผู้รับจ้างจะต้องดำเนินการด้วยความระมัดระวัง โดยมีให้เกิดความเสียหายแก่อาคารหรือทรัพย์สินในบริเวณข้างเคียง เช่น อาคารข้างเคียง รั้ว ถนน ทางเท้า ฯลฯ ที่มีอยู่เดิมในบริเวณที่จะทำการก่อสร้างและมีได้มีความเสียหายอยู่ก่อน หากผู้รับจ้างทำความเสียหายใดๆเกิดขึ้นแล้วจะต้องดำเนินการซ่อมแซมส่วนที่เสียหายให้คงสภาพเดิม โดยเป็นค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้าง และให้ดำเนินการให้เสร็จก่อนการส่งมอบงานงวดสุดท้าย

๗.๑๒ หลังการส่งมอบงานแล้ว ในระยะเวลาประกัน ๑ ปี ถ้ามีความเสียหายใดๆเกิดขึ้นแก่โบราณสถานอันเนื่องมาจากสาเหตุความผิดพลาด ความไม่รอบคอบของผู้รับจ้างในการดำเนินการแล้ว ผู้รับจ้างจะต้องทำการซ่อมแซมโบราณสถาน โดยเป็นค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้าง

๗.๑๓ ก่อนการดำเนินงานและในระหว่างการปฏิบัติงาน ผู้รับจ้างจะต้องถ่ายภาพเก็บรายละเอียดทุกขั้นตอน ด้วยภาพถ่ายดิจิทัลความละเอียดอย่างน้อย ๒ ล้านพิกเซล ภาพถ่ายเหล่านี้จะต้องพร้อมนำเสนอผู้ควบคุมงานหรือผู้ออกแบบตรวจสอบได้ตลอดเวลา รวมทั้งจะต้องเก็บไว้ประกอบรายงานการปฏิบัติงาน ซึ่งจะต้องนำเสนอผู้ว่าจ้างตามที่กำหนด

๗.๑๔ ในระหว่างปฏิบัติงาน หากเกิดความเสียหายใดๆซึ่งเกี่ยวกับทรัพย์สิน ไม่ว่าจะทรัพย์สินนั้นจะอยู่ในรูปแบบรายการที่ผู้ว่าจ้างจะต้องทำหรือไม่ก็ตาม ผู้รับจ้างจะต้องชดเชยค่าเสียหายนั้นๆแก่ผู้ว่าจ้าง

๗.๑๕ ผู้ว่าจ้างหรือผู้ควบคุมงานมีสิทธิ์ที่จะห้ามช่างหรือคนงานของผู้รับจ้างคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนไม่ให้มาปฏิบัติงานได้ หากว่าเป็นผลเสียหายแก่ผู้ว่าจ้างหรือประพฤติไม่ดีต่อผู้ควบคุมงาน

๗.๑๖ ผู้รับจ้างจะต้องแต่งตั้งหัวหน้างานอยู่ประจำ ณ สถานที่ปฏิบัติงาน เพื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานฝ่ายผู้ว่าจ้างจะได้สั่งงานได้สะดวก และให้ถือว่าหัวหน้างานได้รับรู้ในเรื่องที่สั่งนั้นแทนผู้รับจ้าง

๗.๑๗ ผู้ว่าจ้างจะต้องตรวจสอบสภาพโครงสร้างโบราณสถานก่อนลงมือปฏิบัติงาน ส่วนของโบราณสถานชำรุดหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายระหว่างปฏิบัติงาน ให้ผู้รับจ้างจัดทำค้ำยันและอุปกรณ์

รายการประกอบแบบ โครงการฟื้นฟูโบราณสถานอันเนื่องมาจากอุทกภัยปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ป้องกันโครงสร้างส่วนนั้นให้อยู่ในสภาพปลอดภัยก่อนลงมือปฏิบัติงาน กรณีที่เกิดอันตรายระหว่างปฏิบัติงานไม่ว่าจะเนื่องจากความชำรุดของโบราณสถาน ความบกพร่องของอุปกรณ์ ความประมาทของคณงาน ผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายนั้น อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

๗.๑๘ การทำโครงสร้างนั่งร้าน(ถ้ามี) ผู้รับจ้างจะต้องทำให้มั่นคงแข็งแรงและสามารถให้เจ้าหน้าที่ของฝ่ายผู้ว่าจ้างขึ้นไปตรวจงานหรือปฏิบัติงานได้สะดวกและปลอดภัย

๗.๑๙ ให้ทำการป้องกันวัสดุ อุปกรณ์ของเดิมที่ติดกับกับโบราณสถานหรือที่เป็นส่วนประดับโบราณสถาน โคนการหาวัสดุแข็งแรงมาปิดคลุม หรือถอดเก็บรักษา ซึ่งจะต้องทำบัญชีแสดงที่มาของวัสดุ นั้น

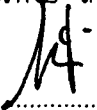
๗.๒๐ เมื่อผู้รับจ้างจะส่งมอบงานงวดสุดท้ายจะต้องทำความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติงานและบริเวณใกล้เคียงให้เรียบร้อยก่อนส่งมอบงาน

๗.๒๑ ผู้รับจ้างจะต้องจัดทำรายงานการปฏิบัติงาน ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินงานครบถ้วน ตั้งแต่เริ่มตรวจสอบสถานที่จนส่งมอบงานของแต่ละแหล่งที่ได้ดำเนินการ โดยจะต้องผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้ควบคุมงาน และนำเสนอผู้ว่าจ้างและคณะกรรมการตรวจสอบ ก่อนส่งมอบงานงวดสุดท้าย ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน และจะต้องนำส่งรายงานเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ เป็นต้นฉบับพร้อมซีดีรอมบันทึกข้อมูล และรูปถ่ายในการดำเนินงานจำนวน ๒๐ ชุด อย่างช้าภายในวันส่งมอบงานงวดสุดท้าย

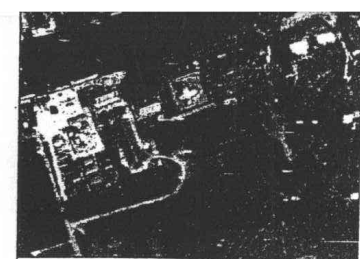
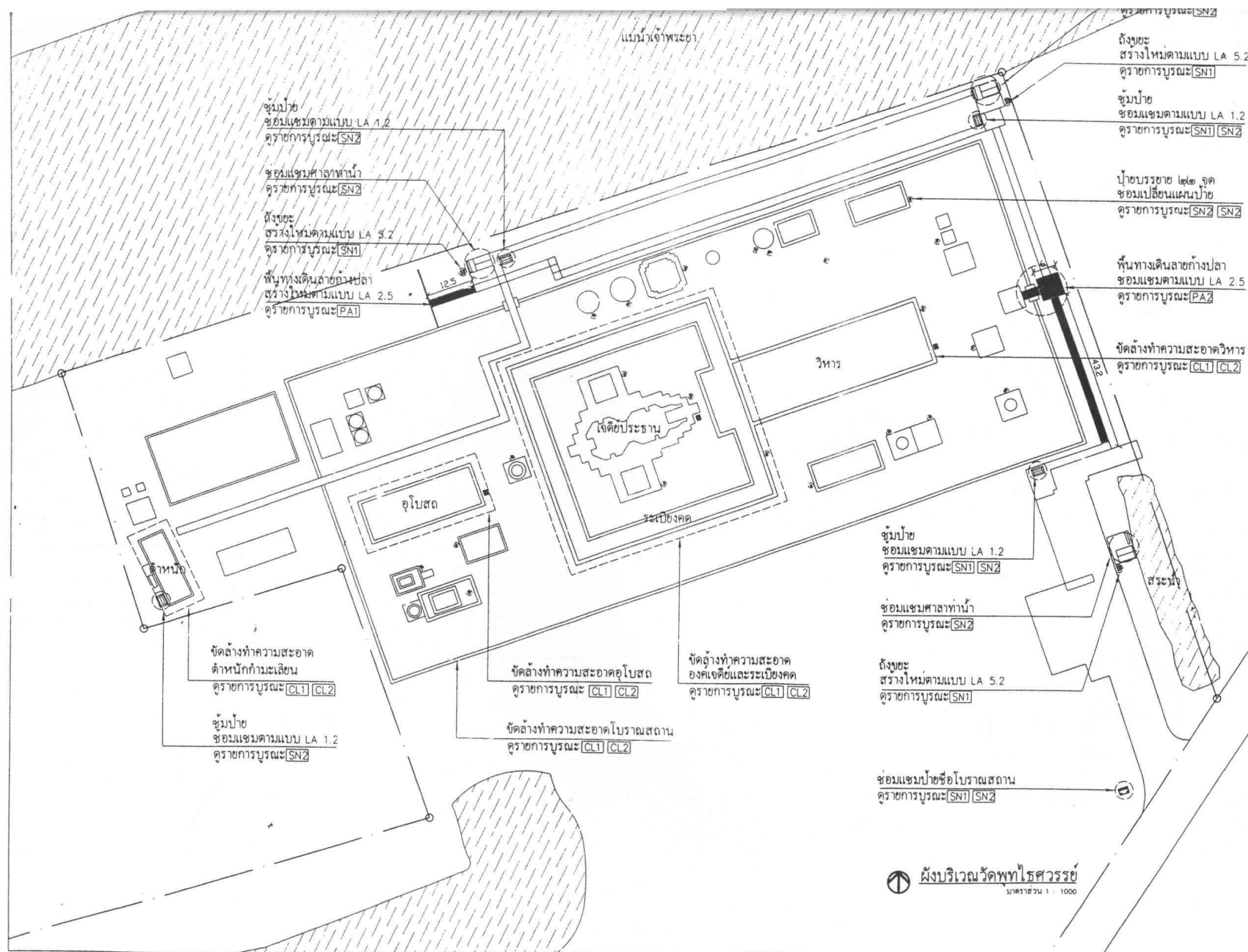

(ลงชื่อ)..........ประธานกรรมการ
(นายสุวิทย์ ชัยมงคล)

(ลงชื่อ)..........กรรมการ
(นายภัทรพงษ์ เก้าเงิน)

(ลงชื่อ)..........กรรมการ
(นายอรรถสิทธิ์ อินต๊ะ)

(ลงชื่อ)..........กรรมการ
(นายวิเชียร กิจสนาโยธิน)

ผู้ปฏิบัติงาน

สำรวจเขียนแบบ

ช่างสำรวจ	นายปรีชา หอมถก
สถาปนิก	นายชจร ภัคพิภน
วิศวกร	นายโกโรจน์ ธรรมวัน
นักโบราณคดี	นายจตุรนต์ ศรีบุญมี
เขียนแบบ	นายชจร ภัคพิภน
คิดออก	

คณะกรรมการตรวจการจ้าง

ประธานกรรมการ	นายสุวิทย์ รุ่งมงคล	
กรรมการ	นายธีรเดช ธรรมวัน (ประธาน)	h
กรรมการ	นายชจร ภัคพิภน	g
กรรมการและเลขา	นายสุวิทย์ รุ่งมงคล	h

ออกแบบ

นายช่างโยธา	
นายช่างศิลปกรรม	
สถาปนิก	
ภูมิสถาปนิก	
วิศวกรโยธา	
วิศวกร	
นักวิทยาศาสตร์	

ตรวจ/เห็นชอบ

สถาปนิก	นายสุวิทย์ รุ่งมงคล	
ภูมิสถาปนิก	นายโรจนากร วงศ์จตุรภัทร	
วิศวกรโยธา	นางจิ่ง ปิยะกาญจน์	
ผู้ควบคุมการก่อสร้าง	นายสุวิทย์ รุ่งมงคล	
ผู้ควบคุมการก่อสร้าง	นายสุวิทย์ รุ่งมงคล	

ผู้อนุมัติ

อธิบดีกรมศิลปากร	นายชวรินทร์ สัมภังคกุล	→

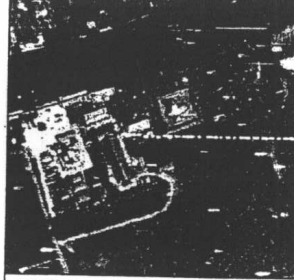
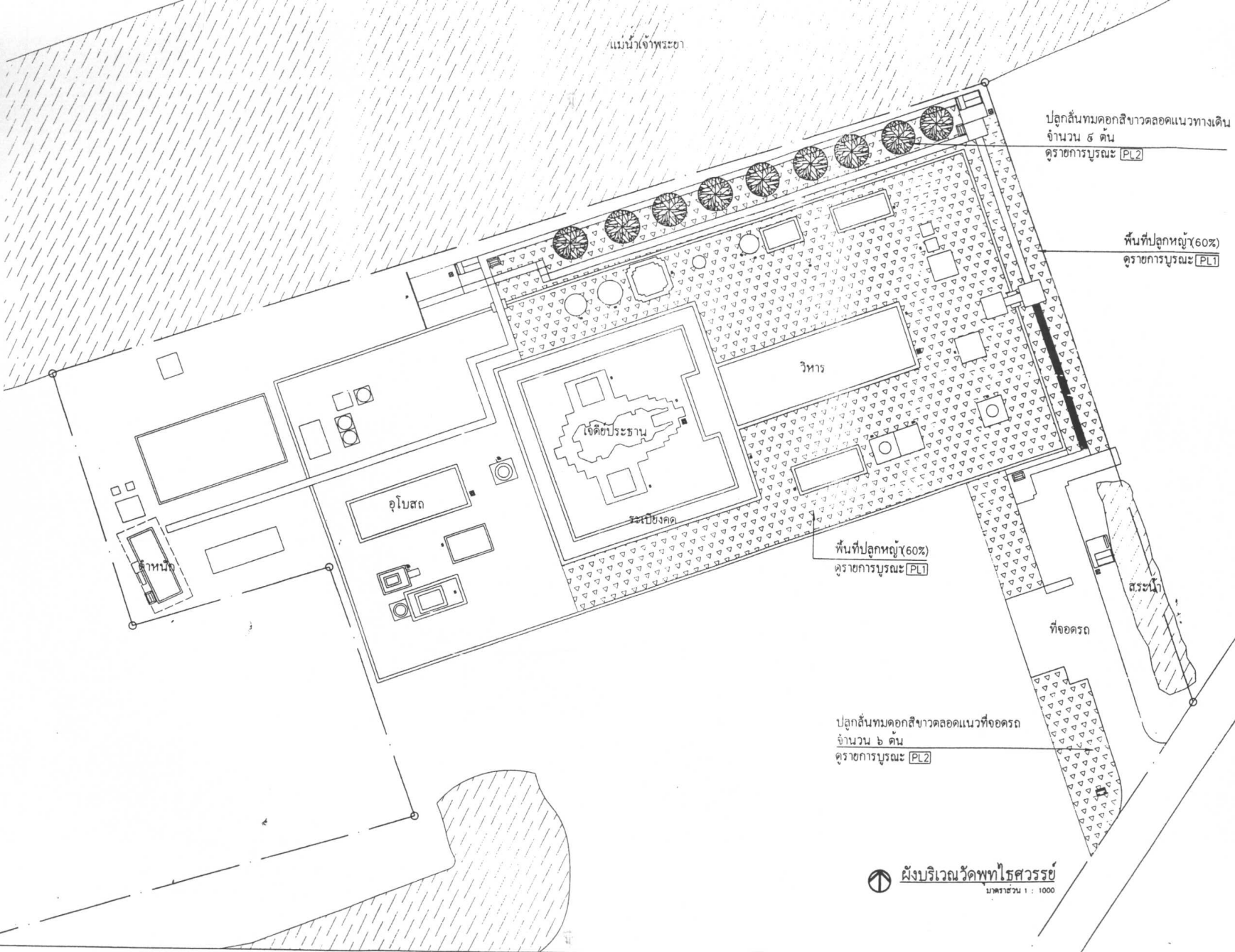
ใบอนุญาตขุดค้นโบราณสถานเนื่องจากอุทกภัย ประจำปี ๒๕๕๐

กรมศิลปากร

วันที่	มาตราส่วน	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
20-1	1:1000	1	8

สำนักโบราณคดี
กรมศิลปากร

ผังบริเวณวัดพุทธโสธรวรย์
มาตราส่วน 1 : 1000

ผู้ปฏิบัติงาน

สํวชนเขียนแบบ

ช่างสถาปัตย์	นายสุวัฒน์ วัฒนกุล	
สถาปนิก	นายธนกร วัฒนกุล	
วิศวกร	นายไพโรจน์ วัฒนกุล	
นักโบราณคดี	นายจตุรนต์ วัฒนกุล	
เขียนแบบ	นายธนกร วัฒนกุล	
คัดลอก		

คณะกรรมการตรวจการจ้าง

ประธานกรรมการ	นายสุวัฒน์ วัฒนกุล	
กรรมการ	นายไพโรจน์ วัฒนกุล	
กรรมการ	นายจตุรนต์ วัฒนกุล	
กรรมการและเลขาฯ	นายสุวัฒน์ วัฒนกุล	

ชื่อคนแบบ

นายช่างโยธา	
นายช่างศิลปกรรม	
สถาปนิก	
ภูมิสถาปนิก	
วิศวกรโยธา	
วิศวกร	
นักวิทยาศาสตร์	

ตรวจ/เห็นชอบ

สถาปนิก	นายสุวัฒน์ วัฒนกุล	
ภูมิสถาปนิก	นายไพโรจน์ วัฒนกุล	
วิศวกรโยธา	นายจตุรนต์ วัฒนกุล	
นักวิทยาศาสตร์	นายสุวัฒน์ วัฒนกุล	

ผู้อนุมัติ

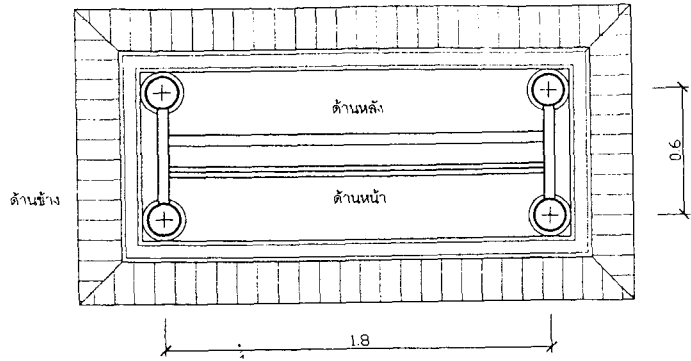
อธิบดีกรมศิลปากร	นายสุวัฒน์ วัฒนกุล	

โดย นายสุวัฒน์ วัฒนกุล ผู้อำนวยการกองช่างศิลปกรรม วันที่ ๒๕/๑๑/๒๕๖๕

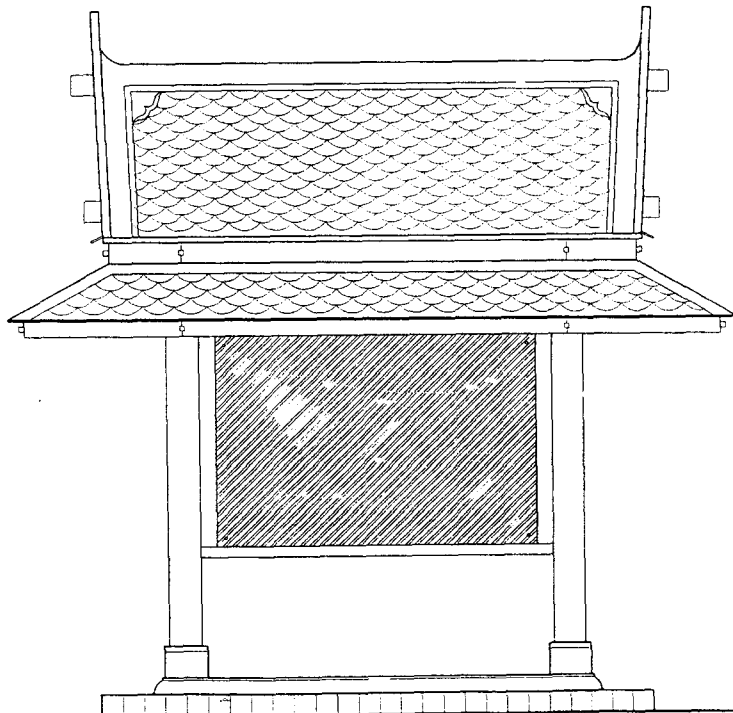
ผังบริเวณวัดพุทธโรศวรราช
มาตราส่วน 1 : 1000

ชื่อโครงการ	นิตยสาร	แผ่นที่	จำนวน
20-2	1:1000	2	8
สำนักโบราณคดี			
กรมศิลปากร			

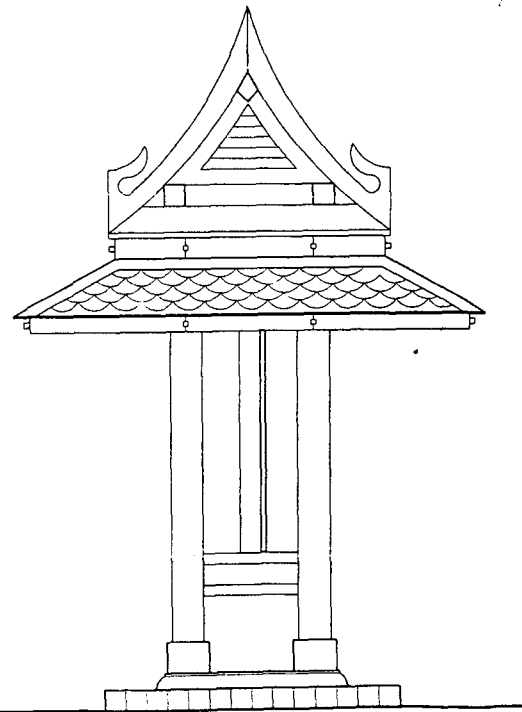
เส้นแนวชายคา

แปลน
มาตราส่วน 1:25

รูปด้านหน้า
มาตราส่วน 1:25

รูปด้านข้าง
มาตราส่วน 1:25

ผู้ปฏิบัติงาน

สำรวจเขียนแบบ

ช่างสำรวจ	นายสุวิทย์ ชัยมงคล	
สถาปนิก	นายสมชาย กิจพิทยานุรักษ์	
วิศวกร	นายไพโรจน์ ชัยวัฒน์	
นักโบราณคดี	นายดำรงฤทธิ์ สมบุญมี	
เขียนแบบ	นายสมชาย กิจพิทยานุรักษ์	
ตรวจสอบ		

คณะกรรมการตรวจการจ้าง

ประธานกรรมการ	นายสุวิทย์ ชัยมงคล	
กรรมการ	นายสุวิทย์ ชัยมงคล	
กรรมการ	นายสมชาย กิจพิทยานุรักษ์	
กรรมการและเลขา	นายสุวิทย์ ชัยมงคล	

ชื่อรูปแบบ

นายช่างโยธา	
นายช่างศิลปกรรม	
สถาปนิก	
ภูมิสถาปนิก	
วิศวกรโยธา	
วิศวกร	
นักวิทยาศาสตร์	

ตรวจ/เห็นชอบ

สถาปนิก	นายสุวิทย์ ชัยมงคล	
ภูมิสถาปนิก	นายวิภาส วงศ์สุวฤทธิ์	
ช่างเขียนแบบ สถาปัตยกรรม	นายดำรง ธีระกาญจน์	
ช่างเขียนแบบ โยธา		
ผู้ตรวจสอบและเขียนแบบ สถาปัตยกรรม	นายสุวิทย์ ชัยมงคล	
ผู้ตรวจสอบและเขียนแบบ โยธา		

ผู้อนุมัติ

อธิบดีกรมศิลปากร	นายสุวิทย์ ชัยมงคล	

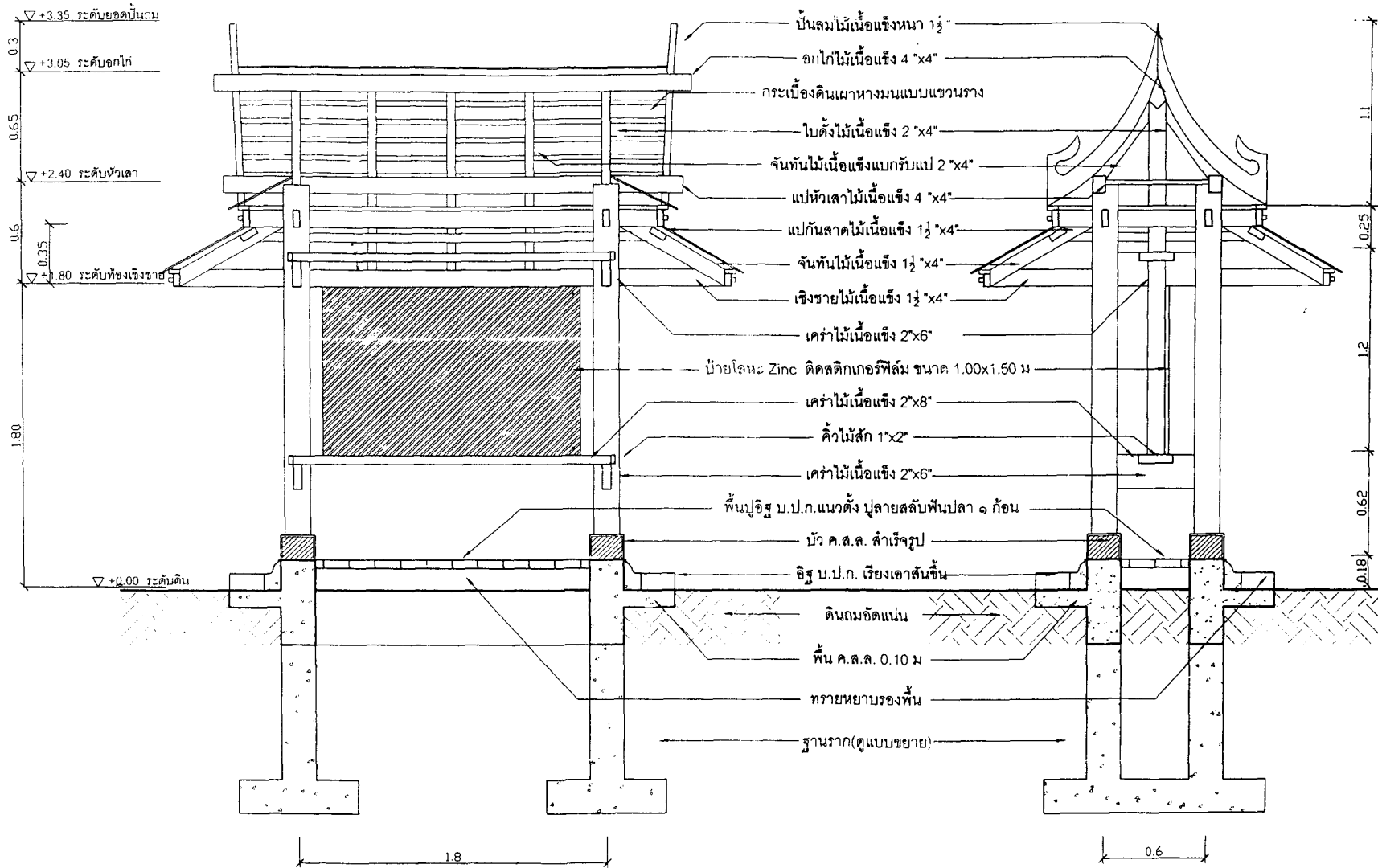
เลข: โยธา ๒๖๖/๒๕๖๓/๒๕๖๓

แบบก่อสร้างรายชื่อบุคคล (๒.๒)

รูปที่	ขนาดกระดาษ	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
20-3	1:750	3	6

สำนักโบราณคดี

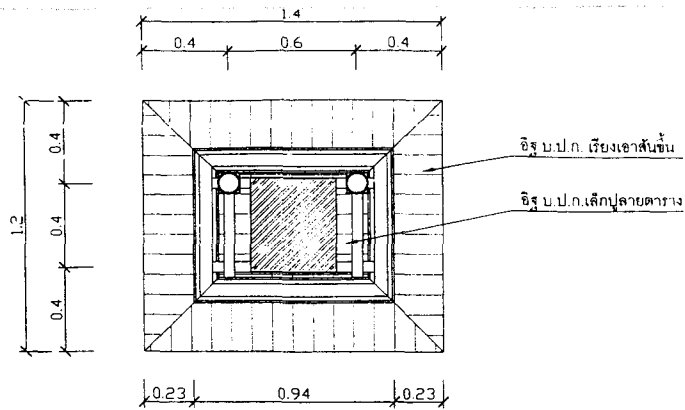

รูปตัดตามยาว
มาตราส่วน 1:25

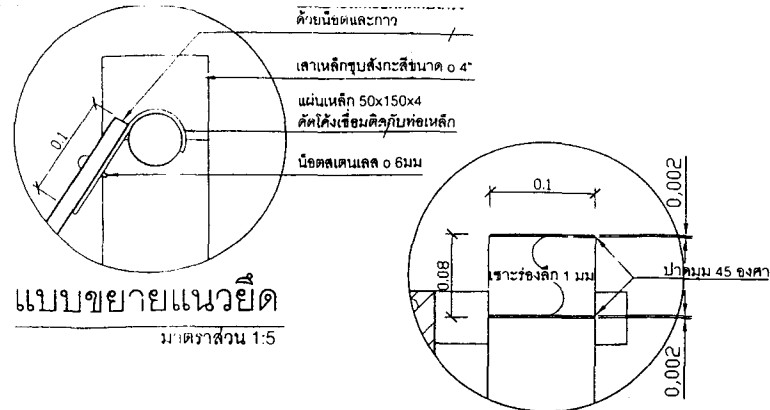
รูปตัดตามขวาง
มาตราส่วน 1:25

ผู้ปฏิบัติงาน			
ชื่อวงเขียนแบบ			
ช่างสำรวจ	นายสุวิทย์ วัฒนกิจ		
สถาปนิก	นายสมชาย วัฒนกิจ		
วิศวกร	นายไพโรจน์ วัฒนกิจ		
นักโบราณคดี	นายณรงค์ฤทธิ์ สมบุญศิริ		
เขียนแบบ	นายสมชาย วัฒนกิจ		
คณบดี			
คณะกรรมการตรวจการจ้าง			
ประธานกรรมการ	นายสุวิทย์ วัฒนกิจ	น	
กรรมการ	นายไพโรจน์ วัฒนกิจ	อ.ก.ก	
กรรมการ	นายสมชาย วัฒนกิจ	น	
กรรมการและช่าง	นายสุวิทย์ วัฒนกิจ	น	
ออกแบบ			
นายช่างโยธา			
นายช่างศิลปกรรม			
สถาปนิก			
ภูมิสถาปนิก			
วิศวกรโยธา			
วิศวกร			
นักวิทยาศาสตร์			
ตรวจ/เห็นชอบ			
สถาปนิก	นายสมชาย วัฒนกิจ	น	
ภูมิสถาปนิก	นายไพโรจน์ วัฒนกิจ	น	
วิศวกรโยธา	นายสุวิทย์ วัฒนกิจ	น	
นักวิทยาศาสตร์	นายสุวิทย์ วัฒนกิจ	น	
ผู้ควบคุมงานก่อสร้าง	นายสุวิทย์ วัฒนกิจ	น	
ผู้ควบคุมงานศิลปกรรม			
ผู้อนุมัติ			
อธิบดีกรมศิลปากร	นายสุวิทย์ วัฒนกิจ	น	
โครงการอนุรักษ์โบราณสถานเชิงรุกจากชุมชน ประจำปี ๒๕๕๐			
แผนผัง			
แบบอักษรบรรทัดขนาด (A1: 2)			
รหัส	มาตราส่วน	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
20-4	1:750	4	8
สำนักโบราณคดี			

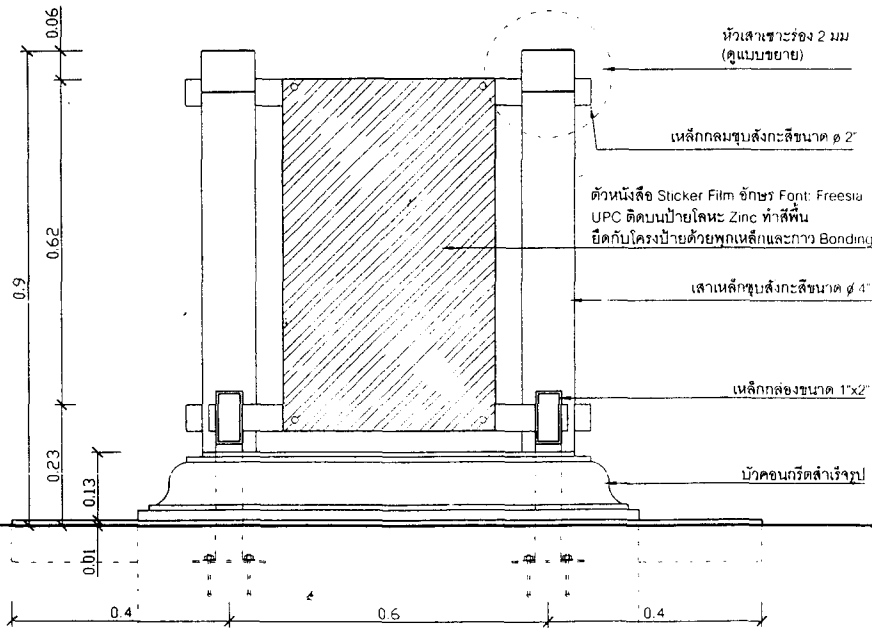

แปลน
มาตราส่วน 1:25

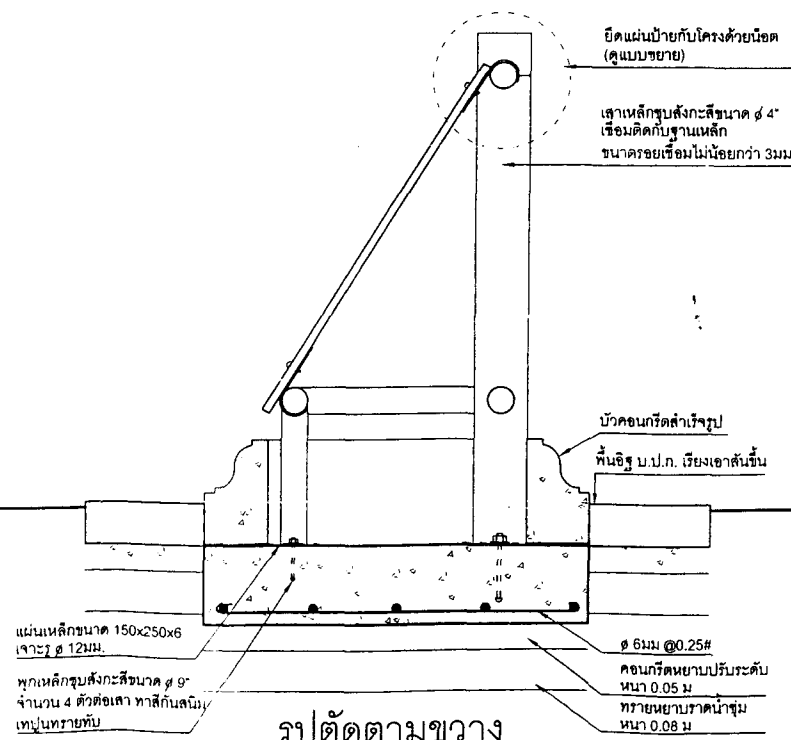

แบบขยายแนวยึด
มาตราส่วน 1:5

แบบขยายหัวเสา
มาตราส่วน 1:5

รูปด้าน
มาตราส่วน 1:10

รูปตัดตามขวาง
มาตราส่วน 1:10

ผู้ปฏิบัติงาน

เจ้าของเขียนแบบ

วิชาชีพ	นายปราน หอมก	
สถาปนิก	นายสมร พิพัฒน์	
วิศวกร	นายไพโรจน์ ชะวรินทร์	
นักโบราณคดี	นายดำรงฤทธิ์ สมบุญศิริ	
เขียนแบบ	นายสมร พิพัฒน์	
คณา		

คณะกรรมการตรวจการจ้าง

ประธานกรรมการ	นายสุวิทย์ ชัยมงคล	✓
กรรมการ	นายวิฑูรย์ วัฒนวิเศษ	✓
กรรมการ	นายสมร พิพัฒน์	✓
กรรมการและเลขานุการ	นายดำรงฤทธิ์ สมบุญศิริ	✓

ออกแบบ

นายทรงไธยา		
นางชานติพร		
สถาปนิก		
ภูมิสถาปนิก		
วิศวกร		
วิศวกร		
นักวิทยาศาสตร์		

ตรวจ/เห็นชอบ

สถาปนิก	นายสุวิทย์ ชัยมงคล	✓
ภูมิสถาปนิก	นายไพโรจน์ ชะวรินทร์	✓
วิศวกร	นางจันทร์ ปิยะกาญจน์	✓
นักวิทยาศาสตร์		
ผู้ควบคุมการดำเนินงาน	นายสุวิทย์ ชัยมงคล	✓

ผู้อนุมัติ

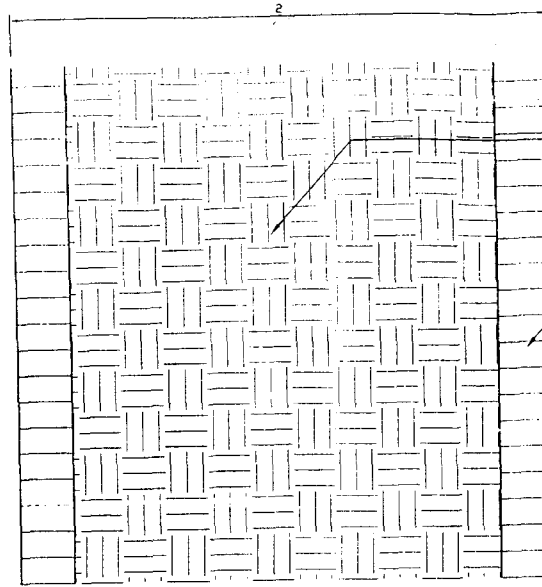
สถาปนิก	นายสุวิทย์ ชัยมงคล	✓

โครงการอนุรักษ์โบราณสถานเนื่องจากเหตุภัย โประจำปี ๒๕๕๐

แบบกำหนดรายละเอียด (L1-4)			
วันที่	มกราคม	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
20-6	1:750	6	๑

สำนักโบราณคดี
กรมศิลปากร

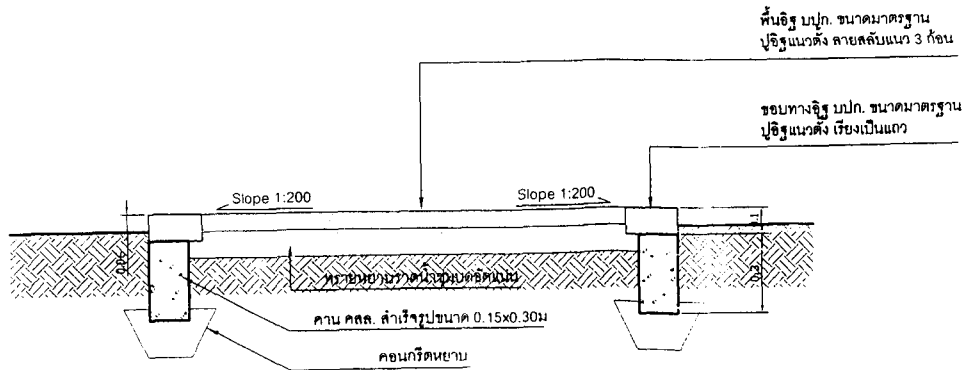

พื้นอิฐ บล็อก ขนาดมาตรฐาน
ปูอิฐแนวตั้ง ลายสลับแนว 3 ก้อน

ขอบทางอิฐ บล็อก ขนาดมาตรฐาน
ปูอิฐแนวตั้ง เรียงเป็นแถว

แปลน
มาตราส่วน 1:20

พื้นอิฐ บล็อก ขนาดมาตรฐาน
ปูอิฐแนวตั้ง ลายสลับแนว 3 ก้อน

ขอบทางอิฐ บล็อก ขนาดมาตรฐาน
ปูอิฐแนวตั้ง เรียงเป็นแถว

รูปตัดตามขวาง
มาตราส่วน 1:20

ผู้ปฏิบัติงาน

สำรวจเขียนแบบ

ช่างสำรวจ	นายสุวัฒน์ ชื่นชม	
สถาปนิก	นายสมชาย ภัคพิทานต์	
วิศวกร	นายไพโรจน์ ชวนวัน	
นักโบราณคดี	นายต้องศักดิ์ สมบูรณ์	
เขียนแบบ	นายสมชาย ภัคพิทานต์	
ตรวจสอบ		

คณะกรรมการตรวจการจ้าง

ประธานกรรมการ	นายสุวัฒน์ ชื่นชม (เป็นประธานคณะกรรมการ)	ln
กรรมการ	นายภัคพิชญ์ ภัคพิทานต์	en
กรรมการ	นายสมชาย ภัคพิทานต์	HT
กรรมการและเลขานุการ	นายวิเชียร ภัคพิทานต์	ln

อธิบดีกรม

นายช่างโยธา	
นายช่างศิลปกรรม	
สถาปนิก	
ภูมิสถาปนิก	
วิศวกรโยธา	
วิศวกร	
นักวิชา ศาสตร์	

ตรวจ/เห็นชอบ

สถาปนิก	นายสุวัฒน์ ชื่นชม	ln
ภูมิสถาปนิก	นายไพโรจน์ ชวนวัน	ln
วิศวกรโยธา	นายต้องศักดิ์ สมบูรณ์	
วิศวกร	นายสุวัฒน์ ชื่นชม	ln
นักวิชา ศาสตร์		ln

ผู้อนุมัติ

อธิบดีกรมโยธา	นายวิเชียร ภัคพิทานต์	ln

ชื่อ: โครงการอนุรักษ์โบราณสถานเชิงรุกจากอุทยานประวัติศาสตร์ ๒๖๖๖

วันที่: ๒๕๖๖

แบบร่างขั้นสุดท้าย ขนาดลักษณะต้นแบบ (A2.6)

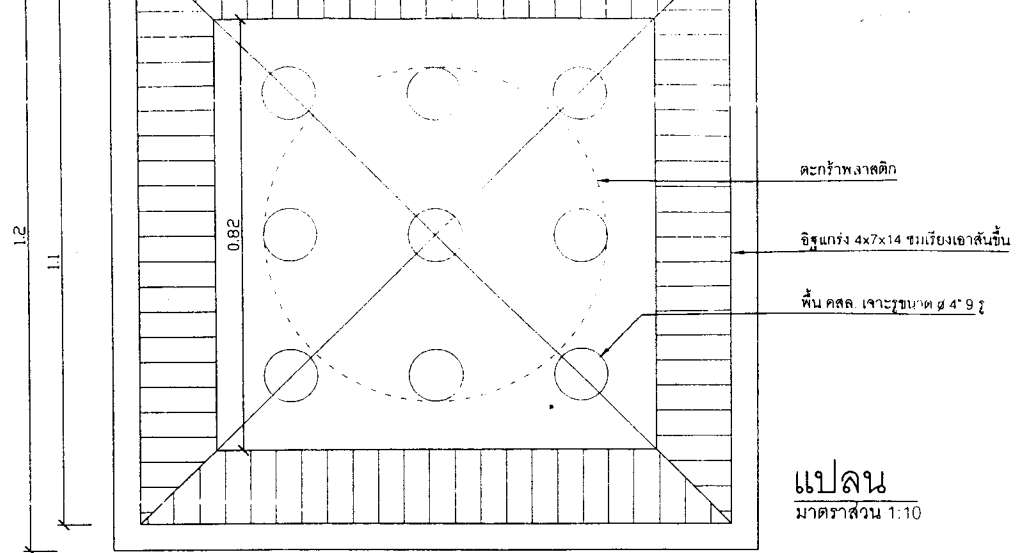
รหัส	มาตรฐาน	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
20-7	1:750	7	8

สำนักโบราณคดี

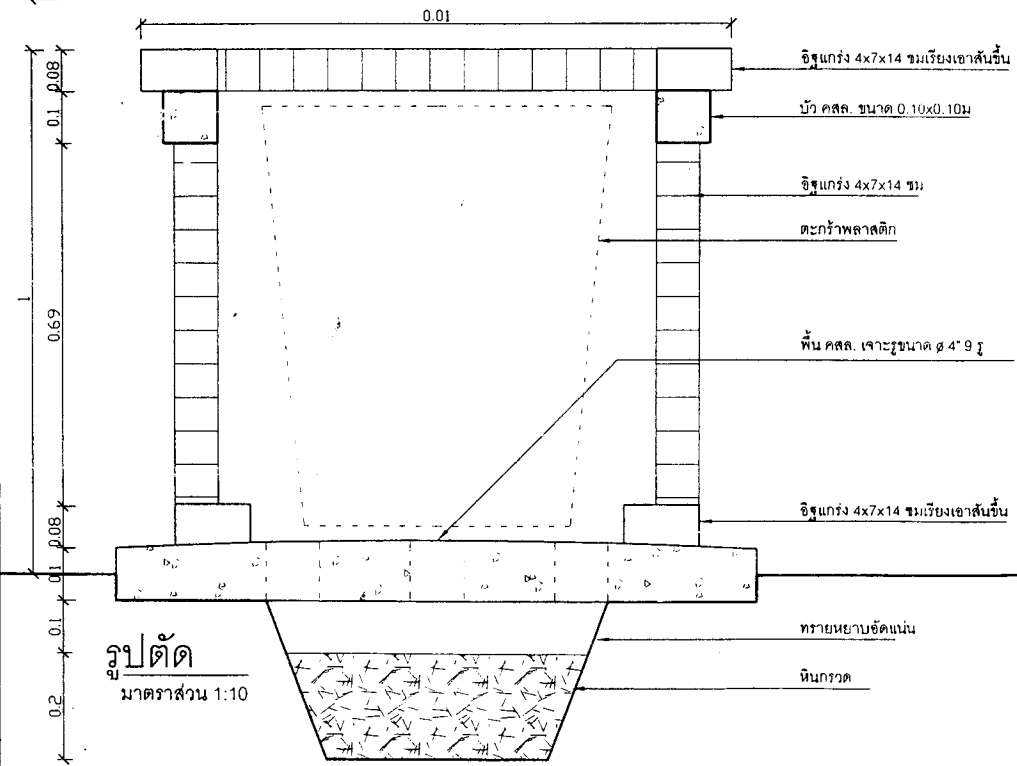
กรมศิลปากร

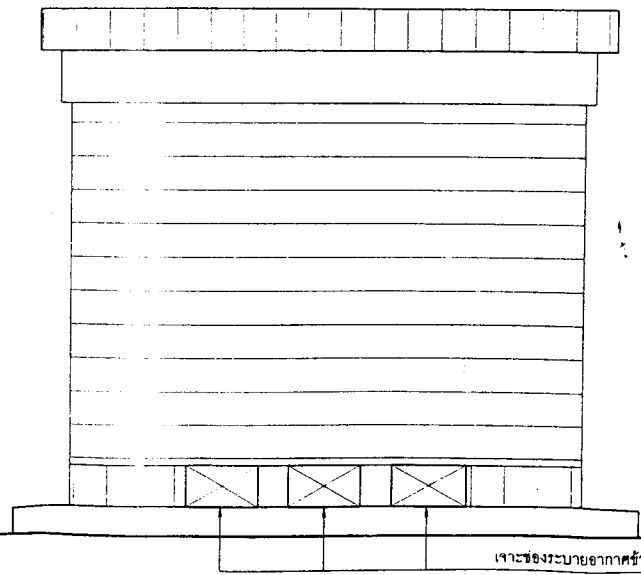

แปลน
มาตราส่วน 1:10

รูปตัด
มาตราส่วน 1:10

รูปด้าน
มาตราส่วน 1:10

ผู้ปฏิบัติงาน

สำเนาเขียนแบบ

ร่างวิชา	นายปริญ วัฒน	
สถาปนิก	นายอนุช โพธิ์งาม	
วิศวกร	นายไพโรจน์ ราชวัน	
นักโบราณคดี	นายดำรงฤทธิ์ สมบุญศรี	
เขียนแบบ	นายอนุช โพธิ์งาม	
คัลเลอร์		

คณะกรรมการตรวจการจ้าง

ประธานกรรมการ	นายสุวิทย์ ธีรพงษ์	
กรรมการ	นายวิฑูรย์ ราชวัน	
กรรมการ	นายดำรงฤทธิ์ สมบุญศรี	
กรรมการและเลขา	นายวิฑูรย์ ธีรพงษ์	

ออกแบบ

นายช่างโยธา		
นายช่างศิลปกรรม		
สถาปนิก		
ภูมิสถาปนิก		
วิศวกรโยธา		
วิศวกร		
นักวิทยาศาสตร์		

ตรวจ/เห็นชอบ

สถาปนิก	นายสุวิทย์ ธีรพงษ์	
ภูมิสถาปนิก	นายไพโรจน์ ราชวัน	
วิศวกรโยธา	นายดำรงฤทธิ์ สมบุญศรี	
วิศวกร	นายสุวิทย์ ธีรพงษ์	
นักวิทยาศาสตร์		

ผู้อนุญาต

สำนักศิลปศึกษา	นายสุวิทย์ ธีรพงษ์	

โครงการอนุรักษ์โบราณสถานและจากุพบกิษ ประจำปี ๒๕๕๐

วันที่	มาตรฐาน	แผ่นที่	จำนวนแผ่น
20-8	1:10	8	8

สำนักโบราณคดี

กรมศิลปากร

